LENİN & STALIN

ÖRGÜTLENME ÜZERİNE

TÜZÜKLER

- "KOMÜNİSTLER BİRLİĞİ" TÜZÜĞÜ
- RSDİP TÜZÜKLERİ
- KEYK ÖRNEK TÜZÜĞÜ

int yayınları

ÖRGÜTLENME ÜZERİNE LENİN & STALIN

LENİN - STALİN

ÖRGÜTLENME ÜZERİNE

TÜZÜKLER

Kapak: Hasan TONBA
Digi - Baskı: Teknografik Matbaacılık A.Ş.
Kapak Hazırlık: Unigraf Grafik.
Kapak Baskı: Anka Ofset.
İNTER YAYINCILIK Tic. Ltd. Şti: Alemdar Mah.
Hamam Sok. Yavuz Han, 2/15, Cağaloğlu - İst.

LENİN - STALİN

ÖRGÜTLENME ÜZERİNE

TÜZÜKLER

ÇEVİREN:
İSMAİL YARKIN

İÇİNDEKİLER

		Sayfa
1 —	Acil Bir Sorun (Lenin)	7
2 —	Bir Yoldaşa Örgütsel Görevlerimiz Üzerine Mektup (Lenin)	14
3 —	Partiye (Lenin)	38
4 —	Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin III. Kongresi Hakkında Rapor (Lenin)	49
5 —	III. Kongre (Lenin)	55
6 —	«Partideki Bölünme Sorununda İşçilerin Görüşleri» Adlı Broşüre Önsöz (Lenin)	65
7 —	Partinin Yeniden Örgütlenmesi Üzerine (Lenin)	73
8 —	Birlik Kongresinin Eski Bolşevik Gruba Mensup Üyelerinin Partiye Çağrısı (Lenin)	87
9 —	Parti Kongresinin Sonuçları (Lenin)	95
10 —	Eleştiri Özgürlüğü ve Eylem Birliği (Lenin)	104
11 —	İşçiler Karar Versin (Lenin)	107
12 —	RKP X. Parti Kongresinin Partinin Birliği Üzerine Kararının İlk Taslağı (Lenin)	114
13 —	RKP X. Kongresinin Partimizdeki Anarko - Sendikalist Sapmalar Üzerine Karar Taslağı (Lenin)	119
14 —	Parti Birliği ve Anarko - Sendikalist Sapma Üzerine Konuşma (Lenin)	124
15 —	Parti Birliği ve Anarko-Sendikalist Sapma Üzerine Konuşmaya İlişkin Sonsöz (Lenin)	134
16 —	Parti Birliği Üzerine Karara İlişkin Riyazanov Yoldaşın Verdiği Değişiklik Önerisi İle İlgili Düşünceler (Lenin)	140

Sayfa

17 — SBKP/B Tarihi-Kısa Ders'ten: Bir Adım İleri, İki Adım Geri'nin Önemi Üzerine 142
18 — Leninizmin Temelleri (Stalin) 151
19 — Bir Kez Daha Partimizdeki Sosyal-Demokrat Sapmalar Üzerine (Stalin) 161
20 — Komünistler Birliği'nin Tüzüğü (Karl Marx) 171
21 — RSDİP I. Kongresinde Kabul Edilen Karar (1898) ... 175
22 — RSDİP II. Kongresinde Kabul Edilen RSDİP Örgüt Tüzüğü (1903) 178
23 — RSDİP III. Kongresinde Kabul Edilen Parti Tüzüğü (1905) 183
24 — RSDİP IV. (Birlik) Kongresinde Kabul Edilen Örgüt Tüzüğü (1906) 187
25 — RSDİP V. (Londra) Kongresinde Kabul Edilen Örgüt Tüzüğü (1906) 189
26 — Partinin Örgütsel Tüzüğündeki Değişiklikler 192
27 — RSDİP (B) VI. Kongresinde Kabul Edilen RSDİP'nin Tüzüğü (1917) 193
28 — Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Örgütleme Şubesi Tarafından Bir Komünist Partisi İçin Hazırlanmış Model Tüzükten (Taslak Halinde) Özetler 196
29 — KEYK'nin Ajit-Prop Şubesi Tarafından Komüntern Şubelerinin Ajit-Prop Çalışmasının Örgütlenmesi İçin Sunulan Taslak İlkelerden Özetler 208

ACİL BİR SORUN

(V.I. Lenin)

Bir önceki makalede düzenli yayınlanan ve ulaştırılan bir parti organının kurulmasının bizim için acil bir görev olduğunu söyledik ve bu amaca ulaşmanın mümkün olup olmadığı ve hangi koşullar altında mümkün olduğu sorusunu ortaya attık. Şimdi bu sorunun en önemli yanlarına bakalım.

Bu amaca ulaşılabilmesi için **önce** yerel grupların faaliyetlerinin daha da geliştirilmesi gerektiği söylenerek bize karşı çıkılabilir öncelikle. Biz bu oldukça yaygın görüşü yanlış buluyoruz. Bir parti organının —ve bunun sonucu olarak bizzat Partinin de— kurulmasına ve sağlam örgütsel yapının oluşturulmasına hemen girişebiliriz ve girişmeliyiz. Böylesi bir adım için gerekli olan koşullar vardır: Yerel çalışma yerine getirilmektedir ve görülebildiği kadarıyla halihazırda derin kökler de salmıştır, çünkü tek tek örgütlerin giderek sıklaşan parçalanması kesintiye yol açmamaktadır; mücadelede düşenlerin yerini hemen taze güçler alıyor. Parti yayın araçlarına ve yazınsal güçlere sadece yurtdışında değil, Rusya'da da sahip. Sorun **halihazırda yürütülmekte olan** çalışmanın «esnafça» mı sürdürüleceği ya da bunun örgütsel olarak **bir** partinin çalışması olarak toparlanıp,

bir bütünlük içinde ortak bir yayın organında yansıyacak şekilde mi biçimlendirileceğidir.

Burada hareketimizin en acil sorununa, yaralı noktasına —örgüt sorununa— geliyoruz. Devrimci örgütün ve disiplinin düzeltilmesi, gizlilik tekniğinin mükemmelleşmesi ivedilikle gereklidir. Bu açıdan eski Rus devrimci partilerinin gerisinde kaldığımızı ve onlara yetişmek ve onları geçmek için bütün gücümüzü kullanmamız gerektiğini itiraf etmeliyiz. Örgütün düzeltilmesi olmaksızın genelde işçi hareketimizin ilerlemesi, özelde doğru bir şekilde işleyen organıyla aktif bir partinin oluşturulması olanaksızdır. Bu bir yandan. Diğer yandan partinin şimdiki organları (gerek kuruluş ve grup anlamında, gerekse de gazete anlamında organ) örgüt sorunlarına daha fazla dikkat sarfetmeli ve yerel grupları bu yönde etkilemelidirler.

Yerel esnafça çalışma sürekli olarak kişisel bağların aşırı bolluğuna ve çevreciliğe götürür. Biz ama, şimdiki çalışma için dar gelen ve güçlerin aşırı şekilde harcanmasına yol açan çevreciliği aştık. Yalnızca **bir** parti halinde kaynaşma, iş bölüşümü ve güç tasarrufu ilkelerini sistemli bir şekilde uygulamamızı olanaklı kılabilir — kurbanların sayısını azaltmak ve mutlakiyetçi hükümetin boyunduruğuna ve onun amansız takibatlarına karşı az-çok sağlam bir üs yaratabilmek için buna ulaşmak zorundayız. Bize karşı, geniş Rus «yeraltında» bulunan küçük bir sosyalistler grubuna karşı, sosyalizmi ve demokrasiyi boğmak için bütün güçlerini seferber eden anın en güçlü devletinin dev mekanizması sunulmaktadır. Bu polis devletini eninde sonunda parçalayacağımıza eminiz, çünkü tüm halkın en sağlıklı ve gelişmekte olan tabakaları sosyalizm ve demokrasiden yanadır; ama hükümete karşı sistemli bir mücadele yürütebilmek için, devrimci örgütü, disiplini ve gizlilik tekni-

ğini mükemmelliğin en yüksek aşamasına getirmek zorundayız. Tek tek parti üyelerinin ya da tek tek üye gruplarının parti çalışmasının tek tek yanları üzerinde uzmanlaşmaları zorunludur: Birincileri yazın'ın çoğaltılması, diğerleri yurtdışından temini, üçüncüleri Rusya içinde taşınması, dördüncüleri şehirlerde dağıtımı, beşincileri gizli evlerin temini, altıncıları para toplanması, yedincileri harekete ilişkin haberlerin ve duyuruların ulaştırılmasının örgütlenmesi, sekizincileri ilişkilerin ayakta tutulması vs. vb. üzerine. Biliyoruz ki böylesi bir uzmanlaşma, mütevazi, görünmez küçük işler üzerinde yoğunlaşmak için hatırı sayılır ölçüde daha büyük dayanıklık, hatırı sayılır ölçüde daha fazla yetenek ve alışılagelmiş çevre çalışmasından hatırı sayılır ölçüde daha fazla gerçek kahramanlık gerektirir.

Ama Rus sosyalistleri ve Rus işçi sınıfı daha şimdiden kahramanca davranma yeteneğini gösterdiler ve insan yokluğundan şikayet edersek günah olur. İşçi gençlik arasında demokrasi ve sosyalizm düşüncelerine doğru hırslı ve durdurulmaz bir çaba var; hapishaneler ve sürgün yerleri dopdolu olmasına karşın aydınların saflarından işçilere sürekli yardımcı akıyor. Eğer devrimci davanın bu askerleri arasında sıkı bir örgütün gerekliliği düşüncesi propaganda edilirse, bu durumda sürekli yayınlanan ve ulaştırılan bir parti gazetesi kurulması planı bir düş olmaktan çıkar. Bu planın başarısı için gerekli olan bir koşulu alalım: Gazeteye bütün yerlerden düzenli haber ve materyal ulaştırılması. Tarih, böylesi bir amaca ulaşmanın devrimci hareketimizin bütün canlanma dönemlerinde yurtdışında yayınlanan organlar için bile kesinlikle ulaşılabilir olduğunun kanıtlandığını göstermiyor mu? Çeşitli alanlarda faaliyet gösteren Sosyal-Demokratlar parti gazetesini **kendi** gazeteleri olarak görürlerse, onunla bağın sürekli sürdürül-

mesini, sorunların tartışılmasını, bütün hareketin bu gazeteye yansıtılmasını ana görevleri olarak görürlerse, bu durumda bu gazetenin hareketle ilgili tüm haberlerle donatılması, pek o kadar karmaşık olmayan gizlilik yöntemlerine uyulduğunda, kesinlikle gerçekleştirilebilir bir şeydir. Sorunun diğer yönü —gazetenin Rusya'nın bütün bölgelerine düzenli ulaştırılması— çok daha zordur, gazetelerin bu ölçüde halk kitlelerine yönelik olmadığı dönemde Rusya'daki devrimci hareketin önceki biçimlerindeki benzer görevden daha zordur. Ama sosyal-demokrat gazetelerin yönelim alanı, dağıtımlarını kolaylaştırıyor. Gazetenin düzenli ve büyük sayıda ulaştırılması gereken esas yerler, sanayi merkezleri, fabrika köyleri ve fabrika şehirleri, büyük şehirlerdeki fabrika semtleri vs. dir. Bu merkezlerde nüfusun hemen hemen tamamı işçilerden ve onların mensuplarından oluşur; işçi burada pratikte duruma hakimdir ve polisi atlatmanın yüzlerce yöntemini bilir; komşu fabrika merkezleriyle alış-veriş son derece canlıdır. Sosyalistlere karşı olağanüstü yasa döneminde (1879'dan 1890'a kadar), Alman siyasi polisi daha kötü çalışmadı, hatta belki de Rus polisinden iyi çalıştı, ama Alman işçileri örgütlülükleri ve disiplinlilikleri sayesinde haftalık yayınlanan yasadışı gazeteyi düzenli olarak yurtdışından getirmeyi ve abonelerin evine ulaştırmayı başardılar. Öyle ki, bakanlar bile sosyal-demokrat posta'ya («kızıl posta»ya) hayranlık duymaktan kendilerini alamadılar. Biz böyle bir başarıyı elbette düşleyemeyiz, ama bütün çabalarımızı buna yönelttiğimizde, partimizin gazetesinin yılda en az on iki kez yayınlanmasını ve hareketin bütün ana merkezlerindeki sosyalizme açık tüm işçi çevrelerine ulaştırılmasını kesinlikle başarabiliriz.

Uzmanlaşma sorununa geri dönersek, ayrıca şuna da işaret etmeliyiz ki, uzmanlaşmanın eksikliği kısmen

«esnafça» çalışmanın egemen olmasıyla ve kısmen de sosyal-demokrat gazetelerimizin örgüt sorununa adet olduğu üzere az yer ayırmasıyla açıklanmaktadır.

Yalnızca ortak bir parti organının yaratılması, devrimci davanın her «kısmi işçisini», «saflar halinde» yürüdüğü, çalışmasının parti için doğrudan zorunlu olduğu, onun Rus proletaryasının ve tüm Rus halkının en azgın düşmanını —Rus mutlakiyetçi hükümetini— boğacak olan zincirin bir halkası olduğu bilinciyle doldurabilir. Ancak böylesi bir uzmanlaşmanın katı bir uygulanması güç tasarrufunu olası kılabilir: Yalnızca, devrimci çalışmanın her tek tek yönü daha az sayıda insan tarafından yerine getirilmekle kalmayacak, aynı zamanda bugünkü faaliyetin bir dizi dalı **legal** (yasalarca izin verilen) işler haline gelecektir. Faaliyetin bu şekilde **legalleştirilmesini**, yasallık sınırlarına uydurulmasını, Alman sosyal-demokrasisinin yayın organı «Vorwärts» (İleri), Rus sosyal-demokratlarına çok önceleri öğütlemişti. Böylesi bir öğüt ilk bakışta şaşırtıcı gelmektedir, gerçekte ama cidden dikkate almaya değerdir. Her hangi bir şehrin yerel çevrelerinin birinde çalışmış olan herkes, uğraştığı sayısız ve çok çeşitli işler arasında aslında bazılarının legal olduğunu rahatlıkla anımsayabilir. (Örneğin işçilerin durumlarıyla ilgili verilerin toparlanması, bir çok sorunun legal yayın üzerinden incelenmesi, belirli tür yabancı yazının incelenmesi ve bunlarla ilgili seminerler, belirli bağlantılar, genel eğitim sorunlarında, fabrika yasalarının incelenmesinde işçilerin desteklenmesi vb.) Böylesi işlerin özel insan kategorilerinin özel işlevine dönüştürülmesi, aktif «ateş» hattında duran devrimci ordunun sayısal gücünü («mücadele yeteneğinde» bir azalma olmaksızın) düşürür ve «düşenlerin ve yaralıların» yerine geçen yedeklerin sayısal gücünü artırır. Bu ancak, hem aktif üyelerin hem de

yedeklerin, çalışmalarının ortak bir parti organında yansıdığını gördüklerinde ve onunla bağları olduğunu hissettiklerinde mümkündür. Elbette ki, uzmanlaşmayı nedenli geniş gerçekleştirirsek gerçekleştirelim, yerel işçi toplantıları ve yerel gruplar sürekli gerekli olacaktır, ama bir yandan çok insanın katıldığı (polisiye açıdan özellikle tehlikeli olan ve yararları çoğu zaman getirdikleri tehlikelerden az olan) devrimci toplantıların sayısı önemli ölçüde azalacak ve diğer yandan devrimci çalışmanın çeşitli yönlerinin özel işlevlere dönüştürülmesi, böylesi toplantıları yasal toplantılarla maskelemek için daha iyi olanaklar sunacaktır: Eğlenmek amacıyla bir araya gelmek, yasal olarak kurulmuş derneklerin toplantıları vb. Fransız işçileri III. Napolyon döneminde ve Alman işçileri sosyalistler yasası döneminde politik ve sosyalist toplantıları için her türlü kamufle yöntemini bulmayı başardılar. Rus işçileri de bunu becereceklerdir.

Bunun yanısıra örgütün düzeltilmesi ve ortak bir parti organının yaratılması, sosyal-demokrat propaganda ve ajitasyonun asıl içeriğini genişletmeyi ve derinleştirmeyi olanaklı kılacaktır. Buna çok ihtiyacımız var. Yerel çalışma hemen hemen kaçınılmaz olarak yerel özelliklerin abartılmasına, ...e yol açar[1] ... aynı zamanda önder bir demokratik organ olacak, merkezi organ olmaksızın bu olanaksızdır. Sosyal demokrasiyi demokrasinin öncü savaşçısı yapma **çabamız**, ancak o zaman **gerçek** olacaktır. Ancak bundan sonra belirli bir politik taktik hazırlayabiliriz. Sosyal-demokrasi, «homojen gerici kitle» yanlış öğretisini reddetti. Politikadaki en önemli görevlerinden biri olarak, ilerici sınıfların gerici sınıflara karşı desteklenmesini kullanmayı görmektedir. Örgütlerin ve organların yerel karakteri durumunda bu görevin yerine getirilmesi için hemen hemen hiç bir şey

yapılmaz: sorun, «liberaller» çevresinden tek tek kişilerle ilişkileri ve bunlardan çeşitli «hatır-gönül işleri» için yararlanmanın ötesine geçmez. Yalnızca politik mücadele ilkelerini tutarlı uygulayan ve demokrasi bayrağını yükseklerde tutan ortak bir parti organı mücadeleye istekli tüm demokratik unsurları saflarına çekmeyi ve Rusya'nın bütün ilerici güçlerini politik özgürlük uğruna kullanmayı başarabilir. Ancak bundan sonradır ki, işçilerin polise ve resmi makamlara karşı bilinçsiz kinini mutlakiyetçi hükümete karşı bilinçli kine ve kararlılığa dönüştürmek, işçi sınıfının ve tüm Rus halkının hakları için mücadeleyi bütün güçleri kullanarak yürütmek başarılabilir! Ancak böylesi bir temelde kurulmuş ve sıkı örgütlenmiş bir devrimci parti, bugünkü Rusya'da muazzam bir politik güç olacaktır!

Gelecek sayılarda, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin Program taslağını yayınlayacağız ve örgütün tek tek sorunlarının detaylı tartışmasına başlayacağız.

(*Lenin, Toplu Eserler, C. 4, s. 215-220, Almanca*)

Dipnotlar:

(1) Taslağın burasında bir bölüm eksik.

BİR YOLDAŞA ÖRGÜTSEL GÖREVLERİMİZ ÜZERİNE MEKTUP[1]

(V.İ. Lenin)

Sevgili yoldaş,

«St. Petersburg Devrimci Partisinin Örgütlenmesi» için hazırladığınız taslağın eleştirilmesi isteğinizi memnunlukla yerine getiriyorum. (Anlaşılan, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin St. Petersburg'daki çalışmalarının örgütlenmesini kastediyorsunuz.) Ortaya koyduğunuz sorun öylesine önemli ki, St. Petersburg Komitesinin bütün üyeleri ve hatta genel olarak bütün Rusya Sosyal-Demokratları bu sorunun tartışılmasına katılmalıdırlar.

Her şeyden önce, «Birlik»in eski (dediğiniz gibi, «birlik tipi») örgütlenmesinin elverişsizliğine ilişkin açıklamanıza tamamen katıldığımı belirtmek isterim. **Raboçeye Dyelo** taraftarlarının «demokratik» ilkeleri öne sürerken büyük bir kibirlilik ve inatçılıkla savunuculuğunu yaptıkları seçim sistemine, ilerici işçiler arasında ciddi bir eğitimin ve devrimci öğretimin yokluğuna ve işçilerin faal çalışmalardan kopmalarına değiniyorsunuz.

Durum tam olarak şöyle: 1) (Sadece işçiler arasın-

da değil, aydınlar arasında da) ciddi bir eğitimin ve devrimci öğretimin bulunmayışı; 2) Seçim ilkesinin yersiz ve aşırı ölçüde uygulanması; ve 3) İşçilerin faal devrimci çalışmalardan kopmaları. St. Petersburg örgütünün ve Partimizin daha birçok yerel örgütünün temel zaafı işte buradadır.

Mektubunuzdan, ana hatlarını anlayabildiğim kadarıyla, örgütsel görevlere ilişkin temel görüşünüzü tamamen paylaşıyor ve örgütlenme planınıza katılıyorum.

Özellikle, bütün Rusya çapındaki çalışmayla ve bir bütün olarak Parti faaliyetiyle ilgili görevlere özel önem verilmesi yolundaki görüşünüze tamamen katılıyorum. Bu sizin taslağınızın Birinci Maddesinde şöyle ifade edilmiş: «İşçiler arasında sürekli muhabirleri bulunan ve örgüt içindeki çalışmalarla sıkı bağı olan **Iskra** gazetesi, Partinin yönetici merkezidir (sadece bir komitenin ya da bölgenin değil)». Ben sadece, teorik gerçekleri, taktik ilkeleri, genel örgütlenme görevlerini ve herhangi bir an için tüm Partinin genel görevlerini geliştirip ortaya çıkaran gazetenin, Partinin ideolojik önderi olabileceğini ve olması da gerektiğini belirtmekle yetineceğim. Ama ancak, bütün komitelerle bizzat bağları sağlayan, Rusya Sosyal-Demokratları arasındaki en devrimci bütün güçleri kucaklayan ve yayınların dağıtılması, bildirilerin basılması, güçlerin gereğince dağıtılması ve özel uğraşları üstlenecek kişilerin ve grupların atanması ve gösterilerin ve bütün Rusya çapında bir ayaklanmanın hazırlanması vb. gibi Partinin bütün genel sorunlarıyla uğraşan özel bir merkezi grup (diyelim Merkez Komitesi) hareketin doğrudan pratik önderi olabilir. Örgütün en kesin gizliliğini ve hareketin sürekliliğini korumak zorunlu olduğuna göre, Partimizin iki yönetici merkezi olabilir ve olmalıdır da. Bir M.O. (Merkez Organ) ve bir M.K. (Merkez Komitesi). Bunlardan birincisi, ide-

olojik önderlikten; ikincisi de, doğrudan ve pratik önderlikten sorumlu olmalıdır. Bu gruplar arasındaki eylem birliği ve gerekli dayanışma, sadece tek bir Parti programıyla değil, aynı zamanda bu iki **grubun bileşimiyle** (her iki grup da, M.O. ve M.K. birbiriyle **tam** bir uyum içinde olan kimselerden meydana gelmelidir) ve düzenli ve sistemli ortak toplantıların düzenlenmesiyle de sağlanmalıdır. Ancak o zaman, hem M.O. Rus jandarmasının erişemeyeceği bir yere yerleştirilebilir ve tutarlılığı ve sürekliliği güvence altına alınabilir; hem de M.K. bütün temel sorunlarda M.O. ile daima birlik içinde bulunabilir ve hareketin bütün pratik yönlerini doğrudan doğruya **yönetebileceği** serbestiye sahip olabilir.

Dolayısıyla, Tüzüğün Birinci Maddesi (sizin taslağınıza göre) sadece hangi Parti organının yönetici organ olarak tanındığını belirtmekle kalmamalı (bu elbette gereklidir), aynı zamanda bir yerel örgütün onlar olmadan Partinin bir parti olarak varlığını sürdüremeyeceği merkezi kuruluşları **yaratmak**, desteklemek ve sağlamlaştırmak için faal bir şekilde çalışma görevini üstlenmesi gerketiğini de belirtmelidir.

Daha sonra, İkinci Maddede, komitenin «yerel örgütü yönetmesi» gerektiğini (belki de «Partinin bütün yerel çalışmaları ve bütün yerel örgütleri» demek daha iyi olurdu; ama ben, ifade ayrıntıları üzerinde durmayacağım) ve hem işçilerden, hem de aydınlardan meydana gelmesi gerektiğini, çünkü onları iki komiteye bölmenin zararlı olacağını söylüyorsunuz. Bu, kesinlikle ve tartışmasız doğrudur. Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin tek bir komitesi olmalı ve bu komite de, kendilerini bütünüyle Sosyal-Demokrat faaliyetlere adamış, bilinçli Sosyal-Demokratlardan oluşmalıdır. Mümkün olduğunca çok sayıda işçinin, politik olarak tümüyle bilinçlenmiş profesyonel devrimci haline getirilmesine ve

komitelere girmesine özellikle önem vermeliyiz[2]. İki değil de **tek bir** komite oldu muydu, komite üyelerinin birçok işçiyi **kişisel** olarak tanımaları talebi özel bir önem kazanır. İşçilerin arasında olup biten her şeye önderlik edebilmek için, her yere girip çıkmak, çok sayıda insan tanımak, bütün yolları ve hileleri tanımak vb. gerekir. Bu yüzden, komite, işçi sınıfı hareketinin bizzat işçilerin arasından çıkacak belli başlı bütün **önderlerini** mümkün olduğu kadar kapsamalıdır. Komite, yerel hareketin **bütün** yönlerini yönetmeli ve Partinin **bütün** yerel kuruluşlarının, güçlerinin ve araçlarının sorumluluğunu üstlenmelidir. Siz komitenin nasıl kurulması gerektiğinden söz etmemişsiniz; ama bu durumda özel kurallar koymanın pek o kadar gerekli olmadığı konusunda da anlaşacağımızı sanıyorum; komitenin nasıl kurulması gerektiği sorunu, Sosyal-Demokratların yerinde saptayacakları bir sorundur. Ama belki de şunu belirtmek gerekiyor: Komiteye yeni üyelerin alınması, komite üyelerinin çoğunluğunun (ya da üçte ikisinin vb.) kararıyla gerçekleşmeli ve komite, ilişkiler listesinin güvenilir (devrimci açıdan) ve sağlam (siyasi anlamda) ellere verilmesine dikkat göstermeli ve aday üyeleri önceden hazırlamalıdır. M.O. ve M.K'mız olduğu zaman, yeni komiteler ancak bunların işbirliği ve onayıyla kurulmalıdır. Elden geldiğince, komitelerde çok fazla sayıda üye bulunmamalı (böylece komiteler iyi eğitilmiş, her biri devrimci mesleğin özel bir dalında teknik ustalık kazanmış kişilerden kurulmuş olur), ama aynı zamanda komiteler, çalışmanın **bütün** yönlerinin sorumluluğunu üstlenebilecek, tam bir temsili gerçekleştirebilecek ve bağlayıcı kararlar alınmasını sağlayabilecek yeterli sayıda üyeyi de kapsamalıdırlar. Üyelerin sayısı oldukça fazla ve sık sık toplanmaları da tehlikeli olursa, o zaman komite içinden özel ve çok küçük bir **yürütme** grubu (diye-

lim, beş hatta daha az kişiden meydana gelen) seçmek gerekebilir. Ama bu gruba, kesinlikle, komitenin sekreteri ve bir bütün olarak çalışmaya pratikte rehberlik edebilecek olanlar girmelidir. Tutuklamalar olduğu takdirde çalışmanın kesintiye uğramaması için, bu gruba aday üyeler sağlanması da **özellikle önemlidir.** Yürütme grubunun faaliyetleri ve bu gruba üye alma işlemi vb., komitenin genel toplantısının onayına tabi olmalıdır.

Ayrıca, komiteden **sonra,** onun altında şu kurumları öneriyorsunuz: 1) Tartışma toplantıları («en iyi» devrimcilerin danışma toplantıları), 2) Semt çevreleri[3]; 3) Bu semt çevrelerinin her birine bağlı birer propaganda çevresi; 4) Fabrika çevreleri; ve 5) Belli bir semtteki fabrika çevrelerinin delege «temsilcilerinin toplantıları». Komitenin altındaki **bütün** diğer kurumların (üstelik sizin saydıklarınızın yanı sıra, daha birçok ve son derece çeşitli kurumlar da olmalıdır) komiteye tabi olmaları gerektiği ve semt grupları (çok büyük şehirlerde) ve fabrika grupları (her zaman ve her yerde) bulunması gerektiği konusunda size tamamen katılıyorum. Ama sanırım, birçok ayrıntıda sizinle aynı kanıda değilim. Örneğin, «tartışma toplantıları»nın tamamen gereksiz olduğu kanısındayım. «En iyi devrimcilerin» hepsi de komitede olmalı ya da özel bir görevde çalışmalıdır (basım, ulaştırma, ajitasyon gezileri ya da sözgelimi, bir pasaport bürosunun, hafiyeler ve ajan provokatörlerle uğraşan savaş müfrezelerinin ya da ordu içinde grupların vb. örgütlenmesi).

«Toplantılar» komitede ve **her** semtte, her fabrikada, propaganda, işkolu (dokumacılar, makina işçileri, deri işçileri vb.), öğrenci, edebiyat vb. çevrelerinde yapılacaktır. Toplantılar niçin özel bir kurum haline getirilsin?

Devam edelim. Çok haklı olarak, **İskra**'ya doğrudan yazı yazma imkanının «her isteyen»e tanınmasını istiyorsunuz. Ne var ki, «doğrudan» sözü, gazetenin bürosunun ya da adresinin «her isteyen» tarafından bilinmesi şeklinde anlaşılmamalı; ancak **dileyen herkesin** mektupları yazı kuruluna vermesi (ya da göndermesi) zorunlu olmalıdır. Elbette adresler **oldukça geniş bir çevre** tarafından bilinmelidir, ama her isteyene verilmemeli, sadece güvenilir ve gizlilik koşullarına uyma yeteneğine sahip oldukları bilinen devrimcilere verilmelidirler. Belki de, sizin önerdiğiniz gibi, her semtte bir kişiye değil de, birçok kişiye verilmeleri gerekebilir. Aynı zamanda, çalışmamıza katılan herkesin, tek tek her bir çevrenin kararlarını, isteklerini, dileklerini komitenin ve ayrıca M.O. ve M.K.'nin dikkatine sunma **hakkına sahip olması** gerekir. Eğer bunu sağlarsak, «tartışma toplantısı» gibi hantal ve gizlilik kurallarına aykırı kurumlar oluşturmaksızın, **bütün parti işçilerini tümüyle bilgilendireceğiz.** Elbette mümkün olduğu kadar çok sayıda ve çeşitli görevlinin vereceği **kişisel konferanslar** düzenlemeye de çalışmalıyız; ama burada her şey gizliliğe uymaya bağlıdır. Rusya'da genel toplantılar ancak pek seyrek ve istisnai olarak mümkündür ve «en iyi devrimcilerin» bu toplantılara katılmalarına izin verilirken bir kat daha uyanık olmak gerekir, çünkü ajan provokatörlerin bu toplantılara sızmaları ve hafiyelerin toplantıya katılanlardan birini izlemeleri genellikle daha kolaydır. Sanırım şöyle yapmak daha doğru olur: Büyük bir genel toplantı (diyelim, otuz ile yüz kişi arasında) düzenlemek mümkün olduğunda (örneğin, yazın ormanda ya da bu amaç için özel olarak sağlanmış gizli bir evde), komite «en iyi devrimciler»den bir ya da ikisini göndermeli ve toplantıya uygun kişilerin katılmasını, yani örneğin çağrıların fabrika çevrelerinin mümkün ol-

duğu kadar çok sayıda güvenilir üyesine ulaştırılmasını vb. **sağlama almalıdır.** Ama bu toplantılar resmi kayıtlara geçirilmemeli, Tüzüğe konulmamalı ve düzenli olarak yapılmamalıdır. İşler toplantıya katılan herkesin orada bulunan herkesi tanıyabileceği, yani her bir kimsenin bir çevrenin «temsilcisi» olduğunu bileceği vb. tarzda düzenlenmemelidir. İşte ben bu yüzden, sadece «tartışma toplantıları»na değil, aynı zamanda «temsilci toplantıları»na da karşıyım. Bu iki kurumun yerine, şöyle bir kural önereceğim. Komite, harekette pratik olarak yer alanların mümkün olduğu kadar çok sayıda ve genel olarak da bütün işçilerin katılacağı büyük toplantılar düzenlenmesini sağlamalıdır. Toplantının yeri, zamanı, gerekçesi ve toplantıya kimlerin katılacağı, böyle işlerin gizli düzenlenişinden sorumlu olan komite tarafından saptanmalıdır. Açık havada, ormanda vb. düzenlenen daha az resmi nitelikteki işçi toplantılarının ise bu kuralla hiç bir şekilde sınırlanamayacağı açıktır. Belki de Tüzükte bu konuyla ilgili bir şey söylememek daha iyi bile olur.

Devam edelim: semt gruplarının en önemli görevlerinden birinin, yayınların düzenli olarak **dağıtılmasını** örgütlemek olduğu konusunda, size tamamen katılıyorum. Sanırım, semt grupları esas olarak komiteler ile **fabrikalar arasında aracılık** ve hatta çoğu zaman **kuryelik** görevini yerine getirmelidirler. Semt gruplarının ana görevi, komiteden gizlilik kurallarına uygun olarak aldıkları yayınları düzgün bir şekilde dağıtmak olmalıdır. Bu son derece önemli bir görevdir, çünkü eğer biz dağıtım yapan özel bir semt grubu ile o semtteki **bütün fabrikalar** ve o semtteki mümkün olduğu kadar çok sayıda **işçi evi** arasında düzenli bir bağ kurabilirsek, bu hem gösteriler, hem de bir ayaklanma açısından büyük değer taşıyacaktır. Yayınların, broşürlerin, bildirilerin

hızlı ve düzenli bir biçimde dağıtılmasını düzenlemek ve örgütlemek ve bu amaçla bir temsilciler ağı geliştirmek demek, ilerideki gösterilerin ya da ayaklanmanın hazırlık çalışmalarının **büyük** bir kısmını gerçekleştirmek demektir. Yayınların dağıtımının örgütlenmesine bir huzursuzluk, grev ya da karışıklık zamanında başlamak çok geç olur. Bu çalışma ancak, dağıtımın ayda iki ya da üç defa **zorunlu** kılınmasıyla, adım adım gerçekleştirilebilir. Eğer elde gazete yoksa, bildiri dağıtılabilir ve dağıtılmalıdır da; ama dağıtım aygıtının boş kalmasına asla izin verilmemelidir. Bu aygıt öylesine yetkin bir duruma getirilmelidir ki, örneğin bütün bir St. Petersburg işçi sınıfını bir olaydan bir gecede haberdar edebilmeli ve harekete geçirebilmelidir. Bu asla hayalci bir hedef değildir; yeter ki, bildiriler merkezden daha dar aracı çevrelere, onlardan da dağıtıcılara sistemli bir şekilde aktarılabilsin. Kanımca, semt gruplarının görevleri, bu salt aracılık ve aktarma çalışmasının dışına taşırılmamalıdır; ya da daha kesin koyacak olursak, semt gruplarının görevleri bu çalışmanın dışına ancak en büyük temkinlilikle taşırılmalıdır; yoksa bu durum sadece açığa çıkma ihtimalini artırır ve çalışmanın bütünlüğüne zarar verir. Hiç şüphe yok ki, bütün Parti sorunlarının tartışıldığı toplantılar semt çevrelerinde de yapılacaktır, ama yerel hareketin bütün genel sorunlarına ilişkin **kararlar** sadece komite tarafından alınmalıdır. Semt gruplarının bağımsız hareket etmesine, bildirilerin aktarılması ve dağıtılmasının sadece teknik yanını ilgilendiren sorunlarda izin verilmelidir. Semt gruplarının bileşimi komite tarafından saptanmalıdır, yani komite kendi üyelerinden (ya da komitede bulunmayan yoldaşlardan) bir ya da ikisini şu ya da bu semte delege olarak **atar** ve onlara bir **semt grubu kurmaları** talimatını verir; bu semt grubunun bütün üyeleri de gene

komite tarafından onaylanır. Semt grubu, komitenin bir koludur ve yetkilerini yalnızca komiteden alır.

Şimdi de, propagandacı çevreleri sorununa geçiyorum. Propaganda güçlerimizin azlığı yüzünden bu çevreleri tek tek her semtte örgütlemek hem epeyce zordur, hem de pek arzu edilir bir şey değildir. Propaganda, komitenin bütünü tarafından aynı anlayış içinde yürütülmeli ve kesinlikle merkezileştirilmelidir. Dolayısıyla, bu konuda şöyle düşünüyorum: Komite, çeşitli üyelerine, bir propagandacılar grubu, örgütlemeleri talimatını verir, (bu propagandacılar grubu komitenin bir kolu ya da **komitenin kuruluşlarından biri olur**). Bu grup, gizliliği korumak için semt gruplarının **yardımlarından** yararlanarak, **bütün şehirde** ve komitenin «yetki alanı içine giren» bütün yörelerde propaganda yürütmelidir. Bu grup, gerekirse, alt gruplar kurabilir ve sözgelimi bazı görevlerini bu alt gruplara devredebilir. Ama bütün bunlar ancak komitenin onayıyla yapılabilir. Komite, hareketle şu ya da bu şekilde bağlı olan her gruba, alt gruba ve çevreye kendi delegesini gönderme hakkına her zaman ve kayıtsız şartsız sahip olmalıdır.

Aynı tarzda bir örgütlenme, aynı türden komite kolları ya da kuruluşları, harekete hizmet eden çeşitli grupların hepsine uygulanmalıdır. Örneğin, yüksek ve orta dereceli okullardaki öğrenci gruplarına, devlet memurları arasındaki sempatizan gruplarına; ulaştırma, basın ve pasaport gruplarına; gizli toplantı yerleri düzenleyen gruplaa; hafiyelein izini sürerek onları tespit etmekle görevli gruplara; askerler arasındaki gruplara, silah sağlamakla görevli gruplara; «maddi gelir getiren girişimler»i örgütleyen gruplara vb. uygulanmalıdır. Gizli bir örgüt yönetme sanatı, bütünüyle **mümkün olan her şeyden** yararlanmakta, «herkese yapacak bir iş vermekte» ve aynı zamanda bütün hareketin **önderliğini**, sırf

birtakım yetkilere dayanarak değil, saygınlığa, canlılığa, daha fazla tecrübeye, daha çok-yönlülüğe ve daha fazla yeteneğe sahip olarak elde tutmakta yatar. Bunu, merkezde olağanüstü yetkilere sahip **yeteneksiz** bir kimse **bulunursa** mutlak merkeziyetçiliğin hareketi kolayca mahvedebileceği yolundaki alışılagelmiş itirazın öne sürülmesi ihtimaline karşı belirtiyorum. Bu hiç şüphesiz mümkündür, ama seçim ilkesiyle ya da ademi merkeziyetçilikle giderilebilecek bir şey değildir; bunların geniş ölçüde uygulanmasına kesinlikle göz yumulamaz ve bunlar, istibdat yönetimi altında yürütülen devrimci çalışmaya son derece zararlıdır. Bu, herhangi bir tüzükle de giderilemez; ancak tek tek her bir grubun ve alt grubun aldığı kararlardan M.O. ve M.K.'ne başvurmalarına ve (en kötü durumda) kesinlikle yeteneksiz yetkililerin **görevlerinden alınmasına** kadar uzanan «yoldaşça etkileme» tedbirleriyle giderilebilir. Komite, devrimci çalışmanın çeşitli yönlerinin çeşitli yetenekleri gerektirdiğini ve bir örgütleyici olarak hiç işe yaramayan bir kimsenin bazan bir ajitatör olarak son derece değerli olabileceğini ya da kesin gizli çalışmada iyi olmayan birisinin yetkin bir propagandacı olabileceğini vb. göz önüne alarak, mümkün en geniş işbölümünü sağlamak için çaba harcamalıdır.

Bu arada propagandacılar konusuna değinmişken, bu mesleğe yeteneksiz kişilerin **yığılmasıyla** propaganda düzeyinin düşürülmesini biriki kelimeyle eleştirmek isterim. Bizde bazen ayrımsız her öğrenci propagandacı sayılıyor ve tüm **gençlik** kendisine «bir çevre verilmesini» talep ediyor vb. Buna karşı çıkılmalıdır, çünkü çok büyük zarar vermektedir. İlkelerde sonuna kadar tutarlı ve gerçekten yetenekli **çok az** propagandacı vardır (ve böyle bir propagandacı olabilmek için insanın çok inceleme yapması ve yeterli tecrübe kazanması gerekir); do-

layısıyla, böyle kimseler uzmanlaştırılmalı, tamamen bu tür çalışmaya verilmeli ve onlara en büyük özen gösterilmelidir. Bunlar, hafta içinde birçok konferans vermeli ve gerektiğinde başka şehirlere gönderilmelidirler; genellikle, yetenekli propagandacılar çeşitli kasaba ve şehirleri dolaşmalıdırlar. Ama yeni başlayan gençlere esas olarak pratik görevler verilmelidir; öğrencilein çevreden çeveye dolaşmalarına iyimser bir şekilde «propaganda» adı verilmekte ve buna bakılarak, onlara pratik görevler verilmesi ihmal edilmektedir. Elbette, ciddi pratik görevler de köklü bir eğitimi gerektirir; ama gene de «yeni başlayanlar»a bu alanda daha kolay iş bulunabilir.

Şimdi de işletme çevrelerini ele alalım. Bunlar bizim için özellikle önemlidir: Hareketin temel gücü büyük işletmelerdeki işçilerin örgütlenmesinde yatmaktadır, çünkü büyük işletmeler (ve fabrikalar) işçi sınıfının sadece sayı bakımından üstün kesimini değil, aynı zamanda daha da önemlisi, etki, gelişme ve savaşma gücü bakımından da üstün kesimini kapsamaktadır. Her işletme, bizim kalemiz olmalıdır. Bunun için de, her «işletme» işçileri örgütü, içte ne kadar gizliyse, dışta o ölçüde «dal budak salmalı», yani dış ilişkilerinde herhangi bir devrimci örgüt gibi duyargalarını elden geldiğince uzağa ve mümkün olduğu kadar çok yöne uzatmalıdır. Burada da, bir grup devrimci işçinin kaçınılmaz olarak yönetici ve «hakim» çekirdeği oluşturması gerektiğini önemle belirtiyorum. «İşletme» çevreleri de dahil olmak üzere her yerde, geleneksel saf işçi ya da saf sendikal Sosyal-Demokrat örgütlenme tipini tamamen terk etmeliyiz. İşletme grubu ya da İşletme (fabrika) komitesi (çok sayıda olması gereken diğer gruplardan farklı olarak), işletmedeki bütün Sosyal-Demokrat çalışmayı yürütme yetkilerini ve talimatlarını **doğrudan doğruya komiteden alan** çok az sayıda **devrimci-**

den meydana gelmelidir. İşletme komitesinin her üyesi, kendini komitenin bir temsilcisi olarak görmeli, komitenin bütün emirlerini yerine getirmeli ve «savaş alanındaki ordu»nun bütün «yasa ve gelenekleri»ne uymalıdır; katılmış olduğu bu ordudan, savaş zamanında komutanlığın resmi izni olmadan ayrılamaz. Dolayısıyla işletme komitesinin bileşimi, çok büyük önem taşıyan bir sorundur ve komitenin başlıca görevlerinden biri de, bu alt komitelerin düzgün bir şekilde örgütlenmesini sağlamaktır. Ben bunu şöyle tasarlıyorum: Komite bazı üyelerine (ayrıca, sözgelimi, şu ya da bu nedenden dolayı komiteye alınmamış, ama tecrübeleri, insan tanımaları, zekaları ve kurdukları bağlarla çok yararlı olabilecek bazı işçilere) her yerde işletme alt komiteleri örgütlemeleri talimatını verir. Bu grup, semt temsilcilerine danışır, toplantılar düzenler, işletme alt komitelerinin aday üyelerini bizzat etraflı bir denetimden geçirir, sıkı bir sorgulamaya tabi tutar, gerekirse söz konusu işletmedeki alt komitenin **mümkün olduğu kadar çok sayıda** aday üyesini denemeye ve incelemeye çalışarak sınavdan geçirir ve en sonunda, her işletme çevresinin üye listesini komitenin onayına sunar ya da uygun bulduğu bir işçiye, tam bir alt komiteyi kurması, aday göstermesi ya da seçmesi için yetki verilmesini önerir. Böylelikle komite aynı zamanda, kendisiyle ilişkiyi, bu temsilcilerden hangisinin nasıl kuracağını da belirleyebilecektir (genel bir kural olarak, bu ilişki semt temsilcileri aracılığıyla sağlanır, ama bu kurala eklemeler ya da değişiklikler getirilebilir.) Bu işletme alt komitelerinin önemi göz önüne alınırsa, her alt komitenin M.O. ile doğrudan haberleşebileceği bir adrese ve ilişkiler listesini güven altına alabileceği **gizli bir yere** sahip olmasına mümkün olduğu kadar dikkat göstermeliyiz (yani tutuklama olduğunda alt komitenin hemen yeniden kurulabilmesi

için gerekli bilgiler, Rus jandarmasının erişemeyeceği bir yerde gizlenilmek üzere, elden geldiğince düzenli ve eksiksiz bir şekilde Parti merkezine aktarılmalıdır). Hiç şüphesiz, adreslerin aktarılması komitenin kendi istediği biçimde ve elindeki verilere dayanılarak yapılmalı ve bu adresleri var olmayan bir «demokratik» hakka dayanarak gelişigüzel dağıtma yolu tutulmamalıdır. Son olarak da, birçok üyeden meydana gelen bir işletme alt komitesinin yerine, komiteden bir temsilciyi (ve onun yedeğini) görevlendirmekle yetinmenin bazan gerekli, hatta daha **uygun** olabileceğini söylemek sanırım yanlış olmayacaktır. İşletme alt komitesi kurulur kurulmaz, ayrı ayrı görevleri olan ve gizlilik dereceleri ve örgütsel biçimleri farklı bir dizi işletme grubu ve çevresi örgütlemeye girişecektir: Örneğin, yayınların ulaştırılmasını ve dağıtımını sağlayan çevreler (bu, bizi kendimizin olan gerçek bir posta servisi sağlayacak biçimde, yalnızca yayınların dağıtımı için değil, aynı zamanda yayınları evlere kadar ulaştırmak için gerekli, sınanmış ve denenmiş yöntemleri sağlayacak biçimde ve bütün işçilerin adresleri ile onlara ulaşma yolları konusunda kesin bilgi sağlayacak biçimde örgütlenmesi gereken en önemli görevlerden biridir); illegal yayınları okuma çevreleri; hafiyelerin izini sürüp tespit etme grupları[4]; özel olarak sendika hareketine ve ekonomik mücadeleye rehberlik edecek çevreler; uzun konuşmaları (makinalar, müfettişler vb. üzerine) **tamamen legal bir biçimde** nasıl başlatıp sürdüreceklerini bilen, herkesin içinde serbestçe konuşabilen, insan tanıyabilen ve koşulları görebilen ajitatör ve propagandacı çevreleri vb.[5] işletme alt komitesi, her türden çevreler (ya da temsilciler) ağı sayesinde, bütün işletmeye yayılmaya, mümkün olduğu kadar çok sayıda işçiyi kucaklamaya çalışmalıdır. Alt komitenin faaliyetlerinin başarısı, bu türden çevrelerin çoklu-

ğuyla, gezgin propagandacıları bu çevrelere sokabilme yeteneğiyle ve hepsinin üstünde de **yayınların dağıtımındaki** ve bilgilerin ve mektupların toplanmasındaki düzenli çalışmanın doğruluğuyla ölçülmelidir.

Özetleyecek olursak, genel örgütlenme tarzı kanımca şöyle olmalıdır: Tüm yerel hareketin, bütün yerel Sosyal-Demokrat faaliyetlerin başında bir komite bulunmalıdır. Bu komiteden, ona tabi olan ve birinci olarak, bütün işçi sınıfı kitlesini (mümkün olduğu kadar) kucaklayan ve semt grupları ve işletme (fabrika) alt komiteleri biçiminde örgütlenmiş **yürütme temsilcileri ağı** gibi kuruluşlar ve kollar çıkmalıdır. Bu ağ, barış zamanında yayın, gazete, broşür ve komitenin gizli yazışmalarının dağıtımıyla uğraşacak; savaş zamanında da gösterileri ve buna benzer kollektif faaliyetleri düzenleyecektir. İkinci olarak, komite, tüm harekete (propaganda, ulaştırma, her çeşit yeraltı faaliyeti vb.) hizmet eden çevre ve gruplar halinde dal budak salacaktır. Bütün gruplar, çevreler ve alt komiteler vb. komite kuruluşlarının ya da komite kollarının statüsüne sahip olmalıdır. Bunlardan bazıları Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisine katılmak isteğinde olduklarını açıkça belirtecekler ve komite tarafından onaylandığı takdirde Partiye katılacaklar, belli görevler üstlenecekler (komitenin talimatı ya da onayıyla), Parti organlarının emirlerine uymayı kabul edecekler, bütün Parti üyeleriyle aynı haklara sahip olacaklar ve komite üyeliği için doğrudan aday sayılacaklarıdır vb. Bazıları da Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisine katılmayacaklar ve ya Parti üyelerince kurulmuş çevreler statüsünde kalacak yahut da şu ya da bu Parti grubuna vb. bağlı olacaklardır.

Hiç şüphe yok ki, **bütün** bu çevrelerin üyeleri, bütün **iç** sorunlarında tıpkı bir komitenin bütün üyeleri gibi, eşit haklara sahip olacaklardır. Tek istisna, yerel ko-

miteyle (aynı zamanda M.O. ve M.K. ile de) **kişisel** ilişki hakkının sadece komitenin bu amaçla tespit ettiği kişiye (ya da kişilere) ait olmasıdır. Bu kişi, bütün diğer bakımlardan, yerel komiteye, M.K.'ne, M.O.'na (şahsen olmamak şartıyla) baş vurma hakkına sahip olan diğer üyelerle eşit durumda olacaktır. Dolayısıyla, söz konusu istisna, asla eşitlik ilkesinin bir ihlali değil, sadece mutlak gizliliğin zoruniu bir gereğidir. «Kend» grubuyla ilgili bir haberi M.K'ne ya da M.O.'na ulaştırmayan bir komite üyesi, doğrudan doğruya bir Parti görevini yerine getirmemekten sorumlu tutulacaktır. Ayrıca, çeşitli çevrelerin gizlilik derecesi ve örgütlenme biçimi, görevlerinin niteliğine bağlı olacaktır. Buna uygun olarak, örgütler en geniş bir çeşitlilik içinde olacaktır («en katı», en dar, en sınırlı örgütlenme tarzından «en serbest», en geniş, en gevşek ve açık örgütlenme tarzına kadar). Örneğin, dağıtım gruplarında en kesin gizlilik ve askeri disiplin sağlanmalıdır. Propagandacı gruplarında da gizlilik gereklidir, ancak bu gruplardaki askeri disiplin çok daha az olacaktır. Legal yayınların okunması ya da sendikal ihtiyaç ve talepler üzerine tartışmaların örgütlenmesi için kurulmuş işçi gruplarında daha da az gizlilik gerekecektir vb. Dağıtım grupları Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisine bağlı olmalı ve onun belli sayıda üyesini ve görevlisini tanımalıdırlar. Çalışma koşullarını inceleyen ve sendikal talepleri tespit eden grupların ille de Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisine dahil olması gerekmez. Bir ya da iki Parti Üyesiyle **birlikte** eğitim çalışması yapan öğrenci, subay ve memur grupları bazı durumlarda bu üyelerin Partili olduğunun farkında bile olmamalıdır vb.. Ama bir konuda, bütün bu yan gruplardan **azami örgütlenme derecesini mutlaka** talep etmeliyiz; yani böyle bir gruba dahil olan her Parti üyesi bu gruptaki çalışmanın yönetiminden

resmen sorumludur ve bu grupların her birinin bileşiminin, çalışmasının tüm işleyişinin ve bu çalışmaların içeriğinin M.K. ya da M.O. tarafından **mümkün olduğu kadar tam olarak bilinmesi** için **her türlü** tedbiri almakla yükümlüdür. Bu, merkezin bütün hareketi **eksiksiz** bir şekilde görebilmesi, çeşitli Parti görevlerini üstleneceklerin mümkün olan en geniş çevre içinden seçilebilmesi, bütün Rusya'daki benzer nitelikte olan bütün grupların (merkez aracılığıyla) birbirlerinin tecrübelerini öğrenebilmeleri ve ajan provokatörlerin ve şüpheli unsurların sızmalarının önlenebilmesi için gereklidir. Tek kelimeyle, her durumda mutlaka ve hayati derecede gereklidir.

Bu nasıl yapılmalıdır? Komiteye düzenli raporlar sunarak, M.O.'na mümkün olduğu kadar çok sayıda raporu mümkün en geniş içerikle ileterek, M.K. ve yerel komite üyelerinin çeşitli çevreleri ziyaret etmelerini sağlayarak ve nihayet, bu çevrelerle olan ilişkiler listesinin, yani her çevrenin çeşitli üyelerinin adlarının ve adreslerinin güven altına alınmasını (ve M.O. ve M.K.'nin Parti bürosuna verilmesini) **zorunlu** kılar. Ancak raporlar sunulduğu ve ilişkiler aktarıldığı zaman, belli bir çevreye mensup Parti üyesinin görevini yaptığı söylenebilir. Ancak o zaman, bir bütün olarak Parti, pratik çalışma yürüten her çevreden öğrenebilir. Ancak o zaman tutuklamalar bizim için korkutucu olmaktan çıkabilir; çünkü çeşitli çevrelerle ilişkiler korunduğu takdirde, M.K.'mizin tutuklanan bir delegesinin yerine **derhal** yedekler bulunması ve çalışmanın sürekliliğinin sağlanması her zaman kolay olur. O zaman bir komitenin tutuklanması bütün aygıtın yıkılmasına neden olmaz, sadece, yedekleri her zaman hazır bekleyen yöneticileri götürür. Sakın, gizlilik koşulları yüzünden raporların ve ilişkilerin aktarılmasının imkansız olduğu söylenmesin.

Bir kere istendikten sonra ve komitelerimiz, bir M.K.'miz ve M.O.'muz olduğu sürece, raporları ve ilişkileri aktarmak (ya da göndermek) her zaman mümkündür ve **her zaman da mümkün olacaktır.** Bu bizi, bütün Parti örgütünün ve bütün Parti faaliyetinin son derece önemli bir ilkesine vardırıyor: Bir yandan, hareketin ve proletaryanın devrimci mücadelesinin ideolojik ve pratik **yönetimi** açısından **mümkün en fazla merkeziyetçilik** gerekliyken; öte yandan, Parti merkezinin (ve dolayısıyla bir bütün olarak Partinin) hareketten sürekli **haberdar** edilmesi ve Partiye karşı **sorumluluk** açısından, mümkün en **fazla ademi merkeziyetçilik** gereklidir. Hareketin yönetimi, büyük pratik tecrübe sahibi, mümkün en az sayıda ve mümkün olduğu kadar bağdaşık (homojen) profesyonel devrimci gruplarına teslim edilmelidir. Proletaryanın (ve diğer halk sınıflarının) çok değişik kesimlerinden gelme en çeşitli ve en karışık (heterojen) grupların, mümkün en çok sayıda, harekete katılmaları sağlanmalıdır. Parti merkezinin elinde her zaman, sadece bu grupların her birinin faaliyetine ilişkin kesin bilgi değil, aynı zamanda bunların **bileşimine ilişkin mümkün olduğu kadar eksiksiz bilgi** de bulunmalıdır. Hareketin yönetimini merkezileştirmeliyiz. Aynı zamanda (istihbarat olmadan merkeziyetçilik mümkün olamayacağına göre, **sırf bu nedenden dolayı)** Partinin tek tek üyeleri, Partinin çalışmalarına tek tek katılanlar ve Partiye dahil olan ya da bağlı bulunan her çevre açısından, **Partiye olan sorumluluğu** mümkün olduğu kadar **ademi merkezileştirmeliyiz.** Bu ademi merkeziyetçilik, devrimci merkeziyetçiliğin zorunlu bir ön şartı ve **zorunlu bir düzelticisidir.** Ancak merkeziyetçilik sonuna kadar uygulandığı ve bir M.K.'miz ve bir M.O.'muz olduğu zaman, ne kadar küçük olursa olsun her grubun onlarla haberleşmesi —ve sadece haberleşebilmesi de-

ğil, yılların tecrübesiyle kurulmuş bir sistemin sonucu olarak **düzenli bir şekilde** haberleşebilmesi— mümkün olacaktır. Bir yerel komitenin kötü bileşiminden doğabilecek vahim sonuçlar ancak o zaman giderilebilecektir. Artık Parti içinde gerçek bir birliğe ve gerçek bir yönetim merkezinin kurulmasına yaklaştığımıza göre, şunu akıldan çıkarmamalıyız: Eğer aynı zamanda, hem merkeze karşı sorumluluk açısından hem de merkezin, Parti aygıtının bütün dişli ve çarklarından haberdar edilmesi açısından **azami ademi merkeziyetçilik** uygulamazsak, **bu merkez iktidarsız kalacaktır.** Bu ademi merkeziyetçilik, genellikle hareketimizin en acil pratik ihtiyaçlarından biri sayılan **işbölümünün** öteki yüzünden başka bir şey değildir. Eğer Parti merkezi, eski tipte yerel komiteler tarafından doğrudan pratik çalışmadan **koparılmaya** devam ederse, ne belli bir örgütün yönetici organ olarak resmen tanınması, ne de resmi bir M. K.'nın kurulması, hareketimizin gerçekten birleşmesini ve sağlam bir militan Partinin yaratılmasını sağlayamayacaktır. Bu eski tipte yerel komiteler, kendini belli tipte bir devrimci çalışmaya hasretmeyen, özel bir görev konusunda sorumluluk üstlenmeyen, bir işi yüklendikten sonra onu derinlemesine inceleyip hazırlayarak sonuna kadar götürmeyen, keskin lafazanlıkla muazzam bir vakit ve güç heba eden, her biri her çeşit işle uğraşan bir insan salatasından meydana gelirler. Öte yandan, büyük bir öğrenci ve işçi çevreleri yığını vardır ve bunların yarısından komitenin haberi bile yoktur; yarısı da komitenin kendisi gibi hantal, komitenin kendisi gibi uzmanlıktan yoksun, komitenin kendisi gibi profesyonel devrimcilerin tecrübelerinden ders çıkarmakta ve başkalarının tecrübelerinden yararlanmakta gönülsüz ve komitenin kendisi gibi «her şey hakkında» bitmez tükenmez toplantılara, seçimlere ve tüzük çalışmalarına

batmış durumdadırlar. Merkezin düzgün çalışabilmesi için, yerel komiteler **kendilerini yeniden örgütlemelidirler;** uzmanlaşmalı, daha «iş bilir» örgütler haline gelmeli ve şu ya da bu pratik alanda gerçek «yetkinliğe» erişmelidirler. Merkezin (şimdiye kadar olduğu gibi) öğüt vermek, ikna etmek ve tartışmakla kalmaması, orkestrayı gerçekten yönetebilmesi için, kimin hangi kemanı nerede ve nasıl çaldığını; her çalgının çalınması için talimatın nerede ve nasıl alındığını ya da alınmakta olduğunu; (müzik kulak tırmalamaya başladığında) kimin nerede ve niçin falso yaptığını; ve falsonun giderilebilmesi için kimin nereye ve nasıl aktarılması gerektiğini kesin olarak bilmesi gerekir. Açıkça söylemek gerekir ki, bugün için, bir komitenin gerçek iç çalışması hakkında bildirileri ve genel yazışmaları dışında ya hiç bir şey bilmiyoruz, ya da arkadaşlarımızın ve yakın dostlarımızın anlattığı kadarını biliyoruz. Ama Rusya işçi sınıfı hareketine önderlik edebilen ve istibdada karşı genel bir saldırıya hazırlanan dev bir Partinin kendisini bu kadarıyla sınırlayabileceğini düşünmek gülünç olur. Komite üyelerinin sayısı azaltılmalıdır. Bu üyelerden her birine hesap vermekle yükümlü tutulacağı belirli, özel ve önemli bir görev verilmelidir. Özel, çok küçük bir yönetici merkez kurulmalıdır. Komiteyle her büyük fabrika arasında bağlantıyı kuran, yayınların düzenli dağıtımını yürüten ve merkeze, bu dağıtımın ve çalışmaların tüm işleyişinin tam bir dökümünü sunan bir yürütme temsilcileri ağı geliştirilmelidir. Ve son olarak, çeşitli gruplar ve çevreler kurulmalı ve bunlar çeşitli görevleri üstlenmeli ya da Sosyal-Demokratlara yakın olan, onlara yardım eden ve Sosyal-Demokrat olmaya hazırlanan kişileri birleştirmelidirler. Ancak bunlar yapıldığı takdirde, komite ve merkez, bu çevrelerin faaliyetinden (ve bileşiminden) sürekli haberdar olabilir.

St. Petersburg Komitesinin ve bütün diğer Parti komitelerinin yeniden örgütlenirken izleyecekleri çizgiler bunlar olmalıdır ve tüzük sorununun o kadar önemsiz olmasının nedeni de budur.

Önerimizin amacını daha berrak bir şekilde ortaya koyabilmek için işe Tüzük taslağının tahliliyle başlamıştım. Ve sanırım, buraya kadar anlattıklarımdan tüzüğün yerine, her çevre ve çalışmaların her yönü hakkında düzenli raporlar verilmesini geçirerek Tüzük **olmadan** da işleri yürütmenin mümkün olabileceği, okurun gözünde açıklık kazanmıştır. Tüzüğe ne konulabilir? Komite, herkesin çalışmasına rehberlik eder (bu zaten yeterince açık). Komite, bir yürütme grubu seçer (bu her zaman gerekli değildir; gerekli olduğu zaman da bir Tüzük sorunu değil, merkezi, bu grubun bileşiminden ve aday üyelerinden haberdar etme sorunudur). Komite, çeşitli çalışma alanlarını üyeleri arasında dağıtır ve her üyeyi, komiteye düzenli rapor sunmakla ve M.O. ve M.K.'ni çalışmaların gelişiminden haberdar etmekle yükümlü tutar (burada da, Tüzüğe, güçlerimizin azlığı nedeniyle **sık sık uygulanamayacak** bir hüküm koymaktansa, bütün görevlendirmelerden merkezi haberdar etmek daha önemlidir). Komite, üyelerinin kimler olduğunu kesinlikle tespit etmelidir. Komite, yeni üye alımı yoluyla tamamlanır. Komite, semt gruplarını, fabrika alt komitelerini ve belli grupları atar (eğer bunları sıralamaya kalkarsak sonu gelmez ve bunları Tüzükte yaklaşık olarak sıralamanın hiç bir gereği de yoktur; merkezi bunların örgütlenmelerinden haberdar etmek yeterlidir). Semt grupları ve alt komiteler şu çevreleri örgütlerler... Bugün için Tüzüğe böyle bir madde koymak son derece yararsız olur. Çünkü bu türden çeşitli grupların ve alt grupların faaliyetleri konusunda genel bir Parti tecrübesine sahip değiliz (birçok yerde bundan ta-

mamen yoksunuz). Bana kalırsa, böyle bir tecrübe edinmek için gerekli olan, Tüzük değil, Parti istihbaratının örgütlenmesidir. Şu sıralar, yerel örgütlerimizden her biri, en azından birkaç akşamını Tüzük tartışmasıyla geçiriyor. Bunun yerine, her üye bu zamanı, **tüm Partiye** sunmak üzere, kendi çalışması hakkında ayrıntılı ve iyi hazırlanmış bir rapor düzenlemeye ayırsa, çalışmalar **yüz kat daha ilerler.**

Tüzüğün yararsız olmasının nedeni, sadece devrimci çalışmanın daima kesin bir örgütlenme biçimine uymaması değildir. Hayır, kesin bir örgütlenme biçimi gereklidir ve biz bütün çalışmalarımıza mümkün olduğu kadar **böyle bir biçim vermeye** çalışmalıyız. Buna, genellikle sanıldığından çok daha büyük ölçüde izin verilebilir ve bu, Tüzük sayesinde değil, sadece ve sadece (bunu durmadan tekrarlamalıyız) Parti merkezine eksiksiz bilgi aktarmakla sağlanabilir. Ancak o zaman, gerçek bir sorumluluğa ve (Parti içi) aleniyete[6] dayanan gerçek bir örgütlenme biçimimiz olacaktır. Aramızdaki **ciddi** çatışmaların ve görüş ayrılıklarının gerçekte «Tüzüğe uygun» oylama yoluyla değil de, mücadeleyle ve «istifa» tehditleriyle halledildiğini bilmeyenimiz var mı? Parti hayatının son üç dört yılı boyunca komitelerimizin **çoğunun** geçmişi böyle iç çelişmelerle doludur. Ne yazık ki, bu çekişmeler kesin bir biçim almamıştır. Eğer almış olsaydı, Parti için çok daha öğretici olur ve bizden sonrakilerin tecrübelerine çok daha fazla katkıda bulunmuş olurdu. Ne var ki, **böylesine** yararlı ve zorunlu bir kesin örgütlenme biçimini hiç bir Tüzük yaratamaz; bu ancak ve ancak **Parti içi aleniyetle** yaratılabilir. İstibdat yönetimi altında ise, Parti merkezini Partide olup bitenlerden düzenli olarak haberdar etmekten başka bir Parti içi aleniyet aracımız ya da silahımız olamaz.

Ve ancak biz Parti içi aleniyeti geniş çapta uygu-

lamasını öğrendikten sonra, çeşitli örgütlerin işleyişi konusunda gerçekten tecrübe sahibi olabilir; ancak yıllar boyunca kazanılan böylesine kapsamlı bir tecrübeye dayanarak, **sadece kağıt üzerinde kalmayacak bir Tüzük hazırlayabiliriz.**

1902 Eylülünde yazıldı. İlk defa 1902 yılında hektograf baskısıyla yayınlandı

Toplu Eserler, Cilt 6 1904'te RSDİP Merkez Komitesince basılan broşürün metnine uygun olarak yayınlanmıştır.

Dipnotlar:

(1) «Bir Yoldaşa Örgütsel Görevlerimiz Üzerine Mektup» St. Petersburglu Sosyal-Demokrat A.A. Şneyerson'un (Yeryoma) o şehirlerdeki Sosyal-Demokrat çalışmaların örgütlenme tarzını eleştiren mektubuna verilen cevaptı.

Lenin ve yakın arkadaşlarının 1895 Aralığında tutuklanmalarından sonra, «ekonomistler», İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliğini yavaş yavaş denetimleri altına aldılar. Devrimcilerin bir yeraltı ve merkezi örgütünün kurulması için mücadele eden devrimci Marksistlerin tam tersine, «ekonomistler», siyasi mücadelenin önemini inkar ediyor ve seçim ilkesine dayalı ve başlıca hedefi, işçilerin ekonomik çıkarlarını gözetmek, yardımlaşma fonları kurmak vb. olan geniş bir işçi sınıfı örgütünün kurulması düşüncesini ortaya atıyorlardı. «Ekonomistler» Mücadele Birliğini uzun süre denetimlerinde tutarak onun örgütsel yapısına da kendi damgalarını vurdular: Birliğin işçi üyeleri (sözümona işçi örgütü) suni olarak aydın üyelerden ayrıldı. Birliğin gevşek örgütlenişi, işçilerin istibdada ve burjuvaziye karşı kitle çapında devrimci mücadelesine önderlik etmeye değil, daha çok sendikal biçimde bir mücadeleye uygundu. St. Petersburg örgütünde İskra'cılarla «ekonomistler» arasında gelişen mücadele, RSDİP'nin St. Petersburg Komitesinin 1902 yazında *Iskra*'nın safına geçmesiyle doruğuna ulaştı.

İskra'nın 15 Aralık 1902 tarihli 30. sayısında şöyle deniyordu: «*Haziran* ayında St. Petersburg dolaylarında yapılan ve *İşçi Örgütünün beş semtini temsil eden işçilerin* (bunlar, İşçi

Örgütünün en yüksek kuruluşunu meydana getiriyordu) katıldığı bir toplantıda ortaya iki sorun çıktı. Bu sorunlar şunlardı: 1) Rusya Sosyal-Demokrasisindeki iki akım ve *İskra* ve *Zarya* tarafından temsil edilen devrimci akım; 2) Örgütlenme ilkeleri (sözümona 'demokratizm' ya da bir 'devrimciler örgütü'). Her iki sorunda da *bütün işçiler oybirliğiyle* 'ekonomizm'e ve 'demokratizm'e *karşı* çıktılar ve *İskra akımının* safında yer aldılar.»

St. Petersburg Mücadele Birliğini, *İskra*'nın örgütlenme ilkelerinin ruhuna uygun olarak yeniden inşa etmek için, *İskra* örgütünün, İşçi Örgütünün ve St. Petersburg Komitesinin temsilcilerinden oluşan bir komite kuruldu. Ama Tokarev'in başını çektiği «ekonomistler», St. Petersburg Komitesinin *İskra*'nın tutumunu destekleme kararına katılmadıklarını bildirdiler, sözümona İşçi Örgütleri Komitesini kurdular ve *İskra*'cılara karşı mücadeleye giriştiler. *İskra*'cılar işçilerin sayesinde mevzilerini korudular ve St. Petersburg örgütü içindeki durumlarını sağlamlaştırdılar.

Lenin'in Parti örgütlenmesi için planını geliştirdiği ve somut olarak biçimlendirdiği *Bir Yoldaşa Mektup*, St. Petersburg'a, «ekonomistler»e karşı mücadele en yüksek noktasına ulaştığı bir sırada vardı. Mektubun hektografla kopyası çıkarıldı, elle çoğaltıldı ve St. Petersburglu Sosyal-Demokratlar arasında dağıtıldı. 1903 Haziranında Sibirya Sosyal-Demokrat Birliği tarafından *RSDİP'nin Örgütlerindeki Devrimci Çalışma Üzerine* (Bir Yoldaşa Mektup) illegal olarak yayınlandı.

Bu mektup, RSDİP Merkez Komitesi tarafından ayrı bir broşür olarak da yayınlandı ve broşürü baskıya bizzat hazırlayan Lenin ona bir önsöz, bir de ek yazdı. *Mektup*, Sosyal-Demokrat örgütlerde geniş çapta dağıtıldı. 1902-1905 yıllarını kapsayan polis arşivleri, Moskova, Riga ve Don Rostov'u, Nahcevan, Nikolayev, Krasnoyarsk, İrkutsk ve diğer yerlerde yapılan polis baskınlarında bu mektubun ele geçtiğini ortaya koyuyor.

SBKP Merkez Komitesinin Marksizm-Leninizm Enstitüsünün arşivlerinde, *Mektup*'un sadece ilk sayfasının el yazması bulunmaktadır. Bu sayfada Lenin'in elyazısıyla şu not vardır: «Genel olarak St. Petersburg Komitesine ve özel olarak da Yeryoma yoldaşa (Lenin'den).» (Yayıncının Notu)

(2) Komiteye, işçi kitleleriyle en çok bağı olan ve işçi

kitleleri arasında en fazla «sayılan» devrimci işçileri almaya çalışmalıyız. (Lenin'in Notu)

(3) *Çevre:* Partili ve Partisiz devrimcilerden meydana gelen geniş grup. Çevre, Parti hücresi değildir. (Çevirmenin Notu)

(4) İşçilere şunu anlatmalıyız: Hafiyelerin, ajan provokatörlerin ve hainlerin öldürülmesi bazan elbette kaçınılmaz olabilir. Ama bunu sistemleştirmek, hiç istenilmeyen ve hatalı bir şeydir. Hafiyeleri açığa çıkararak ve izleyerek *zararsız* hale getiren bir örgüt yaratmaya çabalamalıyız. Hafiyelerin kökünü kurutmak mümkün değildir, ama hafiyeleri ortaya çıkaracak ve işçi kitlelerini *eğitecek* bir örgüt *yaratılabilinir* ve *yaratılmalıdır.* (Lenin'in Notu)

(5) Aynı zamanda, gösterilerde ve hapisten adam kaçırma eylemlerinde vb. görevlendirilmek üzere, askerlik yapmış ya da özellikle güçlü ve atılgan işçilerin alındığı savaş gruplarına da ihtiyacımız var. (Lenin'in Notu)

(6) Parti içi aleniyet, herkesin her şeyi bilmesi anlamında değil, parti faaliyetinin merkez tarafından bilinmesi anlamındadır. (Çevirmenin Notu)

PARTİYE

Kısa süre önce, Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin 22 üyesi resmi olmayan bir toplantı yaptılar — (bu toplantıyı yapanlar — ÇN) II. Parti Kongresi çoğunluğunun görüşünde olan, aynı düşünceleri paylaşan yoldaşlardı. Bu Konferans, Partimizdeki bunalımı ve bunu aşmanın yollarını görüşmüş ve bütün Rus sosyal-demokratlarına şu çağrıyı yapmayı kararlaştırmıştır:

Yoldaşlar! Parti yaşamındaki ağır bunalım uzamaktadır, henüz sona ereceğe benzememektedir. Uyuşmazlık artmakta ve sürekli yeni çatışmalar doğurmaktadır, bu yüzden Partinin olumlu çalışması, tüm çizgi boyunca son derecede zorlaşmaktadır. Partinin henüz genç ve henüz sağlamlaşmamış olan güçleri, tehdit edici boyutta boşa harcanmaktadır.

Oysa tarihsel an, Partiden şimdiye kadar görülmemiş, muazzam taleplerde bulunmaktadır. İşçi sınıfının devrimci uyanışı artmakta, toplumun diğer tabakalarında da kaynayış güçlenmektedir; savaş ve bunalım, açlık ve işsizlik, monarşinin temellerini somut bir zorunlulukla oymaktadır. Rezil savaşın rezil sonu artık uzak değil, ve bu son, kaçınılmaz olarak devrimci uyanışı on katına çıkaracak, kaçınılmaz olarak işçi sınıfını göze göz, dişe diş düşmanlarının karşısına dikecek ve monarşiye karşı son tayin edici mücadeleyi örgütlemek

için, Sosyal-Demokrasiden muazzam bir çalışma, güçlerini dev gibi seferber etmesini isteyecektir.

Partimiz, bugün içinde bulunduğu durumda, bu talepleri yerine getirebilir mi? Her dürüst insan, hiç yalpalamadan, buna: Hayır! diye cevap vermek zorundadır.

Parti birliği derin bir biçimde sarsılmıştır, parti-içi mücadele parti çerçevesini her bakımdan havaya uçurmuştur. Örgüt disiplini zangır zangır sarsılmıştır, partinin dimdik, birlik içinde hareket yeteneği bir hayal olmaktadır.

Ve biz gene de partinin bu hastalığını bir büyüme rahatsızlığı olarak değerlendiriyoruz. Bu bunalımın köklerini, Sosyal-Demokrasinin çevre biçimi yaşamdan parti biçimlerine geçişinde, iç mücadelesinin özünü, çevrecilikle parti disiplini arasındaki çelişkide görüyoruz. Ve işte bu yüzden partimiz, ancak bu hastalığı atlattıktan sonra, gerçek bir parti olacaktır.

Partide, «azınlık» adı altında çeşitli türlerde unsurlar biraraya toplanmışlardır, bunlar, çevre ilişkilerini, parti-öncesi dönemin örgüt biçimlerini bilinçli ya da bilinçsiz, koruma çabasıyla birbirlerine bağlıdırlar.

Eski çevrelere mensup en etkili sivrilmiş şahsiyetlerden bazıları, parti disiplininin gerektirdiği örgütsel kısıtlamalara alışkın değildirler, bunlar, çevrecilik döneminde gerçekten de sık sık birbirine karışabilen genel parti çıkarlarını ve kendi çevre çıkarlarını alışkanlıkla birbirine karıştırma eğilimindedirler — bir dizi böyle şahsiyet, çevrecilik için parti ilkesine karşı mücadelenin başına geçmişlerdir (eski «Iskra» Yazı Kurulunun bir kısmı, eski Örgütleme Komitesinin bir kısmı, eski «Yujni Raboçi» grubu üyeleri, vb.)

Teoride veya pratikte sıkı sosyal-demokrat ilkeler-

den sapmış olan unsurların tümü, onların müttefikleri olarak ortaya çıkmışlardır, çünkü parti ilkesi bunları çözülmeyle ya da etkilerini yitirmekle tehdit ederken (Ekonomistler, «Raboçeye Dyelo»cular, vb.), bu unsurların ideolojik damgasını ve etkinliğini, ancak çevrecilik muhafaza edebilirdi. Nihayet, Partimize muhalefetin ana kadroları olarak hizmet eden unsurların esas olarak tümü, çoğunlukla entellektüel kesimden gelmekteydiler. Proletarya ile karşılaştırıldığında, aydınlar daha bireycidir, bu, onlara güçlerini doğrudan doğruya geniş çapta birleştirmeye izin vermeyen ve böylece, örgütlü ortaklaşa çalışma yoluyla doğrudan bir eğitim sağlamayan, yaşamlarının ve çalışmalarının temel koşulları yüzündendir. Bu yüzden, Parti yaşamının disiplinine uyum sağlamak, aydın unsurlara daha zor gelir, ve bunların arasındaki, bu görevin hakkından gelemeyenler, doğal olarak gerekli örgütsel kısıtlamalara karşı ayaklanma bayrağı açarlar ve mücadele ilkesi diye kendiliğinden bir anarşizmle başkaldırırlar, ki buna daha tali bir biçimde «özerklik» çabası, «hoşgörülü davranma» (katlanma) talebi vb. adını verirler.

Çevrelerin nispeten uzun ömürlü olduğu, çeşitli farklı görüşlerden teorisyenlerin gruplaştığı, aydınların kesin olarak çoğunlukta bulunduğu, partinin yurtdışı bölümü, «azınlık» görüşüne en fazla eğilimli bölüm olarak ortaya çıkmak zorundaydı. İşte bu yüzden bunlar orada çok geçmeden gerçekten çoğunluk haline geldiler. Buna karşılık, örgütlü proleterlerin sesinin daha yüksek işitildiği, partili aydınların da onlarla daha canlı ve sıkı ortaklık sayesinde daha proleter bir ruhla eğitildiği, doğrudan mücadelenin ağırlığının, çalışmanın örgütlü birliğin gerekliliğini daha kuvvetle hissettirdiği Rusya'da ise — Rusya'da parti kesinlikle çevreciliğe, örgütü dağıtıcı anarşist eğilimlere karşı çıkmıştır. O, bu

eğilimlere karşı tavrını, komitelerin ve diğer parti örgütlerinin bir dizi açıklamasında ifade etmiştir.

Mücadele gelişti ve keskinleşti. Ve ne kadar da ileri gitti!

«Azınlık» ın parti kongresinin iradesine karşıt olarak ve kongre tarafından seçilen redaktörlerin (yazı kurulu üyelerinin — ÇN) verdikleri kişisel tavizler yüzünden ele geçirmeyi başardığı parti organı, partiye karşı mücadelenin organı haline gelmiştir!

O şimdi artık partinin monarşiye ve burjuvaziye karşı verdiği mücadelenin ideolojik önderi olmaktan çıkmıştır, daha çok parti ilkesine karşı mücadelede çevreci muhalefetin önderidir. O bir yandan parti çıkarları açısından esas tavrının izin verilemez birşey olduğunu hissetmekte ve bu nedenle, bu tavra ideolojik olarak süslemek için hırsla gerçek ve gözle görünen görüş ayrılıkları aramakta, bu arayış içinde bugün şu, yarın bu slogana sarılmakta ve cephaneliğini giderek daha fazla partinin sağ kanadından —eski «Iskra»nın muhaliflerinden almaktadır, onlara ideolojik olarak giderek daha çok yaklaşmakta, onların parti tarafından çürütülmüş teorilerini restore etmekte ve partinin ideolojik yaşantısını, görünen o ki, artık aşılmış bulunan ilkesel bulanıklık, ideolojik kararsızlık ve yalpalama dönemine geri sürüklemektedir. Öte yandan yeni «Iskra», parti çoğunluğunun moral etkinliğini yoketme çabası içinde, çoğunluk üyelerinin hatalarını bulma ve ortaya çıkarmayla daha da ateşli bir şekilde uğraşmaktadır, bu arada her gerçek yanılgıyı korkunç derecede abartmakta ve bunun sorumluluğunu tüm parti çoğunluğunun sırtına yıkmaya çalışmaktadır; rakibine zarar verebilecek olan her çevre dedikodusunu, her fısıltıyı, kontrol etmeden, evet, hatta çokluk doğru olup olmadığını bile sormadan ele almaktadır. Yeni «Iskra»nın adamları bu yolda o

kadar ileri gitmişlerdir ki, çoğunluk üyelerine yalnızca tamamen korkunç olmakla kalmayan, hatta aynı zamanda mümkün de olmayan suçlar yüklemektedirler ve bunlar sırf siyasi olmakla kalmamakta (örneğin: MK kişi ve örgütlerden zorla para almakla suçlanmaktadır), aynı zamanda genel-ahlaksal suçlamalar da olmaktadır (örneğin: tanınmış parti üyeleri sahtekarlıkla ya da sahtekarlık için moral bakımdan uygun ortam hazırlamakla suçlanmaktadırlar). Parti, şimdiye kadar hiçbir zaman yurtdışındaki azınlığın bugünkü polemikte yarattığı gibi bir pislik denizinden geçmek zorunda kalmamıştı.

Bütün bunlar nasıl olabilmiştir?

Her iki tarafın da hareket tarzı, eğilimlerinin temel niteliğine uygundu. Partinin birliğini ve örgütsel bağlılığını ne pahasına olursa olsun korumaya çalışan parti çoğunluğu, yalnızca dürüst parti araçlarıyla mücadele etmiş ve uzlaşma uğruna birçok taviz vermiştir. Anarşist bir eğilim izleyen azınlık, parti barışı ve birliğiyle ilgilenmemiştir. Verilen her tavizi, mücadelenin devamında bir araç olarak kullanmıştır. Bugüne kadar azınlığın bütün taleplerinden yalnızca biri yerine getirilmemiştir —çekişmenin ek bir seçimle ona zorla sokulmuş azınlıktan üyeler marifetiyle («Kooptation» — ÇN) MK içine taşınması—, ve azınlığın saldırıları öncekinden çok daha şiddetlenmiştir. Azınlık, Merkez Organ ve Parti Konseyinde yer kaptıktan sonra, esasta ona karşı mücadele ettiği bu aynı parti disiplinini çevre çıkarları uğruna sömürmekten utanmamaktadır.

Durum dayanılmaz, imkansız bir hale gelmişti; buna daha fazla katlanmak, nerdeyse caniyane bir iş olurdu.

Bu durumdan kurtulmanın ilk aracı olarak, parti

ilişkilerinde tümüyle berrak ve açık olmayı görüyoruz. Doğru yol, artık pislik ve sis içinde bulunamaz. Her parti akımı, her grup, partinin içinde bulunduğu durum hakkında ne düşündüğünü ve hangi çıkış yolunu arzu ettiğini açık seçik söylemek zorundadır. Bu öneriyi tüm yoldaşlara, partideki bütün farklı görüşlerin temsilcilerine yöneltiyoruz. Bunalımdan pratik çıkış yolu olarak derhal üçüncü parti kongresinin toplanmasını görüyoruz. Ancak bu, durumu açıklığa kavuşturabilir, çelişkileri çözebilir, mücadeleyi önleyebilir. Bu olmadan, ancak partideki dağılmanın ilerlemesi beklenebilir.

Parti kongresinin toplanmasına karşı tüm itirazları, tümüyle tutarsız olarak değerlendiriyoruz.

Bize şöyle deniyor: Parti kongresi bölünmeye götürecektir. Fakat niçin? Eğer azınlık, anarşist çalışmasında uzlaşmazlığını korursa, eğer o, partiye tabi olmak yerine bölünme yoluna gitmeyi tercihe hazırsa, o zaman zaten somut olarak partiden ayrılmış demektir ve kaçınılmaz biçimsel bölünmeyi ileriye atmak, akılsızlıktan da öte bir şey olacaktır; bir zincire vurulmuş olarak, her iki taraf da güçlerini giderek daha fazla kılı kırk yaran mücadele ve hırgürle anlamsızca boşa harcayacak, moral bakımdan yıpranacak ve yavaş yavaş körelecektir. Fakat biz bölünme olanağına izin vermiyoruz. Anarşist anlayıştaki unsurlar zorlanacak ve inanıyoruz ki, örgütlü partinin gerçek gücüne boyun eğmeyi başaracaklardır, çünkü onlar kendi özleri gereği bağımsız bir güç haline gelemezler. Kongre yapılmaksızın, bir uzlaşma olanağı olduğuna işaret ediliyor. Fakat nasıl bir uzlaşma? Çevrecilik karşısında kesin teslimiyet, azınlığın ek bir seçimle MK'ne alınması ve buna bağlı olarak merkez organların dağılmasının (desorganizasyonunun) tamamlanması. O zaman parti boş bir laftan baş-

ka birşey olmazdı, parti çoğunluğu, yeni bir mücadeleye başlamak zorunda kalırdı. Ya azınlık? Şimdiye kadar elde ettikleri her taviz, onlar için bozguncu (desorganize edici) faliyetlerinde bir dayanaktı; bizzat onların bakış açısından bile mücadele, kooptasyon çekişmesi çerçevesini aşmıştır; mücadeleyi nasıl olur da durdurabilirler? Tüm tavizleri koparmadıkça, (azınlık — ÇN) mücadeleyi durdurmayacaktır. Bize şöyle deniyor: Şimdiye kadar görüş ayrılıkları berraklaştırılmadığı için, kongre hedefine ulaşamayacaktır. Sanki biz şimdi bunları berraklaştırmaya yaklaşıyor muyuz, sanki karmaşa giderek artmıyor mu? Şimdi görüş ayrılıkları berraklaştırılmayacak, ancak kurnazlaştırılacak ve serbestçe icat edilecektir, ancak kongre buna bir son verebilir. Yalnızca, mücadele eden tarafları yüzyüze karşı karşıya getiren, onları çalışmalarını açık ve sakınmasızca ortaya dökmeye zorlayan kongre, yalnızca o, parti akımları ve parti güçleri arasındaki ilişkilere tam bir açıklık getirebilir. Fakat kongre, örgütlerin kararıyla yakına alınabilir, diyor azınlık. Bu uydurma bir dedikodur, diye cevap veriyoruz, tek bir olgu tarafından bile doğrulanmayan bir dedikodu. Böyle olgular varolsaydı, azınlık parti organını elinde bulundurduğu için, bunu çoktan ilan ederdi, ve Parti Konseyi elinde olduğundan, şeyleri değiştirme olanağına tümüyle sahip olurdu. Nihayet, geçmişte böyle olguların varlığını tespit etmeyen Konseyin kısa süre önce aldığı karar, bunların gelecekte de mümkün olmadığı konusunda güvence vermektedir. Şimdi bu ihtimal dışı dedikoduya kim inanacak? Kongrenin gereğinden fazla güç ve aracı olumlu çalışmadan alıkoyacağı korkusu dile getiriliyor. Ne acı bir alay! Acaba güçlerin ve araçların, çekişmenin şimdi yolaçtığından daha fazla alıkonulabileceği düşünülebilir mi? Kongre gereklidir! Hatta parti yaşamının normal gidi-

şatında bile, tarihsel an benzersiz olduğu için, dünya olayları partinin önüne yeni görevler koyabileceği için, kongre gerekli olurdu. Şimdiki parti bunalımında, bundan dürüst ve akıllı bir çıkış yolu bulabilmek için, parti güçlerini muhafaza etmek için, şan ve şerefini korumak için, kongre iki kat gereklidir.

Üçüncü Kongre, çekişmeye bir son vermek için, normal parti yaşamını yeniden kurmak için ne yapmak zorundadır? Bu açıdan, tüm dürüst araçlarla savunduğumuz ve kabul ettireceğimiz şu aşağıdaki düzeltmeleri, en önemliler olarak kabul ediyoruz.

I. MO (Merkezi Organ — ÇN)'ın parti çoğunluğu taraftarlarının eline aktarılması. Bu aktarmanın gerekliliği, şimdiki yazı kurulunun MO'ı tüm partinin çıkarları düzeyinde tutmada gösterdiği açık yeteneksizlik tarafından yeterince sebeplendirilmektedir. Bir çevre organı, parti organı olamaz ve olmamalıdır.

II. Yurtdışı yerel örgütü (Yurtdışı Ligası) ve tüm Rusya merkezi önderliği, MK arasındaki ilişkilerin tam olarak düzenlenmesi. Partinin ikinci bir merkezine dönüşmüş olan ve kendine bağlı grupları denetimsiz yöneten, aynı zamanda da MK'ni tümüyle inkar eden Yurtdışı Ligasının şimdiki durumu — bu durum açıkça anormaldir ve buna bir son verilmek zorundadır.

III. Parti mücadelesinin partiye özgü yöntemlerle yürütülmesi için tüzükte garantilerin saptanması. Bu tür bir reform gerektiği, kongre sonrası mücadelenin tüm deneyleriyle açıkça ortaya çıkmaktadır. Görüş ayrılıklarının sürekli ve ortadan kaldırılamayan kaynakları, çevre skandalı ve atışmalarının eski küçük-burjuva akış yolundan doğan hoşnutsuzluk ve sinirlilik, inançlar uğruna disiplinli ve seviyeli bir mücadelenin henüz

alışılmamış olan kanalına aktarılsın diye, her azınlığın haklarının parti tüzüğüyle güvence altına alınması gerekmektedir. Böyle bir değişim için gerekli koşullar olarak şunları görüyoruz: Azınlığa, parti kongrelerinde temsil edilme hakkı olan bir (ya da daha fazla) edebi grup (kurma — ÇN) izni verilmesi; merkezi parti organlarının faaliyetini eleştiren parti yayınlarının yayınlanması konusunda en ileri formel garantiler yaratılacaktır. Komitelere, değer verdikleri parti yayınlarını (partinin tümünün dağıtım aygıtı üzerinden) alma formel hakkı verilecektir. MK'nin komitelerin personel bileşimini etkileme hakkı tam bir şekilde sınırlanacaktır. MK'nin ikinci kongre azınlığına önermiş olduğu, hoşnutsuzların yazılarının yayınlanması için alınacak önlemlerin, azınlığın yarattığı hayal ürünü «kuşatma altında olma durumu» tablosunun yıkılması, kaçınılmaz parti-içi mücadelenin seviyeli biçimlerde yürütülmesi ve olumlu çalışmayı engellememesi için tüzükle tespit edilmesi, bizce çok önemlidir.

Biz burada önerilerimizi tek tek noktalara kadar detaylandırmak istemiyoruz, çünkü bir tüzük tasarısı değil, yalnızca parti birliği uğruna mücadelenin genel bir programını ortaya koyuyoruz. İşte bu yüzden, yeni deneyimler temelinde tüzüğün daha mükemmelleştirilmesi açısından elimizi-kolumuzu bağlamaksızın, yalnızca görüşümüze göre arzu edilir olan kısmi bazı tüzük değişikliklerinin hangi yönde olması gerektiğine kısaca işaret ediyoruz. Örneğin, Parti Konseyini değiştirmek gereklidir, çünkü bu yapı, önüne konulan —merkezi mevkilerin faaliyetinin koordinasyonu ve bunlar üzerinde en üst denetim— görevini, bugünkü biçimiyle yerine getirecek yetenekte olmadığını pratikte göstermiştir. Konsey, parti kongresi tarafından seçilmiş beşinci üye-

nin, kendilerini delegeleri yoluyla savunan merkezi mevkiler üzerindeki bir hakim mahkemesi değil, tümüyle kongre tarafından seçilmiş bir kuruluş olmalıdır. Bundan başka, —parti saflarından gelen eleştirinin gösterdiklerine uygun olarak—, tüzüğün birinci maddesi, partinin sınırlarını daha kesin tespit etme vb. anlamında düzeltilmelidir.

Biz, parti, birliği mücadelesinin bu programını sunmakla, bütün diğer farklı görüşlerin ve parti örgütlerinin temsilcilerini, kendi programlarını berrak bir biçimde açıklamaya ve böylece kongrenin ciddi ve tutarlı, sorumluluğunun, bilincinde ve planlı bir hazırlığını mümkün kılmaya çağırıyoruz. Parti için yaşamsal bir sorun, şeref ve haysiyetini ilgilendiren bir sorun karara bağlanacaktır: O, ülkemiz devrimci işçi hareketinin gerçek önderi olarak ortaya çıkabilecek derecede sağduyulu örgütlenme yeteneğinde ideolojik ve gerçek bir güç müdür? Yurtdışında bulunan azınlık tüm hareket tarzıyla: Hayır! diyor. Ve o, Rusya'nın çok uzak olmasına, Rusya'da çalışan yoldaşların sık sık değişmesine, kendi önderlerinin, kendi edebi güçlerinin yeri doldurulamazlığına güvenerek, bu anlamda kendinden emin ve kararlı iş yapmaya devam ediyor. Biz, ileri işçilerin artan politik bilinçlerine, tüm parti yaşamına aktif olarak katılan komitelere bakarak, bizde bir parti doğuyor diyoruz! Bizde bir parti doğuyor, bizde, partinin güvenini yitirmiş olan edebiyatçıların eski heyetlerinin yerini alma ve yeniden canlandırma yeteneğine sahip genç güçler artmakta; bizde, parti yaşamının ilkelere sıkı sıkıya bağlı yönüne, eski önderlerin her türlü çevresinden daha fazla değer veren devrimcilerin sayısı sürekli artmakta. Bizde bir parti doğuyor, ve hiçbir entrika ve oyalama manevrası, onun belirleyici ve sonal kararına engel olamayacaktır.

Zafere olan inancımızı partimizin bu güçlerinden alıyoruz.

Yoldaşlar! Bu çağrıyı basın ve dağıtın.

1904 Ağustosunun birinci yarısında yazılmıştır. İlk kez Ağustos 1904'te özel baskı olarak yayınlanmıştır. «Partiye» broşürünün metnine göre, Cenevre 1904

(Lenin, Toplu Eserler, cilt 7, s. 459-467, Almanca)

RUSYA SOSYAL-DEMOKRAT İŞÇİ PARTİSİ'NİN III. KONGRESİ HAKKINDA RAPOR

İşçi yoldaşlar! RSDİP'nin Üçüncü Kongresi geçenlerde yapıldı. Bu kongre, sosyal-demokrat işçi hareketimizin tarihinde yeni bir dönem açacaktır. Devrim başlamıştır, sürekli yeni bölgeleri ve yeni halk tabakalarını kucaklayarak alevleri giderek daha çok yayılmaktadır. Proletarya, devrimin mücadele güçlerinin başında bulunmaktadır. Proletarya şimdiden özgürlük davası için en büyük kurbanları vermiştir ve şimdi çarcı mutlakiyete karşı nihai meydan savaşına hazırlanmaktadır. Proletaryanın bilinçli temsilcileri bilmektedirler ki özgürlük, emekçileri henüz yoksulluk, baskı ve sömürüden kurtarmayacaktır. Bugün özgürlük davası için başkaldıran burjuvazi, devrimin ertesi sabahı, işçileri zaferlerinin olabilecek en büyük kısmından yoksun kılmaya çalışacak ve proletaryanın sosyalist isteklerinin amansız düşmanı olduğunu gösterecektir. Fakat biz, özgür, birleşmiş ve güçlü burjuvaziden korkmuyoruz. Biliyoruz ki özgürlük, bizim sosyalizm için geniş ve açık kitle mücadelesine girişmemizi sağlayacaktır. Biliyoruz ki ekonomik gelişme, sermayenin gücünü acımasızca sarsacak ve

sosyalizmin zaferini hazırlayacaktır; ne kadar ileri giderse, bunu da o kadar hızlı yapacaktır.

İşçi yoldaşlar! Bu büyük amaca ulaşmak için bütün sınıf bilinçli proleterleri tek bir Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi altında birleştirmeliyiz. Partimiz kendini oldukça az bir zaman önce, 1895-96'da geniş işçi hareketlerinden hemen sonra oluşturmaya başladı. 1898 yılında Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisini kuran ve amaçlarını açıklayan Birinci Kongrenin toplanmasına tanık olduk. İkinci Kongre 1903'te yapıldı. Bu, Partiye bir program hazırladı, taktik konusunda bir çok kararlar aldı ve ilk kez birlik içinde bir Parti örgütü kurmaya çalıştı. Ancak Parti, bu son görevi derhal çözmeyi başaramadı. İkinci Kongredeki azınlık, çoğunluğa tabi olmayı reddetti ve Partiyi bölmeye girişti. Bu bölünme, sosyal-demokrat işçi hareketine büyük zarar verdi. Bu bölünmenin ilk adımı, İkinci Kongrenin kararlarının uygulanmasının ve kurduğu merkezi örgütlerin önderliği altında çalışmanın reddedilmesidir. Son adım ise Üçüncü Kongreye katılmanın rededilmesidir. Üçüncü Kongre, Rusya'da çalışan komitelerin çoğunluğu tarafından seçilen bir büro ve Partinin Merkez Komitesi tarafından toplandı. Bütün komiteler, ayrılan gruplar ve komitelerden hoşnut olmayan merkez dışı örgütler kongreye çağrıldı. Azınlığın tüm komite ve örgütlerini de içeren bu örgütlerin geniş çoğunluğu, delegelerini seçtiler ve kongreye katılmak için yurtdışına gönderdiler. Böylece bütün Parti kongresini toplamak için, polis rejimi altında, elden gelen herşey yapıldı: Yalnızca eski Parti Konseyinin yurtdışında yaşayan üç üyesinin reddedilmesi, kongrenin bütün Parti azınlığı tarafından boykot edilmesi ile sonuçlandı. Kongrenin aşağıda aktarılan kararından da görülebileceği gibi, III. Kongre Partinin bölünmesinin tüm sorumluluğunu bu üç üyeye yüklemektedir. Yine de Azın-

lığın yokluğuna rağmen Üçüncü Kongre, Azınlığın, Çoğunlukla beraber bir parti içinde çalışmasını mümkün kılmak için her önlemi aldı. Kongre, eskiye, Partide görülen değişik ekonomizm görüşlerine dönmenin yanlış olduğunu belirledi; aynı zamanda Azınlığın hakları için tam ve kesin güvenceler (bütün üyelerine ait, Parti tüzüğünde ifade edilen güvenceler) ortaya koydu. Şimdi Azınlık, tartışma ve ayrılıklar örgütün dağılmasına yol açmadıkça, olumlu çalışmayı engellemedikçe, güçlerimizi dağıtmadıkça, monarşi ve kapitalistlere karşı birlikte mücadeleyi engellemedikçe, kendisine Parti tüzüğü tarafından tanınan, görüşlerini temsil etme ve ideolojik mücadele yürütme hakkına kayıtsız-şartsız sahiptir. Parti yazını yayınlama hakkı tüzükçe, her yetkili Parti örgütüne verilmiştir. Beş yetkili komite ya da Partideki bu gibi komitelerin altıda birinin isteği üzerine, Parti yazınının her çeşidinin bir yerden bir yere aktarılması Parti Merkez Komitesine görev olarak verilmiştir. Komitelerin özerkliği daha kesinlikle belirlenmiş, personel bileşimleri dokunulmaz ilan edilmiştir, ki bu, Merkez Komitesinin yerel komitelerden üyeleri çıkarma ya da komitelerin kendi onayları olmadan yeni üye atama hakkı olmaması demektir. Bu kural yalnızca bir istisna kabul eder: şöyle ki, eğer örgütlenmiş işçilerin üçte ikisi bir komitenin çıkarılmasını isterse, Üçüncü Kongrede kabul edilen tüzüğe göre, eğer üyelerin üçte ikisi de işçilerin kararıyla aynı fikirde olursa, böyle bir çıkarma MK tarafından mutlaka uygulanmalıdır. Her yerel komiteye, çeper örgütlerini (periferi örgütlerini — ÇN) Parti örgütleri olarak onaylama hakkı verilmiştir. Çeper, komite üyeliği için aday gösterme hakkına sahiptir. Parti sınırları, parti çoğunluğunun dileklerine uygun olarak daha kesin belirlenmiştir. İki ya da üç yerine tek bir merkez kurulmuştur. Rusya'da çalışan yoldaşlara,

Partinin yurtdışındaki bölümüne karşı kesin bir üstünlük garantilenmiştir. Tek kelime ile, Üçüncü Kongre Çoğunluğu; sayısal üstünlüğü kötüye kullanma, mekanik baskı, Partinin Merkez Organlarının despotizmi vb. vb. ile suçlama olanaklarının hepsini defetmek için herşeyi yapmıştır. Eski çevrecilik geleneklerini aşmak ve geçmiş sürtüşme ve önemsiz çatışmaların izlerini silmek için yeter derecede geniş ve canlı, ve yeterli derecede sağlam ve güçlü olarak, tek bir parti saflarını güvenli olarak birleştirmek ve işbirliği içinde çalışmak için bütün sosyal-demokratlara tam fırsat verilmiştir. Parti ruhunu gerçekten yüce tutan bütün Sosyal-Demokrat Parti üyeleri, şimdi Üçüncü Kongrenin çağrısına cevap versinler; onun kararları, Parti birliğini yeniden kurmak, örgütün dağılmasını önlemek ve proletarya saflarını birleştirmek için bir başlama noktası olsun. Eminiz ki, tam da ortaklaşa, birleşik bir çalışmanın önemini en iyi değerlendirecek durumda olan, tüm çekişmelerin, yalpalamaların ve anlaşmazlıkların bütün zararını en derinden hissetmiş olan sınıf bilinçli işçiler, şimdi vargüçleriyle, ister sıradan üyeler, isterse sorumlu mevkilerdekiler olsun, Parti disiplininin, partinin tüm üyeleri tarafından genel olarak ve mutlak biçimde tanınmasında ısrar edeceklerdir!

Üçüncü Kongre; örgütlenme ve taktikler konusundaki bütün kararlarında, İkinci Kongrenin çalışmalarının devamını sağlamaya çalışırken, Partinin açık faaliyete hazırlanması, Partinin silahlı bir ayaklanmaya fiili olarak ve çok faal olarak katılması gerekliliği, ona önderlik etme zorunluluğu ve son olarak geçici devrimci hükümete karşı Partinin takınacağı tavır konusundaki kararlarında güncel görevleri gözönüne almaya çalıştı. Kongre, bütün Parti üyelerinin dikkatini, hükümetin her sallanmasından, özgürlüğün yasalar yoluyla ya da

pratikteki her genişlemesinden proletaryanın sınıf örgütünü sağlamlaştırma faaliyetimiz için, onun açık eyleminin hazırlanması için yararlanmak gerektiğine çekti. Güncel devrimci durum Partiden, Sosyal Demokrat İşçi Partisinin bu genel ve temel görevlerinden başka, özgürlük için öncü savaşçı rolünü, monarşiye karşı silahlı ayaklanmada öncü rolünü üstlenmesini talep etmektedir. Çarlık iktidarı, halkın özgürlük mücadelesine ne kadar inatla karşı koyarsa, devrimci atılımın gücü o kadar muazzam artar, başında işçi sınıfının bulunduğu demokrasinin tam zaferi, o kadar olası hale gelir. Başarılı bir devrimin yönetimi ve onun zaferinin korunması, proletaryanın omuzlarına çok büyük görevler yüklemektedir. Ancak proletarya bu büyük görevlerden korkmayacaktır. Zaferinin ona felaket getireceği kehanetinde bulunanları, küçümseyerek bir kenara itecektir. Rus proletaryası görevini en sonuna kadar yapacaktır. Halkın silahlı ayaklanmasının başına geçmeyi bilecektir. Eğer bu görev ona düşecek olursa, zor olan geçici devrimci hükümete katılma görevi onu yıldırmayacaktır. Bütün karşı-devrimci darbeleri defetmeyi, bütün özgürlük düşmanlarını acımasızca ezmeyi, demokratik cumhuriyeti bütün güçlerini seferber ederek savunmayı ve devrimci yoldan, asgari programımızın tümünü gerçekleştirmeyi bilecektir. Rusya proleterleri bu gidişattan korkmamalıdırlar — onu tutkuyla arzulamalıdırlar. Önde duran demokratik devrimde zafer kazanırsak, sosyalist hedefimize doğru dev bir ileri adım atmış olacağız; bütün Avrupa'yı gerici bir askeri gücün ağır boyunduruğundan kurtaracak ve kardeşlerimize, burjuva gericiliği altında inleyen ve şimdi Rusyadaki devrimin başarıları nedeniyle yeniden cesaret kazanan tüm dünyanın sınıf bilinçli işçilerine, daha hızlı, daha kararlı ve atak bir şekilde sosyalizme ilerlemelerinde yardımcı olacağız. Fakat Avrupa

sosyalist proletaryasının yardımıyla, sırf demokratik cumhuriyeti başarıyla savunmakla kalmayacağız, dev adımlarıyla sosyalizme de koşacağız.

O halde, işçi yoldaşlar, özgürlük uğruna örgütlü, tek adammışçasına ve ısrarlı mücadelede ileri!

Yaşasın devrim!

Yaşasın uluslararası devrimci sosyal-demokrasi!

RSDİP Merkez Komitesi

«Proletari», No 1
27-(14) Mayıs 1905

«Proletari»deki metne göre

(Lenin, Toplu Eserler, cilt 8, s. 433-437, Almanca)

III. KONGRE

RSDİP içindeki, Üçüncü Kongre için yapılan uzun ve inatçı mücadele ensonunda bitti; Üçüncü Kongre toplandı. Tüm çalışmaları hakkında ayrıntılı bir değerlendirme, Kongre tutanakları yayınlandıktan sonra yapılabilecektir. Şimdi, yayınlanan «rapora» ve Kongre delegelerinin kanaatlerine dayanarak, Üçüncü Kongre'nin kararlarında ifadesini bulan, Parti gelişiminin esaslı dönüm noktalarına değinmek istiyoruz.

Üçüncü Kongre'nin arifesinde, Rusya'daki, sınıf bilincine sahip proletaryanın Partisi'ni üç ana sorun beklemekteydi. İlk olarak, Parti bunalımı sorunu. İkinci ve daha önemli olarak, Parti'nin genel örgütlenme biçimi sorunu. Üçüncü ve ana sorun, şu andaki devrimci dönemle ilgili taktiklerimiz. Önemsizinden önemlisine doğru, bu üç sorunun nasıl çözülmüş olduğunu değerlendirelim. Parti bunalımı, yalnızca Kongrenin toplanmasıyla kendiliğinden çözümlendi. Herkesin bildiği gibi, bunalımın ana nedeni, İkinci Kongre'deki Azınlığın, Çoğunluğa boyun eğmeyi inatla reddetmesidir. III. Parti Kongresi'nin toplanması çok geciktiğinden ve çoğunluk mümkün olduğunca çabuk bir olumsuz durumdan doğrudan bir çıkış yolu bulmak için en büyük çabaları harcarken yüzeysel ve göstermelik bir birlik görünümü altında gerçekten de partide bir bölünme, gizlenmiş ve el altından bir bölünme mevcut olduğundan, bu buna-

lım çok acı ve uzun vadeli olmuştur. Kongre bu çıkış yolunu, Azınlığa açıkça Çoğunluğun kararlarını kabul edip etmediğini sorarak sağlamıştır. Yani, ya gerçek anlamda Parti birliği yeniden kurulacak, ya da resmen ve baştan başa bozulacaktır. Azınlık ikinci yolu, bölünmeyi seçti. Parti Konseyinin, tam yetkili parti örgütleri çoğunluğunun kesinlikle ifade edilen iradesini hiçe sayarak Parti Kongresine katılmayı reddetmesi, Azınlığın tamamının Kongre'ye gelmeyi reddetmesi, «Rapor»da da belirtilmiş olduğu gibi bölünmeye giden son adımdı. Kongrenin, raporda kesin olarak belgelenen biçimsel resmi geçerliliği ile burada uğraşmayacağız. Parti Tüzüğü uyarınca Konsey tarafından toplanmayan bir Kongre'nin yasal bakımdan geçersiz olduğu iddiası, Parti bunalımının tüm geçmişi değerlendirildiğinde, ciddiye alınması çok zor olan bir iddiadır. Parti örgütünün genel ilkeleri konusunda bir fikri olan herkese göre açıktır ki, alt düzeyde bir organın disiplinine boyun eğme, daha yüksek bir organın disiplinine boyun eğme koşuluna bağlıdır; konseye karşı boyun eğme, konseyin kendi ilkelerine, yani komitelere ve onların bütünlüğüne, Parti kongresine uymasına bağlıdır. İşin bu ABC'sini kabul etmeyen kişi, görev verilmiş kişilerin kendilerine görev verenlere karşı sorumlu ve hesap vermekle yükümlü değil, tam tersi olduğu saçmasapan sonucuna kaçınılmaz olarak varacaktır. Fakat tekrarlıyoruz: Bu sorunla daha fazla uğraşmaya değmez, bir yandan, yalnızca sorunu kavramak istemeyenler bunu kavramadıklarından ve diğer yandan, tamamlamış bir bölünmeden sonra, bölünmüş taraflar arasında formaliteler üzerine kavga etmek, son derece kuru ve amaçsız bir safsata olacağından değmez. Azınlık Parti'den ayrılmıştır, bu tamamlanmış bir olgudur. Parti Kongresinin kararları ve daha çok da tutanaklar, muhtemelen azınlığın bir bö-

lümünü, fiziki baskı vb. konusunda anlatılan çeşitli masalların ne kadar aptalca şeyler olduğuna ikna edecek, yeni tüzükte azınlığın haklarının tümüyle güvenceye alındığına ikna edecek, onları bölünmenin zararları konusunda ikna edecek ve azınlığın bu bölümü Partiye gelecektir. Diğer bölüm bir süre için Parti Kongresini tanımayı reddetmede direnebilir. Bu bölüme gelince, içerde kendi kuralları ve taktikleriyle ayrı bir örgüt kurmak için zaman kaybetmeyeceklerini ümit edebiliriz. Bu ne kadar çabuk olursa, tek tek kişiler için, geniş parti işçisi kitlesi için bölünmenin nedenleri ve bunu nasıl değerlendireceği hakkında açıklığa kavuşmak kolaylaşacak, yerel çalışmanın ihtiyaçlarına göre, parti ve bölünen örgütler arasında pratik anlaşmaların gerçekleştirilmesi kolaylaşacak ve nihayet parti birliğinin gelecekte kaçınılmaz olan yeniden kurulmasının yolu, daha hızlı görülebilecektir.

Şimdi, ikinci soruna, Parti'nin genel örgütlenme ölçülerine geçelim. Üçüncü Parti Kongresi, bu normları oldukça köklü biçimde değiştirdi ve bu arada tüm parti tüzüğünü gözden geçirdi. Yeniden gözden geçirme, üç ana noktayı etkiledi: a) Tüzüğün birinci maddesinin değiştirilmesi, b) Merkez Komite'nin haklarının kesin olarak tanımlanması ve özyönetim alanının genişletilmesi ile komitelerin özyönetimi, c) Tek bir merkezin kurulması. Tüzüğün meşhur birinci maddesine gelince bu, Parti yazınlarında yeterince açığa kavuşturulmuştur. İlke olarak Martov'un üstü kapalı formülünün savunulmasının yanlışlığı, kesin olarak ortaya kondu. Kautsky'nin bu formülasyonu ilkesel kaygılarla değil, Rusya'daki gizlilik koşulları bakımından uygun olduğu noktasından savunması, başarıya ulaşmadı ve ulaşamazdı da. Rusya'da çalışmış herkes böyle çarelerin var olmadığını çok iyi bilir. Şimdi tek şey, tüzüğün yeni birinci mad-

desinin uygulamasında Parti'nin kollektif çalışmasının ilk sonuçlarını beklemektir. Bu uygulama için şu anda çok fazla çalışma yapılması gerektiğini önemle belirtmekteyiz. «Parti örgütlerinden birinin denetimi altında» —herhangi birinin kendi kendisini parti üyesi ilan etmesi için bu konuda çalışma yapmaya hiç gerek yoktur, çünkü bu formül boş bir yankıdır ve İkinciyle Üçüncü Kongreler arasında da boş bir yankı olarak kalmıştır. En dar ve gizli olanlardan, mümkün olduğunca geniş ve mümkün olduğunca az gizli olanlara kadar en çeşitli parti örgütlerinden oluşan geniş bir ağ yaratmak için, inatçı, uzun ve becerikli bir örgütsel çalışma gereklidir, bu çalışma şimdi Merkez Komitemize ve daha da fazla yerel komitelerimize düşmektedir. Çok sayıda örgütün parti örgütü olarak onaylanması ve bu arada gereksiz savsaklamalar ve gereksiz kusur bulmaktan kaçınmak zorunda olanlar, tam da komiteler olacaktır; tam da, işçiler arasında mümkün olduğunca çeşitli türlerde işçi örgütleri kurma, bunların partiye katılması gerektiği düşüncesini sürekli ve hiç durmadan propaganda edeceklerdir. Burada bu ilginç sorun ile daha fazla ilgilenmemekteyiz. Ancak şunu da belirtmeliyiz ki devrimci dönem, Sosyal-Demokrasi ile diğer bütün demokrat partilerin arasına kesin bir sınır çizmeyi özellikle gerekli kılmaktadır. Fakat Parti örgütlerinin sayısını artırmak ve aralarındaki bağları güçlendirmek için çabalar desteklenmedikçe bu sınırı çizmek düşünülemez. Kongre tarafından kararlaştırılan onbeş günlük raporlar, diğer şeylerin yanında bu bağları güçlendirmeye de yardım edecekti. Ümit edelim ki bu gerçekleşmemiş bir istek olarak kalmasın; pratikçiler, bu sırada derhal kırtasiyecilik ve bürokratizmin bütün korkunçluklarını akıllarına getirmesinler, ancak önce biraz alışkanlık kazansınlar, örneğin sadece her parti örgütünün üye sayısını,

hatta en küçük, merkezden en uzak olanların bile, bildirsinler. Atasözü «ilk adım en zor adımdır» der, fakat daha ilerde düzenli örgüt bağlantıları kurma alışkanlığı oluşturmanın ne kadar büyük önemi olduğunu anlayacaklardır.

Tek merkez sorunuyla uzun uzadıya uğraşmayacağız. Üçüncü Kongre İkinci Kongre'nin kabul ettiği kadar büyük bir çoğunlukla «çift merkezciliği» reddetti. Parti'nin geçmişini dikkatle izleyenler, nedenleri kolayca anlayacaklardır. Kongreler çok yeni şeyler yaratmakla değil, daha çok zaten hazır sonuçları yerleştirmekle uğraşırlar. İkinci Kongrede Yazı Kurulu sağlam bir dayanak noktasıydı, ve ağırlık ona verilmişti. Rusya'daki yoldaşların yurt dışındaki yoldaşlar üzerinde ağırlığa sahip olmaları gerektiği sorunu, Partinin o günkü gelişme aşamasında henüz problemli görünüyordu. İkinci Parti Kongresinden sonra tam da yurt dışına yerleşmiş olan Yazı Kurulu daha az tutarlı olduğunu ortaya koydu. Buna karşılık Parti tam da Rusya'da gelişmiş, kesinlikle ve önemli ölçüde gelişmişti. Bu koşullar altında, Parti Merkez Organı Yazı Kurulunun Merkez Komitesi tarafından atanması Parti işçileri kitlesi tarafından benimsenmek zorundaydı.

Nihayet Merkez Komitesi ve yerel komitelerin hakları ve ideolojik mücadeleyle yıkıcı kavga arasına mümkün olduğunca kesin bir sınır çekme çabaları, işte bütün bunlar da II. Parti Kongresinden sonraki olayların tüm gidişatının sonucudur. Biz burada uyumlu ve sistemli bir «Parti deneyimi birikimine» sahibiz. Plehanov ve Lenin'in 6 Ekim 1903[1] tarihli, keyfi bozulmuş redaktörlere mektupları, dargın unsurlarla farklı görüşlere sahip unsurlar arasında bir ayırım yapma çabası içinde yazılmıştı. Merkez Komitesi'nin 25 Kasım 1903 tarihli

ültimatomu da, bir gurup yazar tarafından yapılmış biçimsel bir öneri biçiminde, benzeri bir denemedir. 1904 Ocak[2] sonunda, Merkez Komitesi'nin konseydeki temsilcileri tarafından yayınlanan açıklama da, bütün Partiyi mücadelenin ideolojik şekilleriyle boykot vb. arasında ayırım yapmaya çağırı girişimidir. 26 Mayıs 1904[3] tarihli, Lenin'in Rusya'daki Merkez Komitesi üyelerine yazdığı mektup, Azınlığın haklarının her biçimde güvence altına alınmasının gerekliliğinin kabulüdür. Yirmiikiler'in ünlü bildirisi de (1904 sonbaharı) daha açık, ayrıntılı ve koşulsuz biçimde, benzeri bir kabullenmedir. Tümüyle doğaldır ki III. Kongre de, «kuşatma durumunun aldatıcı tablosunu yıkan, biçimsel kararlarla kesin olarak yıkmış olan» bu yolu izledi. Bu resmi kararlar yani Parti tüzüğündeki değişikliklerin ne olduğu «tüzükte» ve raporda görülebilir; bu nedenle biz bunları tekrar etmeyeceğiz. Yalnızca iki şeyden söz edeceğiz. İlk olarak, ümit edilmelidir ki, yazıların yayınlanma hakkının güvence altına alınması ve komitelerin, «görevden çıkarılmaya» karşı korunması; ayrılan, ulusal sosyal-demokrat örgütlerin Parti'ye geri dönmelerini kolaylaştıracaktır. İkincisi, bir komitenin kişilerinin dokunulmazlığı sağlama alınırken, bu dokunulmazlığın kötüye kullanılabileceği, yani tamamen işe yaramaz bir komitede «görevden alınamazlığın» yersiz olduğu gözönünde bulundurulmalıdır. Yani Parti tüzüğünün 9. maddesi böyle ortaya çıkmıştır; bu madde, bir komitenin dağıtılma sebeplerinin koşullarını tespit etmekte, yani o bölgedeki parti örgütlerine üye işçilerin üçte ikisinin talebiyle bir komitenin dağıtılabileceğini belirlemektedir. Bu kuralın ne derecede pratik olup olmadığına karar vermek için deneylerin sonuçlarını beklemek istiyoruz.

En sonunda Parti Kongre'sindeki tartışmaların en

son ve en önemli unsuruna, parti taktiğinin belirlenmesine geçerken, tek tek kararları saymanın ve içeriklerini ayrıntılı olarak kontrol etmenin yerinin burası olmadığını belirtelim. En önemli kararları ele alan özel makalelerde bunu yapmaya fırsat bulacağız belki. Ancak burada sözkonusu olan, Parti Kongresi'nin açıklığa kavuşturmak zorunda kaldığı genel politik durumu ortaya koymaktır. Başlamış bulunan Rus devriminin akışı ve gidişatı, iki türlü olabilir. Belki de herşeye rağmen Çarlık Hükümeti, minicik tavizler vererek ya da herhangi bir «Şipov» Anayasası için güvence vererek, içinde bulunduğu demir çemberden kurtulmayı başarabilir. Böyle bir gidişat pek olası değildir, fakat otokrasinin uluslararası durumu, örneğin nispeten uygun bir barış durumunda düzelecek olursa, eğer burjuvazinin özgürlük davasına ihaneti çarçabuk egemenlerle uzlaşma biçiminde gerçekleşecek olursa, eğer kaçınılmaz devrimci patlama ya da patlamalar, halkın bir yenilgisiyle son bulacak olursa — o zaman işler buna varabilir. O zaman biz Sosyal-Demokratları ve tüm sınıf bilinçi proetaryayı bekleyen, uzun, karanlık bir gündelik yaşamdır: Burjuvazinin sınıf olarak korkunç sözde anayasacı egemenliği, işçilerin politik öz faaliyetlerinin akla gelebilecek her biçimde bastırılması, yeni koşullar altında yavaş ekonomik gelişme. Devrimin sonucu ne olursa olsun, biz elbette ki cesaretimizi yitirmeyeceğiz, işçi partisinin bağımsız örgütünü genişletmek ve sağlamlaştırmak, proletaryayı siyasi bakımdan yeni mücadele için eğitmek yolunda koşullardaki her değişmeden yararlanacağız. Parti Kongresi diğerlerinin yanısıra bu görevi de RSDİP'nin açıkça ortaya çıkması kararında gözönünde bulundurmuştur.

Devrimin mümkün ve daha olası gidişatı diğeridir, yani «Rapor» da[4] sözü edilen «işçi sınıfının başında bu-

lunduğu demokrasinin tam zaferi»dir. Bu sonuca ulaşmak için, ilk sonuca yolaçacak tüm koşulları devre dışı bırakmak için elimizden gelen herşeyi yapacağımızı söylemeye bile gerek yok. Ve objektif tarihsel koşullar, Rus devrimi için uygun biçimde şekillenmektedir. Anlamsız ve utanç verici savaş, Çarlık Hükümeti'nin boynundaki öldürücü ilmeği giderek daraltmakta ve militarizmin devrimci bir şekilde yokedilmesi için, düzenli ordu yerine halkın silahlandırılmasının geniş bir propagandasının yapılabilmesi için, bu önlem halk kitlelerinin sempatisine sahip olduğundan, onun hızla hayata geçirilmesi için olağanüstü elverişli bir durum yaratmaktadır. Mutlakiyetin uzun ve kısıtlamasız egemenliği, halkta şimdiye kadar varolmamış bir devrimci enerji birikimine yolaçmıştır: Muazzam işçi hareketinin yanısıra, köylülerin ayaklanması da gelişmekte ve yayılmaktadır, küçük-burjuva demokrasisi —öncelikle serbest meslek temsilcileri— toparlanmaktadırlar. Tarihin cilvesi otokrasiyi, bizzat ona dost toplumsal güçlerin, örneğin din adamlarının bile, kısmen ona karşı örgütlenmeleri ve bu arada polis bürokrasisinin sınırlarını havaya uçurmaları ya da onu genişletmek zorunda bırakmalarıyla cezalandırıyor. Din adamları kaynamaktalar, yeni yaşam biçimleri için çabalıyorlar, rahipler işin içine giriyor, hıristiyan sosyalistler ve hıristiyan demokratlar ortaya çıkıyor, «farklı inançta olanlar», tarikatçılar vb. arasında öfke egemen; bütün bunlar en fazla devrimin işine yarıyor ve kilisenin devletten tam olarak ayrılması konusunda ajitasyon yapmak için son derece uygun bir ortam yaratıyor. Devrimin gönüllü ya da gönülsüz, bilinçli ya da bilinçsiz yandaşlarının sayısı, gözle görülür biçimde artıyor ve büyüyor. Halkın otokrasi üzerinde zaferi olasılığı fazlalaşıyor.

Bu zafer, ancak proletaryanın güçlerinin kahra-

manca seferber olmasıyla mümkündür. Zafer Sosyal-Demokrasiden, demokratik alt üst oluş çağında tarihin hiçbir zaman ve hiçbir yerde istemediği taleplerde bulunuyor. Bizim önümüzde duran, yavaş bir hazırlık çalışmasının alışılmış yolları değildir, ancak muazzam, yüce ayaklanma örgütleme görevleri, proletaryanın devrimci güçlerini yoğunlaştırma, onu tüm devrimci halk güçleriyle birleştirme ve silahlı saldırı ve bir geçici devrimci hükümet örgütleme görevleridir. Şimdi herkesin bilgilenmesi için yayınlanmış olan kararlarda, III. Parti Kongresi bu yeni görevleri dikkate almaya ve sınıf bilinçl proletarya örgütlerine uygun direktifleri vermeye çalışmıştır.

Rusya, halkın tüm ilerici güçlerinin otokrasiye karşı yüzyıllar süren mücadelesinin sonucuna yaklaşmaktadır. Artık hiç kimse, bu mücadeleye proletaryanın en aktif biçimde katılacağından ve tam da onun katılımının Rusya'da devrimin sonucunu belirleyeceğinden kuşku duymuyor. Şimdi biz Sosyal-Demokratlar, en devrimci sınıfa layık temsilciler ve önderler olduğumuzu göstermeli, ona (proletaryaya — ÇN) mümkün olan en büyük özgürlüğü —sosyalizme muzaffer ilerlemenin ön adımını— savaşarak kazanmasında yardım etmeliyiz.

«Proletari», Sayı 1
27 (14) Mayıs 1905

«Proletari» deki metne uygundur

(Lenin, Toplu Eserler, Cilt 8, s. 440-447 Almanca)

Dipnotlar:

(1) Bkz. Lenin, Toplu Eserler, Cilt 7, s. 356-357 Almanca — Yay. Notu

(2) Bkz. Lenin, Toplu Eserler, Cilt 7, s. 139-141 Almanca — Yay. Notu

(3) Bkz. Lenin, Toplu Eserler, Cilt 7, s. 431-434 Almanca — Yay. Notu

(4) Bkz. Lenin, Toplu Eserler, Cilt 8, s. 436 Almanca Yay. Notu

«PARTİDEKİ BÖLÜNME SORUNUNDA İŞÇİLERİN GÖRÜŞLERİ» ADLI BROŞÜRE ÖNSÖZ

PROLETARİ'de (8. sayısında) «Pekçok İşçiden Biri» imzalı bir mektubun tam metnini yayınlamaya söz verdiğimiz zaman onun kim olduğu konusunda hiç bir fikrimiz yoktu. Onun ifade ettiği fikirlerin gerçekten birçok işçi tarafından paylaşıldığını biliyoruz ve bu, bizim onun mektubunu yayınlamaya karar vermemiz için yeterli sebepti. Şimdi ISKRA'nın 105. sayısından mektubun yazarının «eskiden kendisini Azınlıktan biri saydığını», ve «eskiden Çoğunluk denilenlerin amansız bir düşmanı olduğunu» öğreniyoruz. Öyleyse daha da iyi. Bu eski Menşeviğin «proleter insiyatif»e ilişkin güzel ifade edilmiş niyetlerin sadece bir sürü «güzel söz» olduğunu kabul edişi bizim için çok daha değerlidir; onun aydınların «Manilovizm»ini[1] açıkça yermesi bizim için çok daha kıymetlidir. Bu Menşeviklerin demagojisi ve her çeşit ihsan konusundaki —özerklik, insiyatif, demokrasi vs.— sorumsuz vaadlerinin sınıf bilinçli işçileri (beklenmesi gerektiği gibi) sıkmaya ve onların meşru güvensizlik ve eleştirisini uyandırmaya başladığının açık bir belirtisidir.

Başka bir karakteristik gerçek —ve birçok Menşevik işçiyi şüphesiz «eski Menşevikler» haline getirecek bir gerçek— ise ISKRA'nın işçinin mektubunda «aşağı-

dan bir yumruk» görmüş olmasıdır! Bu üzerinde ciddden durmaya değer bir gerçektir.

Bu mektubun «yumruk» ile ne alakası var? diye kendi kendime soruyorum. Menşeviklerin hemen hemen ölümüne işledikleri bu «ölümcül kelime» bazı belli örgütsel kavramları mı ifade ediyor, ya da bu sadece aydınların, kaprislerini kontrol altına alacak herhangi bir güçlü örgütten sıkılması veya ona karşı isyan etmesini mi ifade ediyor?

Mektubun yazarı ne istiyor? O bölünmenin sona ermesini istiyor. Iskra bu amaca sempati duyuyormu? Evet, bunu açıkça belirtiyor. **Iskra** bunun tam şimdi başarılabileceği görüşünde midir? Evet, çünkü o, «Ayrılıklar (taktiklerdeki) bir bölünmeyi haklı çıkaracak kadar büyük değildir» diye açıklıyor.

Durum böyle olunca, Iskra niçin «işçi»ye cevabında, «Yalnızca Parti üyeleri için» yayınlanan bültenlerinde ve Plehanov'un «gizli» broşüründe yer alan «Zemstvo kampanyasının Planı»na bile değinerek tekrar taktik farklılıkları öne çıkarıyor? Bunun amacı nedir? «İşçi» polemiklerin ve uyuşmazlıkların zorunluluğunu inkar etmiyor, Bolşevikler de inkar etmiyor! Ve Üçüncü Kongrede kabul edilen Parti Tüzüğü her komitenin yazı yayınlama hakkını açık olarak belirtiyor. Bütün bunlardan sonra, sorun taktik farklılıkların bir bölünmeye yol açmaması, yani örgütsel bağların kopmasına yol açmaması için ne yapılması gerektiği etrafındadır. O halde Iskra niçin, taktik farklılıklar hakkındaki ilgisiz tartışmalara sürüklenerek, açıkça ortaya konmuş sorunu **gözden kaçırmaktadır?** Belki de, «İşçi»nin «yumruğu» herhangi bir alakasız gevezeliğe karşı çıkacağı için değil midir?

Bölünmeye son vermek için yalnızca bölünmeye

son vermeyi arzu etmek yeterli değildir. Bunu **nasıl** yapacağımızı bilmek gerekir. Bölünmeye son vermek **tek** bir örgütte kaynaşmak demektir. Bölünmeyi hızla sona erdirmeyi gerçekten isteyen herhangi bir kişi kendisini bölünme hakkında şikayetler, azarlamalar, karşı suçlamalar, haykırmalar, duygusal konuşmalarla sınırlamamalı («İşçi» ve aynı zamanda Plehanov tarafından —kendisini Bataklıkta bulduğundan beri— yapıldığı gibi), bu ortak ve birleşik örgüt tipini **geliştirmeye** hemen başlamalıdır.

«İşçi»nin mektubundaki zayıf nokta, yazarın bölünmeden yalnızca **yakınması**, fakat bunu kapatmak için **belirli** örgütsel tedbirler alınması konusunda hiçbir somut öneride bulunmamasıdır. Bu eksikliği düzeltmek yerine, Iskra «işçi» tarafından ortak örgütsel kuralların zorunlu olarak tanınmasına ilişkin yükseltilen **fikre** «Yumruk!» diye «panik» içinde bağırarak hatayı **derinleştirmektedir!** «İşçi», farklılıklar bölünmeyi haklı çıkarmamaktadır diyor. Bu doğrudur, diyerek, Iskra bunu kabul ediyor: Bu, her iki kesimi sıkıca bağlıyacak ve taktik farklılıklara **rağmen** onları birbirine bağlı tutacak kadar sağlam bir ipin (yazıklar olsun! Ne ağır mekanik terimler kullanıyorum ben! «Yumruk» gibi bir fikir! Fakat dayanın bir dakika Iskra'lı yoldaşlar, «Düğümler» ve diğer böyle dehşetli şeyler düşüncesiyle baygınlık geçirmeyin) eğrilmesinin şimdi gerekli olduğunu ifade eder —diye devam ediyor «İşçi».

Iskra buna cevap olarak yeniden isteri çığlıkları atarak cevap veriyor: «Yumruk!»

Biz kendi payımıza cevap olarak şunu söylüyoruz: Sen haklısın İşçi Yoldaş! Doğru düşünüyorsun. Yeni, güçlü bir ip gereklidir. Fakat daha ileri git, bir adım daha at: Bu ipin **ne çeşit** bir ip olması gerektiğini, her iki taraf için bağlayıcı (İmdat! Yine «Yumruk» var!)

olacak olan bu **ortak örgütün nasıl bir şey** olması gerektiğini düşünmeye başla.

İşçi yoldaş **örgütsel** önerilerini (çünkü bölünmeyi kapatma sorunu, **her iki tarafın** taktik farklılıkların bir bölünmeyi haklı çıkarmadığını **bilmeleri temelinde** tamamen örgütsel bir sorundur) belirtmekte **yeterince** ileri gitmemiştir, ancak, Iskra, onun çok fazla ileri gittiği, hatta bir yumruk hakkında tekrar çığlık atmasına yol açacak kadar fazla ileri gittiği görüşündedir!

Okuyucularımıza bir kere daha soruyoruz: Gerçekte bu, yeni Iskra'nın aklını başından alan kötü «yumruğun» gerçek anlamı nedir? Bu yumruk herhangi belirli örgütsel fikirleri ifade eder mi, yoksa bu yalnızca aydının tüm Parti üyelerini bağlayan herhangi bir örgütün getirdiği **herhangi bir çeşit** «bağlardan» kör ve gülünç korkusu mudur?

Biz bu sorunda karar vermeyi sınıf bilinçli işçilere bırakıyor ve devam ediyoruz.

Her iki tarafın da samimiyetle arzuladığını kabul edersek, bir kaynaşmada gerçek zorluk aşağıdakidir; ilk olarak, örgütsel kurallar, herkesi bağlayan bir Parti Tüzüğü konmalıdır; ikinci olarak, tüm paralel ve rekabet içinde bulunan yerel ve Merkezi Parti örgütleri ve kurumları kaynaştırılmalıdır.

Bugüne kadar, **yalnızca** RSDİP Üçüncü Kongresi, herhangi bir azınlığın hakkı için tüzüksel garanti sağlayan kurallar koyarak bu problemlerden ilkini çözme girişiminde bulunmuştur. Üçüncü Kongre, Parti programını, taktiklerini ve örgüt disiplinini kabul eden her azınlık için Partide deyim uygunsa, bir yer sağlamıştır. Bolşevikler Menşeviklerin de birleşik bir Partide belli bir yerleri olmasını sağlamak için çaba sarfetmişlerdir. Menşevikler için aynı şeyi söyleyemeyiz: onların Tüzüğü

Partide herhangi bir azınlık için hiçbir tüzüksel garanti sağlamıyor.

Hiçbir Bolşeviğin Üçüncü Kongrede kabul edilmiş olan Tüzüğü ideal ya da hatasız görmediğini söylemeye gerek yok. Her kim Tüzüğün değişmesi gerektiğini düşünüyorsa açık düzgün bir değişiklik taslağı ortaya koymalıdır. — Bu bölünmeyi sona erdirmeye doğru **pratik bir adım** olacaktır; bu sadece şikayet ve karşı-suçlamadan öte bir şey olacaktır.

Belki bize sorulabilir, biz niçin kendimiz «Konferans»ın kabul ettiği Tüzüğe ilişkin olarak, bunu yapmaya başlamadık? Cevabımız bunu yapmaya başladığımız şeklindedir: Proletari'nin 6. sayısındaki «Geriye Üçüncü Bir Adım» adlı makeleye bakınız. Biz bir kaynaşma için tanınması zorunlu olduğuna inandığımız **örgütlenmenin temel ilkelerini** tekrarlamaya hazırız: 1) Azınlığın çoğunluğa tabi olması (Tırnak içindeki «Azınlık» ve «Çoğunluk» ile karıştırılmamalıdır! Burada biz genel parti örgütlenmesi ilkesini ele alıyoruz, daha ilerde bahsedeceğimiz «Azınlığın» «Çoğunluk»la kaynaşmasını değil. Soyut olarak konuşurken, hem «Menşevikler» hem de Bolşeviklerin eşit sayılarda kaynaşmalarını düşünmek mümkündür, fakat böyle bir kaynaşma bile, azınlığın çoğunluğa tabi olması ilkesi ve yükümlülüğü kabul edilmedikçe **mümkün değildir.**). 2) Kongre, yani, tüm tam yetkili örgütlerin seçilmiş delegelerinden oluşan bir kurul Partinin en yüksek organı olmalıdır; dahası, bu seçilmiş delegelerin herhangi bir kararı, nihai karar olmalıdır. (Bu, kararları örgütlerin onayına sunulan danışma konferansları ilkesinin, yani plebisit ilkesinin tersine, demokratik temsil ilkesidir.). 3) Partinin merkezi kurumuna (ya da kurumlarına) seçimler doğrudan (tek dereceli — ÇN) olmalı ve bir Kongrede yapılmalıdır. Kongre dışı seçimler, iki aşamalı seçimler vb. ne

izin verilemez. 4) Tüm Parti yayınları, hem yerel hem de merkezi olanları, hem Parti Kongresine hem de ilgili merkezi ya da yerel Parti örgütüne tamamen bağlı olmalıdır. Örgütsel olarak Partiyle bağlantılı olmayan Parti yayınlarının varlığına izin verilemez. 5) Parti üyeliğinin neyi ifade ettiği konusunda tamamen açık bir tanımlama olmalıdır. 6) Benzer şekilde, herhangi bir parti azınlığının hakları da, Parti Tüzüğünde açık olarak belirtilmelidir.

Fikrimize göre, gerekliliği kabul edilmedikçe hiçbir kaynaşmanın mümkün olamayacağı tamamen zorunlu örgütsel ilkeler böyledir. «Pekçok işçiden Biri» nin ve genel olarak kaynaşmadan yana olan herkesin konuyla ilgili fikrini öğrenirsek memnun oluruz.

Komitelerin çeperle ilişkisi sorunu? seçim ilkesi sorunu? diye sorulacaktır. Buna cevabımız, bu sorunda hiç bir temel örgütsel ilke görülmediğidir, çünkü seçim ilkesine kayıtsız-koşulsuz uyma talep edilmemektedir. Menşevikler de bunu talep etmemişlerdir. Politik özgürlük şartlarında seçim ilkesi zorunlu olacaktır, fakat şimdilik «konferansın» kabul ettiği Tüzük bile bunu komiteler için getirmiyor. Eyalet örgütlerinin haklarının ve yetkilerinin bir ya da diğer şekilde tanımlanması ilke sorunu değildir. (Şüphesiz, söylenenin gerçekten uygulandığı, demagoji ve «güzel sözlere» hiçbir düşkünlüğün olmadığı kabul ediliyor.) RSDİP Üçüncü Kongresi komiteler ve eyalet örgütleri ile neyin kastedildiğinin tam bir tanımlamasını vermeye, ve onlar arasındaki ilişkileri düzenlemeye çalıştı. Belli değişiklikler, düzeltmeler ya da çıkarmalar için herhangi bir öneri her Bolşevik tarafından oldukça sakin olarak tartışılır. Benim bildiğim kadarıyla, sorunun herhangi bir noktasında aramızda hiçbir «uzlaşmazlık» yoktur ve Üçüncü Kongre tutanakları bu iddiayı doğrular.

Diğer ve muhtemelen daha az güç olmayan bir sorun, tüm paralel örgütlerin somut olarak nasıl kaynaştırılacağı sorunudur. Politik özgürlük şartlarında bu kolay olurdu. Gizli bir örgütte durum farklıdır. Üyelik bazen hafife alındığı ve daha sık demagojiye ve sınıf bilinçli olmayan insanların Partiye hayali kaydolmasına düşüldüğü ölçüde, üyelik tespiti daha da zordur. Bu noktada çalışan ve meseleleri iyi bilen yoldaşların bu güçlüklerin nasıl yenileceği konusunda sonsöz sahibi olmaları gerektiğini düşünüyoruz. Hapishaneye, sürgüne ya da yurtdışına «sevkedilen» örgüt üyelerinin geçici yokluğu durumu da hesaba katılması gereken başka bir sorundur. Sonra, şüphesiz merkezi organların kaynaşmasında önemli ölçüde güçlük vardır. Tek bir yönetici merkezi, tek bir merkez yayın organı olmaksızın Partinin gerçek birliği mümkün değildir. Bu konuda sorun şöyledir: Ya sınıf bilinçli işçiler, «yumruklar» hakkındaki tüm yakınmalara aldırmaksızın, Partideki gerçek azınlığı görüşlerini çalışmayı dağıtmaksızın yerel komitelerin çeşitli organlarında, konferanslarında, kongrelerde, toplantılarda vb. yerlerde savunmaya zorlamayı başaracak, ya da sınıf bilinçli Sosyal-Demokrat işçiler bu görevi şimdi başaramayacaklar (genel olarak konuşursak, onlar bunu şüphesiz ve kaçınılmaz olarak başaracaklardır; bu Rusya'nın tüm işçi hareketi tarafından onaylanmıştır) — ve bu durumda, rakip merkezler ve organlar arasında kaynaşma değil, yalnızca anlaşmalar mümkün olacaktır.

Sonuç olarak, tekrarlıyoruz: İşçi Yoldaş ve onun görüşlerini paylaşanlar amaçlarına şikayetler ve suçlamalar, yani, üçüncü parti ya da gruplar, çevreler vb. kurarak (Plehanov'un şimdi Parti dışında kurmuş olduğu yeni Parti dergisine benzeri ulaşmaya çalışmamalıdırlar. Üçüncü bir partinin ya da yeni grupların oluş-

turulması yalnızca işleri karmaşıklaştıracak ve karıştıracaktır. Somut kaynaşma koşulları için hazırlıklar başlamalıdır: Tüm Parti grupları ve örgütleri, tüm sınıf bilinçli işçiler buna koyulursa, şüphesiz akla uygun koşullar bulabilecekler ve bunları geliştirmekle kalmayacaklar, fakat Parti liderlerini (yumruklar hakkındaki yakınmalara aldırmaksızın) bu koşullara uymaya zorlayacaklardır.

İşçi yoldaşın mektubuna ilaveten, bölünmenin nasıl sona erdirilebileceği sorununun, pratik çözümüne doğru ilk adım olarak, RSDİP Merkez Komitesinden Örgütlenme Komitesine bir Açık Mektup yayınlıyoruz.

Temmuz 1905

«Proletari» nin
Yazı Kurulu

1905'de RSDİP MK tarafından broşür olarak Cenevre'de yayınlandı

Broşürün metnine göre yayınlandı

(*Lenin, Toplu Eserler, cilt 9, s. 155-161, Almanca*)

Dipnotlar:

(1) Manilov — Gogol'ün «Ölü Canlar» adlı eserinde bir karakter (YN)

PARTİNİN YENİDEN ÖRGÜTLENMESİ ÜZERİNE

I.

Partimizin çalışma şartları temelden değişmektedir. Toplantı, koalisyon (dernek kurma) ve basın özgürlüğünü kazandık. Şüphesiz bu haklar hiç bir şekilde sağlam değildir ve mevcut özgürlüklere güvenmek —eğer suç değilse— aptallık olacaktır. Belirleyici mücadele henüz önümüzde durmaktadır, ve bu mücadele için hazırlıklar birinci sırada yeralmalıdır. Partinin gizli aygıtı muhafaza edilmelidir. Fakat aynı zamanda faaliyetimiz için şimdiki nispeten geniş alandan mümkün olan en geniş şekilde faydalanmak kesinlikle zorunludur. Gizli aygıtın yanısıra, bir çok yeni legal ve yarı-legal Parti örgütlerinin (ve Partiye yaslanan örgütler) yaratılması zorunludur. Bunu yapmadıkça, faaliyetimizi yeni şartlara uydurabileceğimiz ve yeni görevlerin üstesinden gelebileceğimiz düşünülemez...

Örgütü yeni bir temele yerleştirmek için yeni bir Parti kongresi gereklidir. Tüzüğe göre, Parti kongresi yılda bir defa yapılmalıdır. Buna göre 1906 Mayısında yapılması gerekmektedir; fakat şimdi onu öne almak gerekmektedir. Anı değerlendirmezsek fırsatı kaçıracağız, işçilerin o kadar belirgin bir şekilde gereğini hissettikleri örgüt ihtiyacının, anlamı bozulmuş, tehlikeli şe-

killere bürünmesi, bazı «Bağımsızları»[1] ya da diğerlerini güçlendirmesi anlamında. Yeni bir şekilde örgütlenmekte acele etmeliyiz, yeni metodları genel tartışmaya sunmalı, cesur ve kararlı bir şekilde «yeni çizgiyi» saptamalıyız.

Bu sayıda yayınlanan ve Partimizin Merkez Komitesinin imzasını taşıyan çağrının[2], bu yeni çizgiyi oldukça doğru koyduğuna güçlü bir şekilde inanıyorum. Biz, devrimci Sosyal-Demokrasinin temsilcileri, «çoğunluğun» taraftarları, gizli çalışma şartlarında Partinin tam demokratikleşmesinin imkansız olduğunu ve bu şartlarda «seçim ilkesinin» boş laf olduğunu defalarca söyledik. Ve yaşam bizim sözlerimizi doğruladı. Parti yazınında (Axelrod'un önsözünü taşıyan «Bir İşçi» broşürüne, Iskra'daki[3] «Birçok İşçiden Biri» imzalı mektuba, «Partinin Bölünmesi Konusunda İşçiler» adlı broşüre bakınız) azınlığın eski taraftarları tarafından, ciddi bir demokratikleşmenin ve gerçek bir seçimin uygulanmasının imkansız olduğunun pratikte görüldüğü, defalarca söylenmiştir. Fakat biz Bolşevikler, yeni şartlarda; politik özgürlükler kazanıldığı şartlarda, seçim ilkesini uygulamanın zorunlu olacağını her zaman kabul ettik. Yine de bir ispat gerekliyse RSDİP III. Kongre tutanakları bunu en açık şekilde ispatlamaktadır.

O halde görev açıktır: şimdilik gizli aygıtı korumak ve yeni, legal bir aygıt yaratmak. Kongreye ilişkin olarak bu görev, (Somut olarak yerine getirilmesi, şüphesiz pratik yeterlilik ve zamanın ve yerin tüm şartları hakkında bilgi sahibi olunmayı gerektiren bir görev) aşağıdaki gibi formüle edilebilir: Parti Tüzüğü temelinde IV. Kongreyi toplamak ve aynı zamanda derhal, hemen seçim ilkesinin uygulanmasına başlamak. Merkez Komitesi bu sorunu çözmüştür. Komite delegeleri formel olarak tam yetkili örgütlerin temsilcileri ve Parti-

nin devamlılığının ise gerçek temsilcileri olarak, kongreye oy hakkına sahip meşru üye olarak katılırlar. Merkez Komitesi yetkisine dayanarak **tüm** parti üyeleri ve dolayısıyla Partiye ait işçi yığınları tarafından seçilmiş delegeleri; kongreye oy hakkı olmayıp söz hakkı olmak üzere **çağırmıştır.** Dahası, Merkez Komitesi, kongreye derhal bu söz hakkının oy hakkına dönüştürülmesini önereceğini açıklamıştır. Komitelerin tam yetkili delegeleri bunu kabul edecekler mi?

Merkez Komitesi onların bunu mutlaka kabul edeceği görüşünde olduğunu açıklıyor. Şahsen ben buna tamamen inanıyorum. Böyle bir şeyi kabul etmemek mümkün değil. Sosyal-Demokrat proletaryanın önderlerinin çoğunluğunun bunu kabul etmeyeceğini düşünmek mümkün değil. «Novaya Zhizn» tarafından dikkatle kaydedilen parti işçilerinin fikirlerinin, çok kısa zamanda görüşlerimizin doğruluğunu ispatlıyacağına eminiz. Bu adımda (söz hakkının oy hakkına çevrilmesi konusunda) bir mücadele olsa bile sonuç başından bellidir.

Bu soruna başka bir açıdan bakın, şekli değil meselenin özü bakımından. Sosyal-demokrasi önerdiğimiz planın gerçekleştirilmesi ile tehlikeye sokulmakta mıdır?

Tehlikenin çok sayıda Sosyal-Demokrat olmayan unsurun partiye ani bir akınında yattığı söylenebilir. Bu olursa, parti yığınlar arasında dağılır, sınıfının bilinçli öncüsü olma durumu sona erer, rolü bir kuyruk olma durumuna indirgenir. Bu şüphesiz çok kötü bir durumu ifade ederdi. Ve bu tehlike, eğer bizde demagoji yönünde bir eğilim **olsaydı,** eğer parti yaşamının temel ilkelerinden (programı, taktik kuralları, örgütsel tecrübesi) tamamen yoksun olsaydık, ya da bu ilkeler zayıf ve sallantılı olsaydı, şüphesiz çok **ciddi** hale gelebilirdi. Fakat gerçek şudur ki, böyle «eğer»ler mevcut

değildir. Biz Bolşevikler hiçbir zaman demagoji doğrultusunda bir eğilim göstermedik. Tersine, biz her zaman demagoji doğrultusunda en küçük teşebbüse karşı kararlı, açık ve doğrudan bir mücadele yürüttük; partiye katılanların sınıf bilinçli olmalarını talep ettik, partinin gelişmesinde sürekliliğin muazzam önemi üzerinde ısrar ettik, ve her parti üyesinin parti örgütlerinden birinde disiplininin ve eğitilmesinin propagandasını yaptık. Biz tüm Sosyal-Demokratlar tarafından kabul edilen ve temel önerileri hiçbir eleştiriye uğramayan (belli noktaların ve formülasyonların eleştirisi meşrudur ve herhangi bir canlı partide zorunludur) sağlam bir parti programına sahibiz. Biz taktikler konusunda II. ve III. Kongrelerde ve Sosyal-Demokrat basının yıllar süren çalışmasında tutarlı ve sistemli olarak ortaya konan kararlara sahibiz. Biz aynı zamanda, bir örgütsel tecrübeye ve hemen görülmeyebilen ama yalnızca körler ya da körleştirilmiş olanlar tarafından inkar edilebilecek bir gerçek olan, eğitici bir rol oynamış ve şüphesiz meyvalarını vermiş gerçek bir örgüte sahibiz.

Bu tehlikeyi abartmayalım, yoldaşlar. Sosyal-Demokrasi kendisine bir isim kazanmış, bir akım yaratmış ve Sosyal-Demokrat işçi kadrolar yetiştirmiştir. Ve şimdi, içinde bulunan anda, kahraman proletarya savaşmaya hazır olduğunu, ve açık anlaşılır amaçlar için tutarlı ve birleşik olarak savaşma, saf Sosyal-Demokrat bir ruhla savaşma yeteneğini pratikte ispatlamış olduğu için, partimize ait olan, ya da Merkez Komitesinin çağrısı üzerine yarın partiye katılacak olan işçilerin yüzde doksan dokuz Sosyal-Demokratlar olacağından şüphe etmek gülünç olurdu. İşçi sınıfı içgüdüsel ve kendiliğinden Sosyal-Demokrattır, ve Sosyal-Demokrasinin on yıldan fazla süren çalışması bu kendiliğindenliği bilinçliliğe çevirmek için çok şey yapmıştır. Boş tehlikeler

icat etmeyin yoldaşlar! Yaşayan ve gelişen her partide dengesiz, sallanan, yalpalayan unsurlar olacağını unutmayın. Fakat bu unsurlar etkilenebilir, ve bunlar Sosyal-Demokratların sarsılmaz ve sağlam çekirdeğinden etkileneceklerdir.

Partimiz çok uzun zaman illegal kalmıştır. Üçüncü Kongrede bir delegenin haklı olarak söylediği gibi, son birkaç senedir yeraltında boğulmuştur. «Yeraltı dönemi» sona ermektedir. O halde cesaretle ileri, yeni silahı eline al, onu yeni insanlara dağıt, tabanını genişlet, tüm işçi Sosyal-Demokratları çevrende topla, onların yüzlercesini ve binlercesini Parti saflarında birleştir. Onların (Sosyal-Demokrat işçiler — ÇN) delegeleri merkezi kurumlarımızın saflarını canladırsın, genç devrimci Rusya'nın taze ruhu onlar vasıtasıyla içimize aksın. Şimdiye kadar devrim, Marksizmin tüm teorik temellerinin Sosyal-Demokrasinin tüm özsel sloganlarının haklılığını göstermiştir. Ve devrim biz Sosyal-Demokratların çalışmasının da haklılığını göstermiş, proletaryanın gerçekten devrimci ruhuna ümidimiz ve güvenimizin haklılığını ortaya koymuştur. O halde bu zorunlu Parti reformuna karşı tüm gereksiz tereddütlerimizi bir kenara bırakalım yeni yolda derhal ilerleyelim! Bu bizi eski aygıtımızdan mahrum bırakmayacaktır. (Sosyal-Demokrat işçilerin bunu (gizli aygıt — ÇN) tanımış ve kabullenmiş olduklarından şüphe edilemez; yaşam ve devrimin gidişi bunu, kararların ve çözümlemelerin yapabileceğinden yüz kere daha inandırıcı bir şekilde ispatlamıştır.) Bu bize, gerçekten ve sonuna dek devrimci tek sınıfın, Rusya için yarı özgürlüğü kazanmış olup, tam özgürlüğü kazanacak olan sınıfın, Rusya'yı özgürlükten sosyalizme doğru götürecek olan sınıfın kucağından taze genç güçleri getirecektir.

«Novaya Zhinzn»in 9. sayısında yayınlanan partimi-

zin Merkez Komitesinin RSDİP IV. Kongresini toplama kararı, parti örgütlenmesinde demokratik ilkenin tam uygulanması dorultusunda tayin edici bir adımdır. Kongreye katılacak delegelerin (oraya önce yalnızca siz hakkı olup, oy hakkı olmadan gidecek ve sonra, şüphesiz oy hakkı alacak olanların) seçimi bir ay içinde yapılmalıdır. Bu yüzden, tüm parti örgütleri mümkün olduğu kadar kısa zamanda adayları ve Kongrenin görevlerini tartışmaya başlamalıdır. Ölmekte olan otokrasinin vaadedilen özgürlükleri geri almak ve devrimci işçilere herşeyden önce de liderlerine saldırmak için geniş teşebbüslere girişmesi ihtimalini hesaba katmak şüphesiz zorunludur. Bu yüzden, delegelerin gerçek isimlerinin yayınlanması doğru olmaz (belki özel durumlar istisna tutulabilir.) Politik kölelik döneminde alıştığımız takma isimler kara yüzler iktidarda olduğu sürece geçerli sayılmalıdır, «tutuklamalara karşı tedbir olarak» eskiden olduğu gibi yedek delegeler seçilmesi de hatalı olmayacaktır. Ancak, bu gizlilik tedbirleri üzerinde durmayacağız, çünkü yerel çalışma şartlarını tanıyan yoldaşlar bu konuda ortaya çıkan güçlükleri kolaylıkla altedeceklerdir. Otokrasi altında devrimci çalışmada geniş tecrübesi olan yoldaşlar Sosyal-Demokrat çalışmaya yeni ve «özgür» şartlarda (şimdilik özgür sözü tırnak içindedir) başlayanlara yol göstermelidirler. Söylemeye gerek yok ki, bunu yaparken komite üyelerimiz büyük dikkat göstermelidir: Eski imtiyazlar şimdiki zamanda kaçınılmaz olarak anlamını kaybediyor, ve birçok durumda «başlangıçtan» başlamak, yani partili yoldaşların geniş kesimlerine tutarlı bir Sosyal-Demokrat programın, Sosyal-Demokrat taktiklerin ve örgütlenmenin büyük önemini **ispatlamak** zorunlu olacaktır. Şimdiye kadar, çoğu zaman yalnızca belli bir sosyal tabakadan gelen devrimcilerle ilgilenmiş olduğumuzu,

şimdi ise yığınların tipik temsilcileri ile ilgilenmek zorunda olacağımızı unutmamalıyız. Bu değişiklik yalnızca propaganda ve ajitasyon metotlarında değil (daha popüler bir stil, bir sorunu doğru ele alma yeteneği, sosyalizmin temel gerçeklerini en basit, en açık ve en ikna edici şekilde açıklama yeteneği), aynı zamanda örgütlenmede bir değişikliği de gerektirmektedir.

Bu makalede örgütlenmede yeni görevlerin bir yönü üzerinde ayrıntılı duracağım. Merkez Komitesi kararı **tüm** parti örgütlerini Kongreye delege göndermeye ve **tüm** Sosyal-Demokrat işçileri böyle örgütlere katılmaya çağrıda bulunmaktadır. Bu mükemmel arzunun gerçekleşmesi için, işçilere yalnızca bir «çağrıda bulunmak» yeterli değildir. Bu amaçla, tüm yoldaşların bağımsız, yaratıcı, birleşik gayretleri ile **yeni** örgüt biçimleri yaratmaları zorunludur. Bunun için herhangi önceden belirli standartları koymak mümkün değildir, çünkü tamamen yeni bir alanda çalışıyoruz; yerel şartlar hakkında bilgi, ve herşeyden önce **tüm** parti üyelerinin inisiyatifi harekete geçirilmelidir. Yeni örgüt şekli, ya da daha doğrusu işçilerin partisinin temel örgütsel hücresinin yeni şekli, kesin olarak eski çevrelerden çok daha geniş olmalıdır. Bundan başka, yeni hücre büyük ihtimalle daha az katı, daha «özgür» ve daha «esnek» (gevşek) bir örgüt olmak zorunda olacaktır. Eğer tam koalisyon özgürlüğü olsaydı ve halkın yurttaşlık hakları tamamiyle sağlam olsaydı, o zaman şüphesiz, her yerde Sosyal-Demokrat birlikler (yalnızca sendikalar değil, politik yani Parti birlikleri) kurmamız gerekirdi. Mevcut şartlarda elimizdeki bütün yollar ve araçlarla bu amaca ulaşmak için çalışmalıyız.

Derhal tüm parti görevlilerinin ve Sosyal-Demokrasiye sempati duyan tüm işçilerin inisiyatifini hareke-

te geçirmeliyiz. Derhal geciktirmeden her yerde RSDİP IV. Kongresi üzerine, Kongrenin görevlerinin en açık ve anlaşılabilir şekilde açıklanacağı, Kongrenin örgütlenmesinin yeni şeklinin belirtileceği, tüm Sosyal-Demokratlara gerçekten proleter Sosyal-Demokrat bir partinin yeni temel üzerinde inşasına katılmaya çağrıda bulunulacağı konferanslar, konuşmalar, toplantılar, açık hava mitingleri düzenlemeliyiz. Bu çalışma bize bir dizi pratik deneyim kazandıracaktır; iki ya da üç haftada (eğer enerjik bir şekilde çalışırsak), işçiler arasından yeni Sosyal-Demokrat güçler yaratacak, ve çok daha geniş kesimlerde şimdi tüm işçi yoldaşlarla birlikte yeniden örgütlemeye karar verdiğimiz Sosyal-Demokrat partiye karşı ilgiyi canlandıracaktır. Tüm toplantılarda derneklerin, örgütlerin ve parti gruplarının kuruluşu üzerine tartışılacaktır. Her dernek, her örgüt ve her grup hemen kendi bürosunu, yönetim kurulunu —tek kelimeyle, örgütün işlerini görecek, yerel parti kuruluşlarıyla ilişkilerini sağlayacak, parti yazınını alacak ve dağıtacak, parti çalışması için aidat toplayacak, toplantılar, dersler, seminerler ve konferanslar düzenleyecek ve nihayet parti Kongresine delegelerin seçimini hazırlayacak— yönetici kademesini seçecektir. Parti komiteleri şüphesiz, bu örgütlerin birbirine yardım etmek, onlara RSDİP'in amacı, tarihi ve mevcut büyük görevlerini açıklayan malzemeyi temin etmek için gereken dikkati göstereceklerdir.

Dahası, deyim uygunsa, yerel ekonomik merkezler —parti üyelerinin işlettiği lokantalar, çayhaneler, birahaneler, kütüphaneler, okuma odaları (tir)[4] atış galerileri, vs. vb. kurmak için adım atmanın zamanıdır. Sosyal-Demokrat işçilerin, «otokratik» polis tarafından baskı altında tutulmalarının yanı sıra «otokratik» işverenler tarafından da baskı altında tutulduklarını ve aji-

tatörlerin işyerlerinden kovulduğunu unutmamalıyız. Bu yüzden fabrikatörlerin tiranlığından (keyfi hareketlerinden) mümkün olduğu kadar bağımsız bir taban yaratmak çok önemlidir.

Genel olarak biz Sosyal-Demokratlar, şimdiki hareket özgürlüğünün genişletilmesinin getirdiği mümkün olan her avantajdan faydalanmalıyız ve bu özgürlüğün garantisi genişlediği ölçüde daha enerjik olarak «halkın içine!» sloganını yükselteceğiz. Şimdi işçilerin kendilerinin inisiyatifi, biz, dünün yeraltı eylemcileri ve çevrecileri olarak rüyasını bile görmeyi göze alamadığı ölçüde kendini gösterecektir. Sosyalist fikirlerin proletarya yığınları üzerindeki etkisi şimdi ilerlemektedir ve bizim çoğu zaman izlemekte tamamen yetersiz kaldığımız yolda ilerlemeye devam edecektir. Buna bağlı olarak Sosyal-Demokrat aydınları[5] hareketin halihazırda kendi ayakları üzerinde doğrulmuş olduğu, ve deyim uygunsa kendi kendine yeterli güç olduğu yerlerde faydasız bir şekilde yığılmalarını engellemek için, tersine çalışmanın daha zor şartların daha çetin olduğu, tecrübeli ve bilgili kişilere ihtiyacını daha büyük, ışık kaynaklarının daha az, politik hayatın nabız atışlarının daha zayıf olduğu «alt tabakalara» gitmelerini garanti edecek şekilde dağıtmalıyız. Biz şimdi hem, en uzak yerlerdeki bile tüm nüfusun katılacağı seçimlerde, hem de (daha da önemlisi) açık mücadele durumunda bir Vende eyalet[6] gericiliğini felce uğratmak, tüm ülkeye, tüm proleter yığınlara büyük merkezlerden çıkan sloganları yaymak için «halkın arasına» gitmeliyiz.

Çalışmayı gerçekten sürekli kılmak ve mümkün olan en iyi «örnek» çizgide örgütlemeyi garantilemek için —şüphesiz aşırılığa gitmek her zaman kötüdür— şimdi de sık sık en iyi güçlerimizi şu veya bu önemli

merkezde yoğunlaştırmak zorunda kalacağız. Tecrübe, bu konuda kabul edilmesi gereken oranı bize gösterecektir. Şimdi görevimiz yeni temeller üzerinde yükselecek örgütlenme için standartlar yaratmaktan çok, IV. Kongrede, şimdiye kadarki parti deneyimini toparlayabilmek ve değerlendirebilmek için en geniş ve cesur çalışmayı geliştirmektir.

III.

İlk iki bölümde partide seçim ilkesinin genel önemi ve yeni örgütsel hücreleri ve örgütlenme biçimleri ihtiyacını ele aldık. Şimdi başka son derece hayati bir sorunu, yani parti birliği sorununu ele alacağız.

Sosyal-Demokrat işçilerin geniş çoğunluğunun partideki bölünmeden hoşnutsuz olduğunu ve birlik istediğini herkes bilmektedir. Bölünmenin Sosyal-Demokrat işçiler (ya da halihazırda Sosyal-Demokrat hale gelmeye hazır işçiler) arasında Sosyal-Demokrat partiye karşı belli bir soğukluk yarattığını da herkes bilmektedir.

İşçiler hemen hemen parti «uçlarının» kendilerinin birleşecekleri konusundaki bütün ümitlerini kaybetmişlerdir. Birliğin gerekliliği hem RSDİP III. Kongresi hem de geçen Mayısta yapılan Menşevik konferansınca resmen kabul edilmişti. O zamandan beri altı ay geçmiştir, fakat birlik davası hemen hemen hiçbir ilerleme kaydetmemiştir. İşçilerin sabırsızlık işaretleri göstermeye başlamaları hayret edilecek birşey değildir. Iskra'da ve «çoğunluk» tarafından yayınlanan bir broşürde («Partideki Bölünme Konusunda İşçiler» Merkez Komitesi tarafından yayınlandı. Cenevre 1905) birlik konusunda yazan «Birçok İşçiden Biri»nin en sonunda

Sosyal-Demokrat aydınları «aşağıdan bir yumruk» ile tehdit etmiş olması hayret edilecek bir şey değildir. Bazı Sosyal-Demokratlar (Menşevikler) bu tehditi o zaman beğenmediler, diğerleri (Bolşevikler) bunu haklı ve tamamen doğru gördüler.

Bana öyle görünüyor ki, **bilinçli** işçi Sosyal-Demokratların amaçlarını («tehdit» demiyorum, çünkü bu kelime suçlama ve demagoji kokusu taşımaktadır ve biz her ikisinden de sakınmak için elimizden geleni yapmalıyız) uygulayabilecekleri ve uygulamaları gereken zaman gelmiştir. Şüphesiz, parti örgütlerinde seçim ilkesinin, yalnızca sözde değil, fiilen, yalnızca güzel fakat içi boş bir laf olarak değil, parti bağlarını gerçekten yenileyen, yaygınlaştıran ve güçlendiren, gerçek yeni bir ilke olarak uygulanabileceği zaman gelmiştir, ya da gelmektedir. «Çoğunluk» Merkez Komitesinin üzerinden seçim ilkesinin derhal uygulanması ve yerleştirilmesi için doğrudan bir çağrıda bulunmuştur. Azınlık da aynı yola baş vuruyor. Fakat Sosyal-Demokrat işçiler tüm Sosyal-Demokrat örgütlerde, komitelerde, toplantı ve mitinglerde, vb. yerlerde muazzam, ezici bir çoğunluğu teşkil etmektedirler.

Bu yüzden, şimdi birliği yalnızca **ısrarla istemek**, birlik **vaadleri** elde etmek değil, fakat —her iki fraksiyonun örgütlü işçilerinin çoğunluğunun basit bir kararı ile— gerçekten **birleşmek** mümkündür. Hiçbir «dayatma» olmayacaktır, çünkü, prensip olarak birliğin gereği herkes tarafından kabul edilmiştir, ve işçiler yalnızca, hali hazırda prensipte kararlaştırılmış bir sorunu pratikte çözeceklerdir.

Aydınlarla proleterlerin (işçilerin) Sosyal-Demokrat işçi sınıfı hareketindeki görevleri arasındaki ilişki

muhtemelen, aşağıdaki formül ile oldukça kesin ifade edilebilir: aydınlar problemleri «prensipte» çözmekte beceriklidirler, planlar çizmekte ve yapılması gerekeni seçmekte yeteneklidirler... işçiler ama bunu yaparlar ve ölü teoriyi yaşayan gerçeklik haline dönüştürürler.

Ve ben hem kongrede, hem de konferansta parti birliği konusunda «ölü» bir teori yarattığımızı söylersem ne en ufak bir derecede demagojiye kaymış, ne işçi sınıfı hareketi içinde bilincin oynadığı büyük rolü en ufak bir şekilde küçümsemiş olacağım, ne de Marksist teori ve Marksist ilkelerin muazzam önemini her hangi bir şekilde küçültmüş olacağım. İşçi yoldaşlar! Bu ölü teoriyi yaşayan gerçeklik haline dönüştürmemize yardım edin! Parti örgütlerine büyük sayılar halinde katılın! IV. Kongremizi ve ikinci Menşevik Konferansını Sosyal-Demokrat işçilerin büyük ve çarpıcı bir kongresi haline dönüştürün. Birlik sorununun çözümüne bizimle birlikte, pratikte katılın — bırakın da bu sorunda onda bir teori, onda dokuz da pratik olsun! (Kuralın tersini ispatlayan bir istisnadır bu!) Böyle bir arzu kesinlikle meşru tarihi olarak zorunlu ve psikolojik olarak anlaşılabilir bir şeydir. Biz politik sürgünün atmosferinde uzun süre «teori yarattık» ki (bazen kabul edelim faydasız olan şeylerdi.); şimdi eğer «boynumuzu» bir parça sadece bir parça «diğer tarafa eğer» ve pratiği bir parça fazla öne çıkarırsak hata yapmış olmayacağız. Şüphesiz, bölünmenin sebeplerine bağlı olarak, uğruna o kadar çok mürekkep ve sonsuz kağıt harcadığımız birlik sorunu bakımından böyle bir davranış uygun olacaktı. Özellikle biz sürgünler pratik çalışmayı özlüyoruz. Üstelik biz halihazırda tüm demokratik devrim için çok iyi ve eksiksiz bir program yaratmış durumdayız. O halde bu devrimi yapmak için birleşelim!

«Novaya Zhizn», No 9, 13, ve 14
Kasım 10, 15 ve 16 1905
İmza: N. Lenin

«Novaya Zhizn»deki metne göre yayınlandı

(Lenin, Toplu Eserler, Cilt 10, s. 13-23, Almanca)

Dipnotlar:

(1) «Bağımsızlar» — Zubatow damgalı sözüm ona «Bağımsız Sosyal İşçi Partisi», 1905 güzünde, çarlık hükümetinin emriyle ve gizli polisin yardımıyla Petersburg da kuruldu. İşçileri devrimci mücadeleden alıkoyma amacını güttü. 1908 başında varlığına son verdi.

(2) «Tüm parti örgütlerine ve tüm Sosyal-Demokrat işçilere» adlı çağrı «Novaya Zhizn» gazetesinin 9. sayısında, 10 (23) Kasım 1905'de «RSDİP'in V. Kongresinin toplanması üzerine» başlığı altında yayınlandı.

(3) Burada bahsedilen yeni, menşevik «Iskra» dır. RSDİP'nin II. parti Kongresi sonrasında, menşevikler Plehanov'un desteğiyle «İskra»yı ele geçirdiler. 1903 Kasımı, sayı 52'den itibaren «İskra» bir Menşevik organa dönüştü. «İskra» 1905 Ekimine kadar yayınlandı.

(4) «Tir» — Tir'in Rusça karşılığını bilmiyorum. (Lenin Fransızca kelimeyi kullanıyor — ÇN) Bununla ben atış denemesi yapılan, her çeşit ateşli silah bulunduran ve herhangi bir kişinin küçük bir ücret karşılığı bir tabanca ya da tüfek ile bir hedefe ateş etme denemesi yapabileceği yerleri kastediyorum. Rusya'da toplantı ve dernek kurma özgürlüğü (koalisyon özgürlüğü) ilan edildi. Yurttaşlar ateş etmeyi öğrenmek için de toplanma hakkına sahiptir; bunun kimseye zararı yoktur. Avrupanın büyük şehirlerinin her birinde bodrum katları, bazen şehir dışı vb. yerlerde kurulmuş böylesi herkese açık ateş galerileri bulabilirsiniz. İşçiler için ateş etmeyi ve silah kullanmayı öğrenmek faydasız olmaktan çok uzak bir şeydir. Şüphesiz, bu işe ciddi olarak ve geniş ölçüde ancak dernek kurma özgürlüğü (koalisyon özgürlüğü) garanti edildiği ve bu tip kurumları kapatmaya cesaret eden her polis köpeğinden hukuki olarak hesap sorabileceğimiz zaman başlayabileceğiz.

(5) Partinin III. Kongresinde parti komitelerinde her iki aydına karşılık yaklaşık sekiz işçi olmasını önerdim. (Bkz. Toplu Eserler, Cilt 8, s. 405 — Yazıkurulu'nun notu) Bugün bu öneri ne kadar eskimiş görünüyor!

Şimdi artık yeni parti örgütlerinde birkaç yüz Sosyal-Demokrat işçiye karşılık bir Sosyal-Demokrat aydın bulunmasını istiyoruz.

BİRLİK KONGRESİNİN ESKİ BOLŞEVİK GRUBA MENSUP ÜYELERİNİN PARTİYE ÇAĞRISI[1]

Yoldaşlar!

RSDİP Birlik Kongresi yapıldı. Bölünme artık mevcut değildir. Yalnızca eski «Bolşevik» ve «Menşevik» Fraksiyonlar örgütsel olarak tamamen birleşmekle kalmadı, fakat aynı zamanda RSDİP ile Polonyalı Sosyal-Demokratlar arasında da birlik gerçekleştirilmiş, Letonya'lı Sosyal-Demokratlar ile bir birlik imzalanmış ve Yahudi Sosyal-Demokratlar, yani Bund ile birlik sağlanmıştır. Bu olayların politik anlamı her şartta çok büyük olacaktı, fakat şimdi yaşadığımız tarihi dönemde bu gerçekten muazzamdır.

Büyük Rus devriminin geleceğinin yakında tayin edileceği bellidir. Şehir ve kırların geniş yığınlarını peşinden götüren proletarya, hareketin ilk başından bugüne devrimin başında ilerlemektedir. Halkın mücadelesinde yaklaşan tayin edici olaylar karşısında; herşeyden önce tüm Rusya'nın sınıf bilinçli proletaryasının, onun tüm milliyetlerinin pratik birliğini sağlamak daha da önemlidir. Şimdiki gibi devrimci bir dönemde, partinin tüm teorik hataları ve taktik sapmaları işçi sınıfını eşi görülmedik bir hızla aydınlatan ve eğiten hayatın kendisi tarafından en acımasız şekilde eleştirilir. Böyle bir

zamanda, her Sosyal-Demokratın görevi parti içinde teorik ve taktik sorunlar üzerinde ideolojik mücadelenin mümkün olduğunca açık, geniş ve özgür bir şekilde yürütülmesine ve fakat yine de bu mücadelenin hiçbir şekilde Sosyal-Demokrat proletaryanın devrimci eylem birliğini engellememesine, ona zarar vermemesine çabalamaktır.

Büyük Rus devrimi şimdi bir dönüm noktasında bulunmaktadır. Burjuva Rusyanın tüm sınıfları tarafından otokrasiye karşı yürütülen mücadele kağıt üzerinde bir anayasa getirmiştir. Burjuvazinin bir kesimi bununla tamamen tatmin olmuştur ve devrimden yüz çevirmiştir. Daha ileri gitmek isteyen bir diğer kesimi kendisini «Anayasal» bir mücadele çizgisi ümitleriyle aldatmaktadır, ve yalpalayan, ikiyüzlü burjuva Kadet Partisi'nin seçim zaferini halk özgürlüğünün önemli bir zaferi olarak görmeye hazırdır.

Eski, yarı-feodal Rusya'ya karşı, yöneticilerin sınırsız iktidarına ve toprak ağalarının boyunduruğuna karşı savaşan geniş köylü yığınları devrime sadık kalıyorlar, fakat siyasi bakımdan tam olarak bilinçli olmaktan henüz uzaktırlar. Şehir küçük-burjuvazisinin devrimci-demokrat kesimi de siyasi bakımdan pek bilinçli değildir. Yalnızca, Ekim'de özgürlük için kahramanca savaşmış, ve Aralıkta bunun savunulması için silahları eline almış olan proletarya, şimdi taze güçler toplayarak yeni ve daha da büyük bir savaş için bilinçli bir şekilde hazırlanan tek tutarlı devrimci sınıf olmaya devam etmektedir.

Çar hükümeti şimdi alaycı bir samimiyetle anayasa oyunu oynamaktadır. Eski gücünü korumakta, özgürlük savaşçılarının tutuklanmasına devam etmekte ve arttırmaktadır, Dumayı bir beyhude konuşma dükkanı, otokrasi için bir perde, halkı aldatmak için bir araç yapmak

istediği apaçık görülmektedir. Bu taktiklerin başarı ile taçlanıp taçlanmayacağı yakın gelecekte, şimdi olgunlaşan yeni devrimci patlamanın sonucu tarafından belirlenecektir.

Eğer tüm Rusya'nın proletaryası saflarını sıklaştırırsa, halkın tüm gerçekten devrimci, pazarlıkta uyuşmak değil, savaşmak isteyen kesimlerini uyandırmayı başarırsa, mücadele için kendisini iyi hazırlarsa ve özgürlük uğruna nihai savaş için uygun anı seçerse muzaffer olacaktır. O zaman Çarın alaycı anayasası oyunu başarıya ulaşamayacak; o zaman Rus devrimi, Batı Avrupa'daki 19. yüzyıl devrimleri gibi tamamlanmamış; yarı-gönüllü ve işçi sınıfı ve köylülerin çıkarları için dörtte üç sonuçsuz olmayacaktır. O zaman bu, gerçekten büyük bir devrim olacak, halkın ayaklanmasının tam zaferi, burjuva Rusya'yı tüm eski kösteklerden kurtaracak ve belki Batıda sosyalist devrimler çağını açacaktır.

Tam bir demokratik devrim için mücadele ederken Sosyal-Demokratlar tüm çalışmalarında yeni bir devrimci patlamanın kaçınılmazlığını hesaba katmalıdırlar. Biz hem hükümet hem de liberal parti kisvesi ile temsil edilen burjuvazi —Kadetler— tarafından beslenen anayasal hayalleri acımasızca teşhir etmeliyiz; devrimci köylülüğe bir köylü ayaklanmasının tam bir zaferi için saflarını sıklaştırması yolunda çağrıda bulunmalıyız; halk yığınlarına ilk Aralık ayaklanmasının büyük önemini ve iktidarı Çarist otokrasiden almayan ve onu halka gerçekten devretmeye muktedir olacak tek şeyin, yeni bir ayaklanmanın kaçınılmazlığını açıklamalıyız. Tarihin şimdiki anında taktiklerimizin başlıca görevleri bunlar olmalıdır.

Birlik Kongresinin bu görevleri pek de yerine getirmediğine iyice inandığımız gerçeğinin üstünü örtme-

meliyiz ve örtemeyiz. Kongrenin en önemli üç kararı, kongrede sayıca hakim olan, eski «Menşevik» fraksiyonun yanlış görüşlerinin damgasını taşımaktadır.

Kongre tarım programında «Belediyeleştirme» ilkesini kabul etti. Belediyeleştirme, toprak dilimlerinde köylü mülkiyeti ve Zemstvolara devredilen toprak sahiplerinin topraklarının köylüler tarafından kiralanması demektir. Bu, gerçekte, gerçek tarım devrimi ile Kadet tarım reformu arasında ortada birşeydir. Köylüler böyle bir planı kabul etmeyecektir. Onlar toprağın ya basit bölünmesini, ya da tamamen halkın mülkiyetine devredilmesini talep edeceklerdir. Belediyeleştirme yalnızca tam bir demokratik devrim durumunda, devlet görevlilerinin halk tarafından seçildiği cumhuriyetçi bir sistemde, ciddi bir demokratik reform olurdu. Biz Kongreye en azından belediyeleştirmeyi bu şartlara bağlaması gerektiği şeklinde öneride bulunduk, fakat Kongre önerimizi reddetti. Ve bu şartlar olmadan belediyeleştirme, liberal bürokratik bir reform olarak köylülere talepleri olandan çok farklı bir şey verecektir, ve aynı zamanda Zemstovolara hakim olan burjuva, anti-proleter unsurlara yeni güç, yeni nüfuz verecektir. Çünkü bu toprağın dağıtımını gerçekte onların ellerine vermektedir. Biz geniş işçi ve köylü yığınlarına bu noktayı açıklamalıyız.

Duma ile ilgili kararında, Kongre Duma'da bir Sosyal-Demokrat parlamento grubu kurulmasını uygun gördüğünü belirtti. Kongre; Polonya'lı, Letonya'lı ve Yahudi Sosyal-Demokrat proleterler de dahil olmak üzere Rusya'nın sınıf bilinçli işçilerinin onda dokuzunun, Dumayı boykot etmiş olduğunu hesaba katmayı reddetti. Kongre seçimlere katılmanın yığınlar arasında gerçekten geniş ajitasyon yürütmenin mümkün olması şartına bağlanması önerisini reddetti. Yalnız işçi örgütleri tara-

fından Dumaya aday gösterilen kişilerin Sosyal-Demokrat parlamento grubunun üyesi olabileceği yolundaki öneriyi reddetti. Böylelikle Kongre, hatta partiye bu konuda Avrupadaki devrimci Sosyal-Demokratların tecrübeleri sonucunda ortaya konulan güvenceleri bile sağlamadan parlamentarizm yoluna girdi.

Sosyal-Demokratlar olarak biz, şüphesiz, parlamentarizmi proletaryanın mücadelesinde bir silah olarak kullanma yükümlülüğünü ilkesel açıdan kabul ettik. Fakat sorun, Sosyal-Demokratların şimdiki şartlarda, bizim Dumamız gibi bir «parlamento» ya katılmasının doğru olup olmadığıdır. İşçi örgütlerinin seçmiş olduğu Sosyal-Demokrat parlamento üyeleri olmadan bir parlamento grubu kurmak doğrumudur? Bizim fikrimiz doğru olmadığıdır.

Kongre, anayasacılık oyunu oynanması ile mücadele ve anayasal hayallerle mücadeleyi partinin görevlerinden biri yapma önerisini reddetti. Kongre, Duma'da hakim olan ve o kadar güçlü bir şekilde otokrasi ile anlaşmaya, devrimi köreltmeye ve sona erdirmeye eğilim gösteren Kadet partisinin ikili niteliği konusunda hiçbir fikir belirtmedi. Kongre kendisini otokrasi ile halkın özgürlüğü arasında burjuva uzlaştırıcıların partisinin geçici ve göz boyayıcı başarılarından önemli ölçüde etkilenmeye bıraktı.

Kongre ayaklanma ile ilgili kararlarında da gerekli olanı, yani; proletaryanın hatalarının direkt eleştirisini, Ekim-Aralık 1905 tecrübesinin açık bir değerlendirmesini yapmadı, hatta grev ile ayaklanma arasındaki karşılıklı ilişkiyi inceleme çabasında bile bulunmadı. Bütün bunların yerine, kararlarda silahlı ayaklanmadan bir çeşit utangaç, kaçınma hüküm sürmektedir. Kongre işçi sınıfına doğrudan ve açık olarak Aralık ayaklanmasının bir hata olduğunu söylemedi; fakat aynı zamanda, üstü

kapalı bir şekilde bu ayaklanmayı mahkum etti. Bunun daha çok proletaryanın devrimci bilincini ilerletmek yerine karartmak olduğunu düşünüyoruz.

Biz Kongrenin yanlış bulduğumuz kararlarına karşı ideolojik olarak savaşmalıyız ve savaşacağız. Fakat aynı zamanda tüm partiye herhangi bir bölünmeye karşı olduğumuzu açıklıyoruz. Kongre kararlarına uymaktan yanayız. Merkez Komitesinin boykot edilmesini reddettiğimizden ve ortak çalışmayı istediğimizden, önemsiz bir azınlık teşkil edecek olmalarına rağmen, görüşlerimizi paylaşan kişilerin Merkez Komitesi'ne katılmalarını kabul ettik. Biz Sosyal-Demokrat işçi örgütlerinin birleşik olması gerektiğine esaslı olarak inanıyoruz, fakat bu birleşik örgütlerde parti sorunlarının geniş ve özgür tartışması, parti hayatındaki olayların özgür, yoldaşça eleştirisi ve değerlendirilmesi olmalıdır.

Örgütlenme sorununda, biz yalnızca Merkez Organın yazı kurulunun hakları konusunda farklı görüşteydik. Merkez Komitesinin, Merkez Organın yazı kurulunu atama ve görevden alabilme hakkı üzerinde ısrar ettik[2]. Biz hepimiz demokratik merkeziyetçilik ilkesi konusunda tüm azınlıkların ve tüm sadakatli (partiye — ÇN) muhalefetin haklarının korunması konusunda, her parti örgütünün özerkliği üzerinde, tüm parti yöneticilerinin seçimle gelmesi, partiye hesap vermesi ve görevden alınabilmesi konusunda fikirbirliği içindeydik. Bu örgütlenme ilkelerine pratikte bağlı kalınmasını, onların samimi ve tutarlı uygulanmasını, bölünmelere karşı bir garanti; parti içinde ideolojik mücadele ile, sıkı örgütsel birliğin, herkesin Birlik Kongresinin tüm kararlarına uymasının tamamiyle birleştirilebilir (mümkün — ÇN) olduğu ve olması gerektiği konusunda bir garanti olarak görüyoruz.

Tüm düşünce arkadaşlarımızı böyle bir bağımlılığa

ve böyle bir ideolojik mücadeleyi kabul etmeye çağırıyoruz: Partinin tüm üyelerini Kongre kararlarını dikkatli bir şekilde değerlendirmeye çağırıyoruz. Devrim öğretiyor ve biz inanıyoruz ki; Rusya'nın her tarafındaki Sosyal-Demokrat proletaryanın mücadelede pratik birliği, partimizi yaklaşmakta olan siyasi bunalımın zirveye ulaşması sırasında hayati hatalardan koruyacaktır. Savaş sırasında olaylar kendileri çalışan yığınlara doğru taktikler hakkındaki değerlendirmelerimizin devrimci Sosyal-Demokrasinin görevlerini yerine getirmesine, işçilerin partisinin tutarlı proleter çizgiden saparak bazı ucuz geçici başarılar peşinde koşmasını önlemeye, ve böylece sosyalist proletaryanın öncü özgürlük savaşçısı olarak büyük rolünü sonuna kadar yerine getirebilmesine hizmet etmesini sağlamak için elimizden geleni yapalım.

25-26 Nisan (8-9 Mayıs) 1906'da yazıldı. Broşür olarak basıldı.

Broşürdeki metne göre yayınlandı.

(Lenin, Toplu Eserler, Cilt 10, s. 311-316, Almanca)

Dipnotlar:

(1) Lenin, «Çağrı»yı partinin Birlik Kongresinin hemen ardından yazdı. Stockholm'da People's House'da yapılan bolşevik delegeler konferansında tartışıldı ve kabul edildi ve en büyük parti örgütlerini temsilen Kongreye katılmış olan 26 bolşevik delege tarafından imzalandı.

(2) Kongrede partinin örgütsel tüzüğünün 7. maddesi üzerindeki tartışma sırasında Merkez Komitesi ile Merkez Organ arasındaki ilişkiler sorunu görüş ayrılıklarına yol açtı. Bolşevikler, Merkez Organın Yazı Kurulunun Merkez Komitesi tarafından atanması, ve Merkez Komitesinin Yazı Kurulunu görevden alma hakkının olmasından yanaydılar. Menşevikler Merkez Organın Yazı Kurulunun Kongre tarafından seçilmesi ve Merkez

Komitesi tarafından politik meseleler tartışılırken oy kullanma haklarının olması konusunda ısrar ettiler. Kongrenin Menşevik çoğunluğu kendi kararını kabul ettirmeyi başardı. 1907'de V. parti Kongresi tüzüğü gözden geçirerek bu maddede Bolşevik önerisini kabul etti.

PARTİ KONGRESİNİN SONUÇLARI

(«RSDİP Birlik Kongresi Üzerine Rapor, St. Petersburg İşçilerine Mektup»[1] adlı broşürün son makalesi).

Kongrenin çalışmalarına ve bu çalışmaların sonucunda partimizdeki durumun nasıl biçimlendiğine genel bir bakış attığımızda, aşağıdaki belli başlı sonuçlara varıyoruz.

Kongrenin önemli pratik bir sonucu, ulusal Sosyal-Demokrat partilerle öngörülen (kısmen şimdiden başarılan) birleşmedir. Bu birleşme Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisini güçlendirecektir. Bu, eski çevre alışkanlıklarının son izlerini silmeye yardım edecektir. Bu, parti çalışmalarına yeni bir ruh katacaktır. Bu, tüm Rusya halklarının proletaryasının gücünü artıracaktır.

Diğer bir önemli pratik sonuç azınlık ve çoğunluk fraksiyonlarının birleşmesidir. Bölünme durdurulmuştur. Sosyal-Demokrat proletarya ve onun partisi birleşik olmalıdır. Örgütlenme konusundaki anlaşmazlıklar hemen hemen tamamen ortadan kaldırılmıştır. Şimdi ortada önemli, ciddi ve son derece sorumluluk isteyen bir görev kalmaktadır: Parti örgütünde demokratik merkeziyetçiliğin ilkelerini gerçekten uygulamak, yerel örgütleri yalnızca ismen değil, gerçekten partinin temel örgütsel birimleri yapmak için yorulmadan çalışmak

ve tüm üst kademelerin seçilebilir, sorumlu ve görevden alınabilir durumda olduğunu görmek. Sınıf bilinçli Sosyal-Demokrat işçilerin hepsini içine alan ve kendi bağımsız politik hayatına sahip olan bir örgüt inşa etmek için sıkı çalışmalıyız.

Şimdiye kadar esas olarak ölü bir ifade olan her parti örgütünün özerkliği bir gerçek haline gelmeli. Mevki kavgası ve diğer «fraksiyon»dan korku ortadan kaldırılmalıdır. İçinde Sosyal-Demokrat düşüncenin farklı akımları arasında yalnızca tam olarak ideolojik mücadelenin yer aldığı gerçekten birleşik parti örgütlerine sahip olalım. Bunu başarmak kolay olmayacaktır, bunu tek bir vuruşta da başaramayacağız. Fakat yol çizilmiştir, ilkeler ilan edilmiştir ve biz şimdi bu örgüt idealini tam ve tutarlı olarak gerçekleştirmek için çalışmalıyız.

Kongrenin önemli ideolojik sonucunun Sosyal-Demokrasi'deki sağ kanat ve sol kanat arasında şimdi daha açık ve daha belirgin bir çizgi çizilmiş olması olduğu görüşündeyiz. Avrupa'daki tüm Sosyal-Demokrat partilerde bir sağ ve bir sol kanat vardır; ve bunların partimizdeki varlığı uzun bir zamandır açıktır. İkisi arasında daha belirli bir ayırım çizgisinin çizilmesi, anlaşmazlık noktalarının daha açık tanımlanması, partinin sağlıklı gelişimi, proletaryanın politik eğitimi ve Sosyal-Demokrat Partinin doğru yoldan sapmasına karşı her eğilimin kontrolu için zorunludur.

Birlik Kongresi neyi kabul ettiğimiz, neyi kabul etmediğimiz ve ne kadarını kabul etmediğimiz konusunda kesin olarak ve anlaşmazlığa düşmeyecek şekilde karar verebilmemizi sağlayacak zengin pratik belgesel malzeme ortaya koymuştur. Bu belgesel malzeme **incelenmelidir**; anlaşmazlığın içeriğini ve boyutlarını ortaya koyan **gerçekleri** bilmeliyiz. Kendimizi eski çevre alışkanlıklarından —belirli sorunlarda ortaya çıkan be-

lirli anlaşmazlıkların onurlu bir şekilde tartışılması yerine şiddet, suistimal ve korkunç suçlamalardan— kurtarmalıyız. Parti üyelerinin çarpıcı parolalara güvenme yerine anlaşmazlıkları gerçekten bağımsız bir şekilde **inceleyebilmelerini** sağlamak için, bu broşürün sonuna Birlik Kongresi üzerine mümkün olduğu kadar çok **belgesel** malzeme eklemenin zorunlu olduğunu düşündük. Bu belgesel malzeme kurudur, şüphesiz. Herkes karar taslaklarını okuma ve onları kabul edilmiş olan kararlarla kıyaslama, her noktanın ve her cümlenin farklı formülasyonlarının anlamı üzerinde düşünme konusunda gerekli sabır ve ısrar sahibi olmayacaktır. Fakat, Kongre kararlarına gerçekten, akıllıca bir ilgi duyan hehangi bir kişi böyle ciddi bir çalışmadan kaçınamaz.

Ve böylece, Kongre'deki anlaşmazlıklar konusunda yukarda söylediklerimi ve Kongrenin tartışmadığı (ya da ertelediği) karar taslaklarındaki farklı eğilimleri toparladığımda, Kongrenin Sosyal-Demokrasi'deki sağ kanat ve sol kanat arasında daha belirli bir ayrım çizgisi çizmeye çok büyük yardımı olduğu sonucuna varıyorum.

Partimizin sağ kanadı Rusya'da şimdiki, yani burjuva-demokratik devrimin tam zaferine inanmamaktadır; bu zaferden korkmaktadır ve halkın önüne böyle bir zafer sloganını kesin ve belirli bir şekilde koymamaktadır. O devamlı olarak, gerçekte Marksizmin bir bayağılaştırılması olan, yalnızca burjuvazinin bağımsız olarak burjuva devrimini «yapabileceği», ya da yalnızca burjuvazinin burjuva devrimine önderlik etmesi gerektiğini ileri süren temelden yanlış fikre sapmaktadır. Burjuva devriminin tam ve kesin zaferi için mücadelede öncü olarak proletaryanın rolü sağ Sosyal-Demokratlar için açık olmayan bir şeydir.

Örneğin onlar —en azından onların Kongre'deki bazı sözcüleri— **köylü devrimi** sloganını ileri sürerler, fakat bu sloganı tutarlı bir şekilde savunmazlar. Programda halk arasında açık devrimci bir propaganda ve ajitasyon çizgisi formüle etmezler (Toprağın devrimci köylü komiteleri tarafından **ele geçirilmesinden** ulusal Kurucu meclisin toplanmasına kadar) Köylü devrimi programında devrimci köylülüğün iktidarı ele geçirmesi gerektiği fikrini ifade etmekten korkuyorlar. Vaadlerine rağmen, tarımda burjuva demokratik devrimi «mantiki» sonucuna kadar yürütmezler, çünkü kapitalizm altında tek «mantiki» **(ve ekonomik)** sonuç, mutlak rantı ortadan kaldıran toprağın millileştirilmesidir. Onlar yerel bölgelerle sınırlı toprağın millileştirilmesi ile ve demokratik olmayan bir merkezi hükümet altında demokratik Zemstvolarla inanılmaz derecede suni bir orta yol icad ediyorlar. Onlar burjuvazinin proletaryaya karşı kullandığı politik silaha sarıldıklarının, monarşist burjuvazinin değirmenine su taşıdıklarının farkında olmaksızın, proletaryayı restorasyon hayaleti ile korkutmaya çalışıyorlar.

Tüm taktik çizgilerinde de bizim sağ Sosyal-Demokratlarımız dengesiz, yalpalayan monarşist liberal burjuvazinin (Kadetler ve diğerleri) önemi ve rolünü abartıyorlar ve devrimci burjuva-demokratların (Köylü Birliği, Duma'daki Trudovik Grubu ve Sosyalist Devrimciler, sayısız yarı-politik, yarı-sendikal örgütler vb.) rolünü küçümsüyorlar. Onların Kadetleri abartmaları ve devimci-demokrat «aşağı tabakaları» küçümsemeleri, yukarda değinilen burjuva devrimi konusundaki hatalı görüşleriyle çok yakından bağlantılıdır. Bizim sağ Sosyal-Demokratlarımızın, Kadetlerin gösterişli başarıları, pırıltılı «parlamenter» zaferleri ve gürültülü «anayasal» nutukları ile gözleri kamaşmıştır. Anın politika-

sıyla aldatılarak, demokrasinin daha temel ve daha önemli çıkarlarını unutuyorlar, Trepovlar ve Dubasovlar tarafından izin verilen «anayasacılık» konusunda daha az «gürültü» yapan, fakat devrimci-demokrat alt tabakalar arasında onları pek de parlamenter krakterde olmayan çatışmalara hazırlayarak, daha çalımlı olmasa da çok daha köklü çalışma yapan güçleri unutuyorlar.

İşte bizim sağ Sosyal-Demokratlarımızın ayaklanmaya karşı (yumuşak bir şekilde ifade etmek istersek) şüpheci tavırları bu yüzdendir. Ekim ve Aralığın tecrübelerini ve o zaman ortaya çıkan mücadele biçimlerini bir kenara atma gayretleri bu yüzdendir... İşte gerçekten devrimci her dönüm noktasında ön cephede gelen bir mücadelede; anayasal hayallerle mücadeledeki kararsızlıkları ve pasiflikleri bu yüzdendir. İşte bu yüzdendir, Duma'yı boykotun tarihi rolünü anlamadaki başarısızlıkları ve «çarpıcı» kelime «anarşizmi» kullanarak her hangi bir belirli durumda[2] hareketin somut şartlarını değerlendirmekten kaçma gayretleri. İşte bu yüzdendir sahte bir anayasal kuruma girmekte olağanüstü isteklilikleri ve bu yüzdendir bu kurumun olumlu rolünü abartmaları.

Sağ Sosyal-Demokratlarımızın bu eğilimlerine karşı biz en kararlı, açık ve acımasız bir ideolojik mücadele yürütmeliyiz. Biz, kongre kararlarının mümkün olan en geniş şekilde tartışılmasını istemeliyiz. Partinin her üyesine bu kararlarla ilgili tamamiyle bilinçli ve eleştirici bir tutum takınması konusunda çağrıda bulunmalıyız. Her işçi örgütünün konuyu yakından öğrendikten sonra belirli herhangi bir kararı kabul edip etmediğini sağlamalıyız. Eğer Partimizde demokratik-merkeziyetçiliği yerleştirme konusunda gerçekten ciddi olarak karar vermişsek, ve işçi yığınlarını Parti sorun-

larında akıllıca karar vermeye çekmeye niyetliysek, bu sorunların basında, toplantılarda, çevrelerde ve grup toplantılarında tartışılmasını sağlamalıyız.

Fakat birleşik bir partide bu ideolojik mücadele örgütleri bölmemeli, proletaryanın eylem birliğini bozmamalıdır. Bu parti hayatımızda henüz yeni bir ilkedir, ve bunu doğru bir şekilde uygulamak için önemli ölçüde gayret gösterilmesi gerekecektir.

Tartışma özgürlüğü, eylem birliği-başarmaya çalışmamız gereken budur. Birlik Kongresinin kararları bu konuda tüm Sosyal-Demokratlar için yeterince saha sağlamaktadır. «Belediyeleştirme» çizgisi üzerinde pratik tedbirler henüz epeyce uzaktır; fakat köylülüğün devrimci faaliyetlerini destekleme ve küçük-burjuva ütopyaları eleştirme konusunda tüm Sosyal-Demokratlar fikir birliği içindedirler. Bunun için proletaryanın eylem birliğini bozmaktan korkmaksızın belediyeleştirmeyi tartışmalı ve mahkum etmeliyiz.

Duma'ya gelince, durum bir parça farklıdır. Seçimler sırasında tam bir eylem birliği **olmalıdır.** Kongre karar vermiştir: nerede yapılırsa seçimlere hepimiz katılacağız. Seçimler sırasında seçimlere katılma konusunda hiçbir eleştiri olmamalıdır. Proletaryanın **eylemi** birleşik olmalıdır. Her ne zaman kurulursa, Duma'daki Sosyal-Demokrat grubu hepimiz ve her zaman **kendi** parti grubumuz olarak göreceğiz.

Fakat, eylem birliğinin sınırlarının ötesinde, zararlı saydığımız tüm adımların, kararların ve eğilimlerin en geniş ve en özgür tartışılması ve mahkum edilmesi olmalıdır. Ancak böyle tartışmalar, kararlar ve protestolar yoluyla gerçek parti görüşü şekillenebilir. Ancak bu şartla biz **her zaman** fikrini ifade edebilen, ve belirli olarak şekillenmiş bir **fikri** gelecek kongrenin **kararları** haline dönüştürmeye muktedir bir Parti olacağız.

Anlaşmazlığa sebep olan üçüncü kararı; ayaklanma ile ilgili kararı ele alalım. Burada, ayaklanmanın ortasında eylem birliği kesin olarak zorunludur. Savaşın sıcağında, proletarya ordusu tüm sinirlerini germişken, saflarında **hiçbir** eleştiriye izin verilemez. Fakat eylem çağrısının yayınlanmasından önce, kararın; gerekçelerinin ve çeşitli önerilerinin en geniş ve en özgür tartışması ve değerlendirilmesi olmalıdır.

Böylece çok geniş bir alana sahibiz. Kongre kararları geniş bir saha sağlamaktadır. Adeta-anayasacılığa herhangi bir düşkünlüğe, her kim tarafından olursa olsun Duma'nın «olumlu» rolünün herhangi bir abartılmasına, aşırı sağ Sosyal-Demokratların ılımlılık ve ağırbaşlılık için her hangi bir çağrısına karşı — bunlara karşı en güçlü bir silaha sahibiz. Bu silah, ayaklanma ile ilgili Kongre kararının birinci maddesidir.

Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin Birlik Kongresi hareketin **acil** görevi olarak otokratik hükümetten **iktidarın alınmasını** tesbit etmiştir. Bu acil görevi unutan, onu arka plana atmaya kalkışan, Kongrenin arzusuna karşı gelmiş olacaktır; ve biz bunu yapan suçluyla en sert şekilde savaşacağız.

Tekrarlıyorum: parlamento grubundan, **iktidarın** alınmasına ilişkin acil göreve kadar geniş bir saha vardır. Bu geniş sınırlar içinde, bir bölünmeye yol açılmaksızın, proletaryanın eylem birliğini bozmaksızın ideolojik mücadele sürdürülebilir ve sürdürülmelidir.

Ve biz, Partimizin çok daha fazla sağa kaymasını istemeyen tüm Sosyal-Demokratları bu ideolojik mücadeleye katılmaya çağırıyoruz.

EK:

RSDİP BİRLİK KONGRESİNİN ÇALIŞMALARINI DEĞERLENDİRMEK İÇİN MATERYAL

Kongre tutanaklarının yayınlanmasına kadar okuyucunun Kongrede tartışılmış olan sorunları ilgili belgeler yardımıyla inceleyebilmesini sağlamak için buraya, Kongreye Menşevikler ve Bolşevikler tarafından sunulmuş karar taslaklarını, Kongrede kabul edilmiş olan kararların metni ile birlikte ekliyoruz. Broşürde halihazırda belirttiğimiz gibi, ancak bu materyalin incelenmesiyle Kongre'deki ideolojik mücadelenin gerçek anlamı konusunda açık ve kesin bir fikre sahip olunabilir. Biz aynı zamanda «Partiniye İzvestia»'nın 2. sayısında yayınlanan Kongrede tartışılmamış, ya da oraya sunulmamış daha önemli kararları da ekliyoruz; çünkü bunlar tartışmalar sırasında tüm delegelerin elinde idi ve bazen onlara atıfta bulundular, ve bunlar gözönüne alınmadıkça, anlaşmazlıkların tabiatı tam olarak anlaşılamaz.

Mayıs 1906 başında yazıldı Haziran 1906'da Moskova'da «Vperyod» Yayınevince broşür şeklinde yayınlandı. Broşürün metnine göre yayınlandı.

(*Lenin, Toplu Eserler, Cilt 10, s. 379-386*)

Dipnotlar:

(1) «RSDİP Birlik Kongresi Üzerine Rapor» («St. Petersburg İşçilerine Mektup») adlı broşür soruşturma konusu oldu. Polis broşürün basıldığı St. Petersburg'daki Dyelo matbaasını aradı ve broşürü St. Petersburg Basın Komitesine verdi. Komite broşürü yasakladı. Fakat Parti metni, basımının tamamlandığı Moskova'ya göndermeyi başardı.

Vperyod baskısında, broşürde Kongreye Bolşevikler ve Menşevikler tarafından önerilen karar taslakları, Kongrenin kabul ettiği kararlar ve diğer konuları kapsayan bir ek vardı. Lenin broşüründe bunlara sürekli olarak değinmektedir. Broşürün sonunda Ek ile ilgili kısa bir açıklama vardır. (Cilt 10, s. 385-386)

(2) Şu anda Karl Kautsky'nin «Devlet Duması» adlı yeni broşürü elime geçmiş bulunuyor. Boykot sorununda onun formülasyonu ile Menşeviklerin formülasyonu birbirinden yer ve gök kadar ayrıdır. Bizim Sosyal-Demokrat taslaklarımız —Nevskaya Gazeta'daki Negorev gibi— pervasızca iddia ediyorlar: Boykot anarşizmdir! Fakat Kautsky, somut şartları inceledikten sonra şöyle yazıyor: «Bu şartlar altında Rus yoldaşlarımızın çoğunluğunun bu şekilde toplanan Dumanın, halkın temsilinin en zalim komedisinden öte birşey olmadığı görüşünde olmaları ve onu boykot etmeye karar vermeleri şaşırtıcı değildir... Rus yoldaşlarımızın çoğunluğunun, Dumaya girmek üzere seçim mücadelesine girmek yerine, bu Duma'yı süpürüp atmak için, Kurucu Meclis'i elde etmek için ayaklanmayı yeğ tutmaları şaşırtıcı değildir...»

Kautsky'nin tarihi olarak somut değerlendirmesine paralel olarak, Axelrod'un parlamentarizmin yararları ve anarşizmin zararları hakkındaki cevherlerinin en kısa zamanda yayınlanması ne kadar iyi olurdu!

Aklıma gelmişken söyleyeyim. Kautsky aynı broşüründe devrimin zaferi konusunda şunları söylüyor: «Köylülük ve proletarya Duma'nın üyelerini gittikçe daha enerjik ve şiddetli bir şekilde kışkırtacaklar, onların sol kanatlarını güçlendirecekler» (Bu *Newskaya Gazeta*'nın küçümseyerek «Kadetlerin kaba teşhiri» olarak adlandıracağı bir şeydir), «muhaliflerini *tamemen yenene kadar* gittikçe daha fazla zayıflatacak ve felce uğratacaktır.» Böylece *köylülük ve proletarya* «onları», yani hem hükümeti hem de liberal burjuvaziyi yenecektir. Zavallı Kautsky! Yalnızca burjuvazinin bir burjuva devrimi yapabileceğini kavramıyor. «Blankist» bir kör inancı: proletarya ve köylülüğün zaferini («diktatörlüğünü») sayıklıyor. (Lenin'in notu, Alm. s. 383)

(3) RSDİP Dördüncü (Birlik) Kongresi tutanakları 1907 de yayınlandı. Ciddi eksiklikler vardı: Kongrede özellikle Lenin tarafından yapılmış olan konuşmalar ve sunulan raporların kayıtlarının bir kısmı yoktu.

ELEŞTİRİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE EYLEM BİRLİĞİ

Yazıkuruluna, RSDİP MK tarafından imzalanan aşağıdaki belge ulaştı:

«Bazı Parti örgütlerinin **Parti kongrelerinin kararlarına eleştiri özgürlüğünün sınırı** sorununu ortaya atmaları gerçeği karşısında; Merkez Komitesi Rusya proletaryasının çıkarlarının RSDİP'nin taktiğinde sürekli olarak en büyük birliği gerektirdiğini ve bugün Partimizin tek tek bölümlerinin **bu siyasi eylemler birliğinin** her zamankinden daha çok gerekli olduğunu göz önüne alarak şu görüşleri taşımaktadır:

1. Parti basınında ve Parti toplantılarında, kişisel görüşlerini açıklamak ve farklı düşüncelerini savunmak için herkese **tam özgürlük** sağlanmalıdır.

2. Parti üyeleri siyasi kitle toplantılarında Parti Kongresi kararlarına zıt düşen **ajitasyon** yapamazlar.

3. Böylesi toplantılarda hiçbir Parti üyesi **Parti Kongresi kararlarıyla çelişen eylemlere çağrı yapamaz,** ya da Parti Kongresi kararlarıyla uyuşmayan kararlar talep edemez.» (ABÇ —Lenin)

Bu kararı iyice incelediğimizde, içinde bir dizi

uyumsuzluğu keşfederiz. Karar, «kitle toplantılarında» (2. madde) «hiçbir Parti üyesi Parti Kongresi kararlarıyla çelişen eylemlere çağrı yapamaz» derken, «Parti toplantılarında» kişisel görüş ve eleştirilere «tam özgürlük» sağlanacağını (1. madde) ifade etmektedir. Bunun ne anlama geldiğini bir düşünelim: Parti üyeleri Parti toplantılarında Parti Kongresi kararlarıyla çelişen eylemlere çağrı yapma **hakkına** sahiptirler; buna karşılık kitle toplantılarında kendi «kişisel görüşlerini açıklamak» için tam özgürlük **«sağlanmamaktadır!»**

Kararı kaleme alanlar, Parti içinde **eleştiri özgürlüğü** ile Partinin **davranış birliği** arasındaki ilişkiyi tamamiyle yanlış anlamışlardır. Eleştiri, Parti programının temel ilkeleri çerçevesinde tamamen serbest olmalıdır (örneğin, Plehanov'un RSDİP II. Kongresinde bu konuyla ilgili konuşmasını anımsıyoruz), ve sadece Parti toplantılarında değil, kitle toplantılarında da (böyle olmalıdır. — ÇN) Böylesi bir eleştiri ya da «ajitasyon» (Çünkü eleştiri ajitasyondan ayrılamaz) yasaklanamaz. Partinin siyasal davranışı bütünlüklü olmalıdır. Belirli eylemlerin birliğini yaratan her türlü «çağrı»ya hem kitle toplantılarında, hem Parti toplantılarında, hem de Parti basınında izin verilmemelidir.

Merkez Komitesi açık bir şekilde eleştiri özgürlüğünü belirsiz ve çok dar, davranış birliğini ise belirsiz ve çok geniş tanımlamaktadır.

Bir örnekle açıklayalım: Parti Kongresi Duma seçimlerine katılma kararı aldı. Seçimler tamamen somut bir eylemdir. Seçimler sırasında (örneğin şimdi Bako'de) Parti üyelerinin **seçime katılmama** şeklindeki **herhangi bir** çağrısına **hiçbir yerde** kesinlikle izin verilmemelidir. Bu dönemde seçimlerle ilgili kararın bir «eleştiri»sine de izin verilmemelidir, çünkü bu pratikte seçim ajitasyonunun başarısına zarar verebilir. Bunun ak-

sine, seçimlerin henüz kararlaştırılmadığı **bir dönemde** Parti üyelerinin seçime katılma kararını **eleştirilerine her yerde** izin verilmelidir. Elbette, bu ilkenin pratikte uygulanması zaman zaman tartışmalara ve yanlış anlamalara yolaçacaktır, ama **yalnızca** bu ilke temelinde **bütün** görüş ayrılıkları ve şüpheler, Parti için saygıdeğer bir şekilde ortadan kaldırılabilir. Merkez Komitesinin kararı, bunun tersine, olamaz bir durum yaratmaktadır.

Merkez Komitesinin kararı özü itibarıyle yanlıştır ve ayrıca **Parti Tüzüğü ile çelişmektedir.** Demokratik merkeziyetçilik ve yerel birimlerin özerkliği ilkesi, **belli bir eylemin** birliğini sarsmadığı sürece, tamamen ve her yerde **eleştiri özgürlüğü**, ve Parti tarafından kararlaştırılan bir eylemin **birliğini** yokeden ya da zorlaştıran **hiçbir** eleştiriye izin vermemek anlamına gelir.

Bu önemli sorunla ilgili olarak, Parti basınında ve Parti örgütlerinde önceden herhangi bir tartışma yapılmadan bir kararın yayınlanmasını, Merkez Komitesinin büyük bir hatası olarak görüyoruz; böyle bir tartışma tarafımızdan gösterilen hatalardan kaçınmak için ona yardım edebilirdi.

Bütün Parti örgütlerini şimdi Merkez Komitesinin kararını tartışmaya ve buna karşı tavırlarını açıkça söylemeye çağırıyoruz.

«Wolna» Nr. 22,
20 Mayıs 1906

(Lenin, Toplu Eserler, Cilt 10, s. 446-448, Almanca)

İŞÇİLER KARAR VERSİN

Rusya'nın, özel olarak da St. Petersburg'un Sosyal-Demokrat proletaryası Devlet Dumasıyla ilgili acil politik kampanyayı nasıl yürüteceği konusundaki son derece önemli problemle karşı karşıyadır. Hiç şüphesiz ki, birleşik Sosyal-Demokrat Parti için bu acil siyasi kampanya sorunu ancak Birlik Kongresinin kararı çerçevesinde ortaya çıkıyor.

St. Petersburg Sosyal-Demokrat proletaryasının önünde iki kampanya planı vardır; biri Merkez Komitesinin, diğeri de St. Petersburg komitesinin kararıdır. Bu iki karar halihazırda Vperyod[1] No. 2'de yayınlanmıştır, ve şimdi biz bunların arasındaki özsel içeriksel farkı tartışmayı öneriyoruz. Merkez Komitesinin kararındaki ana nokta şöyle demektedir:

«Biz Dumayı, mevcut Bakanlığı devirme ve onu Duma tarafından tayin edilen bir Bakanlıkla değiştirme doğrultusundaki tüm adımlarında destekleyeceğiz. Çünkü böyle bir değişikliğin bir kurucu meclisin toplanması için uygun şartları ifade ettiği görüşündeyiz.»

St. Petersburg Komitesinin kararı böyle bir talebin desteklenmesinden hiçbir şekilde sözetmemektedir, tersine dikkatinin esas merkezini hükümetin zalim tutumu, Duma'nın güçsüzlüğü, Trudovik grubun halka başvurma ihtiyacı, işçi ve köylülerin yeni bir birleşik mü-

cadelesinin kaçınılmazlığı üzerinde yoğunlaştırmaktadır.

Sonuç olarak, konunun ana noktası Duma'nın bir Kadet Bakanlığı kuruluşuna doğru olan adımlarını destekleme ya da desteklememek gerektiği konusudur. Merkez Komitesinin kararı bu noktada belirsizdir, ve «Duma tarafından tayin edilen bir bakanlıktan» bahsetmektedir. Fakat gerçekte tartışılan şeyin en yüksek otorite tarafından Duma için kabul edilebilir bir bakanlığın, yani Kadet bakanlığının tayini olduğunu herkes biliyor ve tüm liberal burjuva basın bunu vurgulamaktadır. Ve bu, geniş işçi yığınlarının Merkez Komitesinin kararından çıkarttıkları tek anlamdır.

Sosyal-Demokrat proletarya, yüksek otoritenin bir Kadet Bakanlığı tayin etmesi talebini destekleyebilir mi? Hayır, destekleyemez. Bir Kadet Bakanlığı ancak otokrasi ile liberal burjuvazi arasında sosyalist işçilere ve devrimci köylülüğe karşı bir **anlaşmanın** sonucu olabilir. Şüphesiz, Sosyal-Demokratlar böyle bir anlaşma sonucunda ortaya çıkacak olan yeni durumun tüm avantajlarından faydalanır. Eğer bu anlaşma geçici de olsa özgürlük ve sosyalizm mücadelesi için daha iyi şartlar yaratırsa taktiklerini dikkatli bir şekilde belirleyeceklerdir. Biz bu karşı-devrimci anlaşmayı bile devrimin lehine çevirmek için elimizden geleni yaparız. Fakat biz **burjuvazi ile bürokratlar arasında halkın haberi olmadan** yapılan bir anlaşmayı **destekleyemeyiz.** Halka, ya da proletaryaya böyle bir anlaşmayı desteklemeleri yolunda çağrıda bulunmak, yalnızca onların kafalarını karıştırmak, onlardan bu anlaşmanın özünü, taşıdığı **tehlikeleri,** burjuvazi ve bürokrasinin bir kurucu meclis toplanmasını bu yolla **daha da güçleştirmek** istedikleri gerçeğini onlardan gizlemek olurdu.

Biz işçilere ve köylülere pazarlıkları destekleme değil, fakat savaşma yolunda çağrıda bulunmalıyız. Yalnızca savaşma için ciddi hazırlıklar otokrasiyi gerçekten zayıflatabilir, yalnızca savaşım otokrasi ya da burjuvazinin gerçekten devrime yararlı herhangi bir adım atmasını garantileyebilir. Merkez Komitesinin kararı hatalıdır. Sınıf bilinçli Sosyal-Demokrat işçiler bu kararı kabul edemez.

İkinci soruna gelince. Bu kararı disiplin ve Kongreye bağlılık adına kabul etmek görevimiz değil midir? Birlik Kongresinin kabul ettiği Devlet Duması ile ilgili kararı okuyun; bu kararın içinde bir Kadet Bakanlığı kurulması talebini desteklememiz gerektiğini belirten hiçbir şey bulamayacaksınız. Bu karar Dumanın «desteklenmesi» hakkında tek bir kelime taşımamaktadır. Kongre kararının bizzat Dumaya karşı tavrımızı belirten bölümünün tam metni şöyledir:

«Sosyal-Demokrat parti 1) Devrimci hareketi yaymak ve derinleştirmek için Dumanın içinde olduğu gibi, hükümet ile Duma arasında ortaya çıkan tüm ihtilaflardan sistemli olarak faydalanmalıdır, ve bu amaçla a) Bu ihtilafları, mevcut politik sistemin yıkılışı için geniş yığın hareketlerinin başlangıç noktası olarak kullanılabilmelerini sağlayacak sınırlara kadar genişletmeye ve keskinleştirmeye çalışmalı; b) Her durumda hareketin politik görevlerini işçi ve köylü yığınlarının sosyal ve ekonomik talepleriyle birleştirmeye çalışmalı; c) Halk yığınları arasında devrimci taleplerin Devlet Dumasında temsil edilmesi yolunda yoğun ajitasyon vasıtasıyla, onu devrimcileştirmek amacıyla Duma üzerinde dıştan baskı örgütlemelidir. 2) Bu büyüyen ihtilaflara a) Yığınlara, halkın çıkarlarını temsil ettiklerini iddia eden Duma'daki tüm burjuva partilerin tutarsızlığını gösterecek ve b) Geniş yığınlara (proletarya, köylülük ve şehir

küçük burjuvazisine) Duma'nın temsili bir kurum olarak **tamamen faydasız** bir kurum olduğunu ve bir ulusal kurucu meclis toplamanın gerekli olduğunu kavramalarına yardımcı olacak bir şekilde **müdahale etmek»** vb.

Altını çizdiğimiz yerlerden, Merkez Komitesinin bir Kadet Bakanlığı talebini destekleme kararının, Kongre kararı ile uyuşmaktan uzak olduğu, gerçekte ona **ters düştüğü** açıktır. Bir kadet bakanlığı talebi **devrimci** bir talep **değildir.** Duma ile ve Duma içindeki ihtilafları **azaltmaya** ve **kamçılamaya** hizmet eder; Duma'nın faydasızlığı sorununu dikkate almaz, vb. vb. Kongre kararının bir kere bile olsa Dumayı «desteklemek» hakkında **hiçbir şey söylemediğini,** yalnızca «baskı yapmak», «faydalanmak» ve «müdahale etmek»ten bahsettiğini de ilave edelim.

Bundan çıkan sonuç açıktır. Merkez Komitesinin Parti örgütlerini bir Kadet Bakanlığı talebini destekleme yolundaki kararını kabul etmeye çağırmaya **kesinlikle hiçbir hakkı yoktur.** Bu sorunda tamamen bağımsız ve eleştirici bir tutum takınmak, ve kendi fikrince hangi kararın, Birlik Kongresinin kararları çerçevesinde probleme **daha doğru** çözüm getirdiğini açıklamak her parti üyesinin **görevidir.** St. Petersburglu Sosyal-Demokrat işçiler tüm Parti örgütünün şimdi **demokratik** bir temelde inşa ediliyor olduğunu bilirler. Bu, **tüm** Parti üyelerinin yöneticileri, komite üyelerini ve diğerlerini seçtikleri ve **tüm** Parti üyelerinin proletaryanın politik kampanyaları ile ilgili sorunları tartıştıkları ve karar verdikleri ve tüm parti üyelerinin Parti örgütlerinin taktik çizgilerini **belirlediği** demektir.

St. Petersburg Sosyal-Demokrat proletaryasının şimdiki konuda tavrının böyle olacağına, konuyu ciddi ve tam olarak, her açıdan tartışacağına ve **Kadet Ba-**

kanlığı talebinin desteklenip desteklenmemesi konusunda kararını vereceğine eminiz.

St. Petersburg işçileri, herhangi bir safsata, yani herhangi aldatıcılığı belli iddialarla haklarından, Sosyal-demokratik ve Parti görevlerinden caydırılmalarına göz yummayacaklardır. Bu safsataları çok kısaca belirteceğiz. «Kuriyer» de (13. sayısında) L. Martov disiplinin gereği olarak, Merkez Komitesinin politik kampanyasını dağıtmayın diyor. Bu safsatadır. Disiplin bir parti üyesinin Merkez Komitesinin çıkardığı kararlara körce uyması demek değildir. Hiçbir yerde bir parti örgütünü kendine ait bir fikre sahip olma hakkından vazgeçmeye ve Merkez Komitesi kararlarının saf bir abonesi olmaya zorlayan bir kural yoktur. L. Martov; Menşevikler boykot durumunda itaat ettiler, şimdi itaat etme sırası sizdedir diyor. Bu safsatadır. Biz hepimiz Kongre kararlarına uyduk. Hiçbirimiz Duma seçimlerine katılmaya ve bir Sosyal-Demokrat parlamento gurubu kurulmasına karşı çıkma çağrısında bulunmadık. Kongre kararlarına uygun olarak, boykottan vazgeçtik, itaat ettik. Fakat Kongre kararları çerçevesinde, hiçbir kongrenin kararlaştırmamış olduğu, bir Kadet Bakanlığını desteklemeye karşı çıkma hakkına sahibiz ve bunu yapmak görevimizdir. L. Martov tüm konuyu örgüt bozucular hakkında korkunç sözler ve ithamlarla gözden kaçırıyor; fakat Merkez Komitesinin kararının Kongre kararıyla çelişip çelişmediği konusunda tek kelime söylemiyor. Muhalefetin hakları, yani herhangi bir parti örgütünün, kongrenin isteklerinin sınırları içinde Merkez Komitesinin taktiklerini sorgulamak ve sapmaları ve hataları düzeltmek hakkı konusunda hiçbirşey söylemiyor. Bu yüzden biz Martov'a sakince Parti örgütlerinin meşru haklarını çiğneyenlerin örgüt bozucusu olduğu cevabını vereceğiz.

Menşeviklerin bile bir Kadet Bakanlığını destekleme önerisine katılmadıkları gerçeğine sakince işaret edeceğiz. (Bu sayının bir başka yerindeki Vlasov[2] yoldaşın mektubuna bakın) Ryanşev yoldaş bile, Kuryer'in 13. sayısında, «**işçi ve Trudovik gruplara**» Kadetlerin Meclisin özgürlüğü tasarılarına karşı tüm güçleriyle savaşmaları konusunda çağrıda bulunuyor, yani, bu aynı Kadetlerden oluşan bir bakanlığı desteklemeyi **reddeden saf Bolşevik** taktikler öneriyor.

Viborg Semt Komitesi, delegelerinin «fraksiyon farkı gözetmeksizin, yani, **hiçbir tartışma olmadan**» —anlaşmazlık konusu noktayı tartışmadan— seçileceği bir genel şehir konferansı yapılmasını önerdiği zaman, St. Petersburg işçileri şüphesiz, önerileri için onlara sadece gülebilirler. Sınıf bilinçli işçi önemli bir sorunda hiçbir zaman **tartışma olmadan** kararını vermeyecektir. Ne tartışmada «sert dil» konusundaki şikayetler, ne L. Martov'un kendisini inciten belli kaba kelimeler hakkındaki yakınmaları, ne de onun tarafından ileri sürülen bölünme tehditleri işçilerin sorunu **kendilerinin** ele almasını engelleyebilir. Bir bölünme tehditi, bir bölünmeyi kışkırtmak bir Sosyal-Demokrat için değersiz bir oyundur ve ancak burjuvaziyi sevindirebilir. (Duma, No. 29' ta bakınız) İşçiler bir Kadet bakanlığının desteklenip desteklenmemesi konusunda **çoğunluk oyu** ile karar vereceklerdir. Ve onlar Birlik Kongresi kararları **temelinde**, tamamen özgür, bağımsız ve meşru bir şekilde **ulaşılan kararları bozmaya** hiç kimsenin, hatta Merkez Komitesinin bile cesaret edemeyeceğini göreceklerdir.

«Vperyod», Sayı 6,
1 Haziran 1906

«Vperyod» baskısına göre yayınlandı.

(*Lenin, Toplu Eserler, Cilt 10, s. 505-509*)

Dipnotlar:

(1) «Vpervod»: (İleri) — Hükümet tarafından kapatılan Volna'nın yerine, 26 Mayıs (8 Haziran) 1906'dan sonra St. Petersburg'da yayınlanan legal Bolşevik bir günlük gazete. Lenin gazetede önder durumundaydı. Yayıncılar arasında M.S. Diminsky, V.V. Vorovsky ve A.V. Lunacharsky vardı. Gazete polis tarafından soruşturuldu, ve 14 Haziran (27 Haziran) 1906'da 17. sayısında kapatıldı. Ardından Bolşevik gazetesi «Ekho» çıkarılmaya başlandı.

«RSDİP St. Petersburg Komitesinin II numaralı Kararı» «Vperyod»'da kısaltılmış şekilde çıktı.

(2) Vlasov — A.I. Rykov

RKP X. PARTİ KONGRESİNİN PARTİNİN BİRLİĞİ ÜZERİNE KARARININ İLK TASLAĞI

1. Kongre, partinin bütün üyelerinin dikkatini, üye saflarının birliğinin ve bütünlüğünün, parti üyeleri arasında tam bir güvenin ve proletaryanın öncüsünün irade bütünlüğünü gerçekten temsil eden gerçekten uyumlu bir çalışmanın güvenceye alınmasının, birçok olayın ülkenin küçük-burjuva nüfusu içinde kararsızlıkları güçlendirdiği şu anda, özellikle gerekli olduğu noktasına çeker.

2. Bununla birlikte partide sendikalar konusunda genel bir parti tartışmasından önce, fraksiyonculuğun bazı belirtileri, yani özel platformları olan ve belli bir ölçüde kendi içinde kapalı, ve kendine özgü bir grup disiplini yaratma çabası gösteren grupların oluştuğu saptanabiliyordu. Fraksiyonculuğun bu tür belirtileri, örneğin Moskova'daki (Kasım 1920'de) bir Parti Konferansında ve Harkov'da hem «İşçi Muhalefeti» adlı grupta hem de kısmen «Demokratik Merkezcilik» adlı grupta gün yüzüne çıktı.

Bütün sınıf bilinçli işçilerin, her ne biçime bürünürse bürünsün, fraksiyonculuğun zararlarını ve izin verilemezliğini açıkça tanıması zorunludur; fraksiyonculuk tek tek grupların temsilcileri partinin birliğini ko-

ruma yolunda en iyi niyete sahip olsalar bile, gene de uygulamada zorunlu olarak, uyumlu çalışmanın zayıflaması, hükümet partisine rampa eden düşmanların çatlağı derinleştirme ve karşı devrimci amaçlar için ondan yararlanma girişimlerine yeniden daha büyük güçle girişmeleri sonucuna götürür.

Sımsıkı izlenen komünist çizgiden her biçimde sapmalardan proletarya düşmanlarının yararlanması, Kronstadt ayaklanması örneğinde en büyük bir açıklıkla kendini göstermiştir. Bu ayaklanmada, dünyanın bütün ülkelerindeki burjuva karşı-devrim ve beyaz muhafızlar, salt Rusya'da proletarya diktatörlüğünün işini bitirmek için bir Sovyet düzeninin sloganlarına bile sarılmaya hazır olduklarını hemen bildirdiler, sosyal-devrimciler ve genel olarak burjuva karşı-devrim Kronstadt'ta sözde Sovyet iktidarı adına Rusya'daki Sovyet hükümetine karşı ayaklanma sloganlarını kullandılar. Böylesi gerçekler, beyaz muhafızların salt Rusya'da proleter devrimin kalesini zayıflatmak ve yıkmak için komünist, hatta Komünistlerden de «solcu» pozlara bürünmeye çalıştıklarını ve bunu becerdiklerini kesinlikle kanıtlıyor. Kronstadt ayaklanmasının arifesinde Petrograd'da menşeviklerin dağıttığı bildiriler de, Kronstadt isyancılarını, sosyal-devrimcileri ve beyaz muhafızları gerçekte ileri doğru itmek ve desteklemek için RKP içindeki görüş ayrılıklarından ve fraksiyonculuk belirtilerinden menşeviklerin nasıl yararlandığını, bu arada sözde ayaklanmaların karşıtı ve Sovyet iktidarının, ama sözde küçük düzeltmelerden geçmiş bir Sovyet iktidarının taraflısı kılığında göründüklerini ortaya koymaktadır.

3. Bu konuda propaganda, bir yanda proletarya diktatörlüğünün başarısının temel koşulu olarak fraksiyon-

culuğun zararları ve tehlikeleri konusunda parti birliğinin ve proletaryanın öncüsünün irade birliğinin gerçekleştirilmesi açısından köklü bir aydınlatma alanında, öte yanda da Sovyet iktidarının düşmanlarının en yeni taktik manevralarının özgüllüğü üzerine aydınlatma alanında sürdürülmelidir. Karşı-devrimin açık bir beyaz muhafız bayrağı altında gerçekleşmesinin umutsuz olduğuna inanmış bulunan bu düşmanlar, şimdi de RKP içindeki görüş ayrılıklarından yararlanma ve karşı-devrimi şu ya da bu yoldan, iktidarın Sovyet iktidarını tanımaya dıştan bakıldığında en yakın gelen bir siyasi akıma teslim edilmesi yoluyla destekleme yolundaki her çabayı gösteriyorlar.

Daha önceki deneyimler de, devrimci diktatörlüğü sarsmak ve yıkmak, böylece karşı-devrimin yengisine, kapitalistlerin ve çiftlik sahiplerinin yengisine yolu açmak üzere karşı-devrimin, aşırı devrimci partiye en yakın olan muhalefeti desteklediği günlerin deneyimleri de propaganda yoluyla açıklanmalıdır.

4. Fraksiyonculuğa karşı pratik savaşımda, her parti örgütünün hiç bir fraksiyoncu davranışa karşı hoşgörülü davranılmamasına çok sıkı biçimde dikkat etmesi zorunludur. Partinin eksiklerinin mutlaka zorunlu olan eleştirisi öyle yapılmalıdır ki, her pratik öneri elden geldiği kadar belirgin biçimde, gecikmeksizin, hiç bir sarsaklığa meydan verilmeksizin partinin yerel yönetim organlarına ve merkezi yönetim organına, tartışılmak ve karara bağlanmak üzere iletilmelidir. Eleştiride bulunan herkes, ayrıca, eleştirinin biçimi ile ilgili olarak, düşmanlarla çevrili olan partinin durumunu dikkate almalı, eleştirinin içeriği ile ilgili olarak, partinin ve üyelerinin yanlışlarının uygulamada nasıl düzeltildiğini, Sovyet ve parti çalışmasına kendisinin yaptığı dolaysız katkı yoluyla denemelidir. Partinin genel çizgi-

sinin her türlü tahlili ya da pratik deneyiminin değerlendirilmesi, kararlarının uygulanmasının denetimi, yanlışların düzeltilmesine ilişkin yöntemlerin incelenmesi vb., herhangi bir «platform» vb. üzerinde oluşan gruplarda önceden asla tartışılamaz; tersine, bunlar yalnızca ve doğrudan tüm parti üyelerinin işlemine iletilir. Bu amaçla kongre, «Tartışma Gazetesi»nin ve özel derleme yazıların daha düzenli olarak çıkarılmasını, bununla ilgili olarak, eleştirinin salt nesnel biçimde yürütülmesini ve hiçbir zaman proletaryanın sınıf düşmanlarına yardımcı olabilecek biçimlere bürünmemesine yorulmadan çalışılmasını buyurur.

5. Parti Kongresi, özel bir kararda çözümlenmesi yapılan sendikalizm ve anarşizm yönüne sapmayı ilke olarak geri çevirme ve her türlü fraksiyonculuğun kökünü kazımak işiyle Merkez Komitesini görevlendirirken, aynı zamanda, örneğin «İşçi Muhalefeti» denilen grup konusunda olduğu gibi, dikkati özellikle kendine çeken konularla ilgili olarak —partinin proleter olmayan ve güvenilmeyen unsurlardan temizlenmesi, bürokratizme karşı mücadele, demokrasinin ve işçilerin inisiyatifinin gelişmesi vs. —, bütün nesnel önerilerin en büyük dikkatle incelenmesi ve pratik çalışmada denenmesi gerektiğini bildirir. Parti, birçok değişik türden engelle karşılaştığımız için bu konularda gerekli bütün önlemleri yürütmediğimizi, partinin nesnel olmayan ve fraksiyoncu nitelikli sözde eleştirinin kesinlikle geri çevrilmesi ile ilgili olarak, her zamanki gibi yorulmadan, yeni yöntemleri deneyerek, bütün araçlarla bürokratizme karşı, ve demokrasinin, inisiyatifin gelişmesi için, partiye sızmış olan kimselerin bulunması, teşhir edilmesi ve kovulması, vb. yolunda savaşımda bulunacağını bilmek zorundadır.

6. Kongre bundan dolayı, şu ya da bu platform üze-

rinde oluşmuş bütün grupların («İşçi Muhalefeti», «Demokratik Merkezcilik», vb. grupları gibi) tümü ile dağıtıldıklarını açıklar ya da bunların derhal dağıtılmasını buyurur. Bu kongre kararının yerine getirilmemesi, partiden kesinlikle ve derhal çıkarılmayı gerektirir.

7. Parti içinde ve tüm Sovyet çalışmasında sıkı bir disiplinin sağlanması ve her türlü fraksiyon oluşumunun kökü kazınarak en büyük birliğe ulaşılması için, kongre, disiplinin bozulması ya da fraksiyonculuğun diriltilmesi ya da buna gözyumulması hallerinde, partiden çıkarılmaya kadar varan büyük parti cezalarının, MK üyeleri ile ilgili olarak, bunların MK adaylığı aşamasına indirilmesi, hatta en son önlem olarak partiden çıkarılması işleminin uygulanmaya konması konusunda Merkez Komitesine yetki verir. MK üyelerine, MK adaylarına ve Denetleme Komisyonu üyelerine karşı bu en uç önlemin uygulanması, MK Plenumunun toplantıya çağrılması, bu toplantıya tüm MK adaylarının ve Denetleme Komisyonunun bütün üyelerinin çağrılması koşuluna bağlıdır. Partinin en sorumlu yöneticilerinin bu ortak toplantısı, MK üyesinin MK adayı aşamasına indirilmesini ya da partiden çıkarılmasını gerekli görürse, bu önlem gecikmeye meydan vermeden yerine getirilmelidir.»

Lenin,
2 cilt'te seçme Eserler, cilt 2, s. 801-804
Almanca, Yabancı Dillerde Yayınevi, Moskova 1947

RKP X. PARTİ KONGRESİNİN PARTİMİZDEKİ ANARKO-SENDİKALİST SAPMALAR ÜZERİNE KARAR TASLAĞI

1. Partinin saflarında son aylarda açıkça, ideolojik savaşım ve partinin temizlenmesi ve iyileştirilmesi alanlarında kararlı önlemleri gerektiren sendikalist ve anarşist sapmalar ortaya çıkmıştır.

2. Söz konusu sapma kısmen, eski menşeviklerin ve komünist dünya görüşünü daha tam olarak özümsememiş işçi ve köylülerin parti saflarına girmesi yoluyla ortaya çıkmıştır; esas olarak ama bu sapma, küçükburjuva unsurun, ülkemizde son derece güçlü olan ve özellikle kitlelerin durumunun kötü ürün ve savaşın son derece korkunç sonuçlarından dolayı kötüleştiği ve milyonluk ordunun terhisi sonucu, geçimlerini sağlamak için doğru gelir kaynakları bulacak durumda olmayan yüzbinlerce köylü ve işçinin ülkeye savrulduğu anlarda anarşizm yönünde sapmaları kaçınılmaz olarak üreten unsurun proletarya ve RKP üzerindeki etki sonucu ortaya çıkmaktadır.

3. Bu sapmanın teorik olarak en had safhasına ulaşmış ve en özlü ifadesi (Tür: bu sapmanın en had safhaya ulaşmış vs. ifadesi) sözde «İşçi Muhalefeti» grubunun tezleri ve yazınsal ürünleridir. Bunların aşağıdaki

tezi iyi bir örnektir: «İktisadın örgütlenmesi, sendikal üretici birliklerinde toparlanacak olan üreticiler tüm Rusya Kongresinin görevidir.» «Bunlar, cumhuriyetin tüm iktisadını yönetecek olan merkezi organı seçerler.»

Bu ve buna benzer sayısız açıklamanın temelinde yatan düşünceler teorik olarak temelden yanlıştır. Çünkü bunlar Marksizm ve komünizmle ve bütün yarı-proleter devrimlerin ve şimdiki Proleter devrimlerin pratik deneylerinin sonuçlarıyla tümden kopuş anlamına gelmektedirler.

Birincisi, «üretici» kavramı, proleteri yarı-proleter ve küçük meta üreticisiyle birleştirir ve böylelikle sınıf mücadelesinin temel kavamından ve sınıfları tam olarak birbirinden ayırma temel talebinden radikal olarak taviz vermektedir.

İkincisi, partisiz kitleye yönelim ya da aktarılan tezlerde dile gelen anlara göz kırpma, Marksizm'den hiç de az olmayan köklü bir dönüştür.

Marksizm, yalnızca işçi sınıfının politik partisinin yani komünist partinin proletaryanın ve tüm emekçi kitlenin böylesi bir öncüsünü birleştirebilecek, onu eğitecek ve örgütleyebilecek durumda olduğunu, yalnızca onun bu kitlenin kaçınılmaz küçük burjuva yalpalanmalarına, proletaryanın içindeki kaçınılmaz geleneklere ve lonca dargörüşlülüğüne ya da lonca önyargılarına geri dönüşe karşı koyabilecek ve tüm proletaryanın bütün birleştirilmiş faaliyetlerini yönlendirmeye, yani onu politik olarak yönetmeye ve proletarya aracılığıyla tüm emekçileri yönlendirmeye yetenekli olduğunu öğretmektedir — ve bu öğreti yalnızca biçimsel olarak Komünist Enternasyonal tarafından II. Kongrenin (1920) Proletaryanın politik partisinin rolü üzerine kararıyla ka-

nıtlanmamış, aynı zamanda bizim devrimimiz tarafından pratik olarak kanıtlanmıştır. —

Komünist partinin partisiz proletarya ile ilişkisi içindeki ve birinci ve ikinci etmenin emekçilerin tüm kitlesi ile ilişkisi içindeki rolü hakkındaki yanlış görüş, komünizmden ilkesel teorik bir dönüştür ve sendikalizm ve anarşizm doğrultusunda bir sapmadır, bu sapma ama «İşçi Muhalefeti» grubunun tüm görüşlerine işlemiştir.

4. RKP'nin X. Kongresi, anılan grubun ve diğer kişilerin yanlış görüşlerini, RKP Programının iktisadi bölümünün sendikaların rolünü ele alan 5. maddesine dayanarak savunmalarını keza temelden yanlış bulmaktadır. Bu paragraf, «sendikaların», bu kitleleri «iktisadın yönetimi için doğrudan çalışmaya çekerek», «tüm halk iktisadının bütün yönetimini bütünlüklü bir iktisadi teklik halinde gerçekte kendi ellerinde toparlaması» ve onların «bu şekilde merkezi devlet yönetimi, halk iktisadı ile emekçilerin geniş kitleleri arasında çözülmez bir bağı güvence altına alması» noktasına ulaşmaları gerektiğini söylemektedir.

Sendikaların «ulaşmaları gereken» böylesi bir durumun ön koşulu olarak, RKP aynı maddede, «sendikaların giderek büyüyen ölçüde lonca dargörüşlülüğünden kurtulması» sürecini ve sendikaların «giderek bütün» emekçilerin çoğunluğunu kapsamasını saymaktadır.

Nihayetinde, RKP Programının aynı maddesinde, sendikaların «halihazırda RSSFC yasaları ve yerleşik pratik temelinde sanayinin bütün yerel ve merkezi yönetim organlarına katıldıkları» vurgulanmaktadır.

Yönetime katılımın bu pratik deneylerini göz önünde bulunduracak yerde, bu deneyleri ulaşılmış başarılar ve düzeltilmiş hatalarla sıkı uyum içinde geliştirecek yerde, sendikalistler ve anarşistler, doğrudan doğruya,

iktisadın yönetici organlarını «seçecek» olan «üretici kongreleri ya da kongresi» sloganını atıyorlar. Partinin proletaryanın sendikaları karşısındaki ve proletaryanın yarı küçük burjuva ve tümüyle küçük burjuva emekçi kitleler karşısındaki öncü, eğitici ve örgütleyici rolü bu şekilde tümüyle geçiştirilmekte, dıştalanmaktadır ve Sovyet iktidarı tarafından yeni iktisadi şekillerinin inşası için başlatılmış pratik çalışma yerine, bu çalışmanın burjuva karşı-devriminin zaferine yol açabilecek şekilde küçük-burjuvaca ve anarşistçe tahrip edilmesi sonucu doğmaktadır.

5. RKP Kongresi, bu grubun ve benzeri grupların ve kişilerin görüşlerinde, teorik yanlışlık ve Sovyet iktidarı tarafından başlatılmış iktisadi inşanın pratik deneyleri karşısındaki temelden yanlış konum dışında, ağır bir politik şaşkınlık ve proletarya diktatörlüğünün varlığını sürdürmesi açısından doğrudan bir politik tehlike görmektedir.

Rusya gibi bir ülkede küçük burjuva unsurun muazzam çokluğu, savaş sonucu kaçınılmaz olarak ortaya çıkan ekonomik tahribat ve yoksulluk, salgınlar ve kötü ürün, sıkıntıların ve halkın acılarının gözle görülür keskinleşmesi, özellikle küçük-burjuva ve yarı-proleter kitlelerin ruh halinde güçlü yalpalanmalara yol açar. Bu yalpalanmalar bazen bu kitlelerin proletarya ile ittifakı güçlendirmeleri yönünde, bazen de burjuva restorasyonu doğrultusunda gelişir. Ve 18., 19. ve 20. yüzyılların bütün devrimlerinin tüm deneyi, proletaryanın devrimci öncüsünün birliği, gücü, etkisi çok az da olsa zayıflatıldığında, bu yalpalanmalardan, kapitalistlerin iktidarının ve mülkiyetinin restorasyonundan (yeniden inşasından) başka bir şey doğmayacağını mutlak açıklık ve ikna gücüyle göstermektedir.

Bundan dolayı «İşçi Muhalefeti» ve ona benzer unsurların görüşleri yalnızca yanlış değil, aynı zamanda pratik olarak küçük burjuva ve anarşist yalpalanmalar olarak hizmet görmekte, pratik olarak komünist partisinin tutarlı öncü çizgisini zayıflatmakta ve pratik olarak proleter devrimin sınıf düşmanlarına hizmet etmektedirler.

6. Bundan dolayı RKP Kongresi, sendikalist ve anarşist sapmaları dile getiren bu düşünceleri kararlılıkla reddeder ve

Birincisi, bu düşüncelere karşı sürekli ve sistemli bir şekilde ideolojik mücadele sürdürmeyi zorunlu kabul eder;

İkincisi, Parti Kongresi, bu düşüncelerin propagandasının RKP üyeliği ile bağdaşmayacağını açıklar.

Parti Kongresi, MK'ni bu kararlarını sıkı bir şekilde uygulamakla görevlendirirken, aynı zamanda özel yayınlarda, derlemelerde vs. parti üyelerinin bu sorunlar üzerinde esaslı görüş alış-verişi için yer ayrılabileceğine ve ayrılması gerektiğine işaret eder.

Taslağa göre

(Lenin, Eserler, Cilt 32, s. 249-252, Almanca)

PARTİ BİRLİĞİ VE ANARKO-SENDİKALİST SAPMA ÜZERİNE KONUŞMA

16 Mart 1921

Yoldaşlar! Parti Kongremiz, bütün sorunların ele alınmasında, şimdi parti kongresi adına, yani tüm parti adına resmi tavır takınılması gereken konulara değindiğinden, bu sorun üzerine fazla bir şey söylenmesine gerek yoktur görüşümce. «Birlik üzerine karar»a gelince; bunun önemli bir bölümü politik durumun temel özelliklerini içeriyor. Elbette ki, hepiniz bu kararın burada dağıtılan yazılı metnini okudunuz. Olağanüstü bir önlem getiren yedinci nokta yayınlanmayacak: MK üyeleri ve adayları ile Merkezi Kontrol Komisyonunun ortak toplantısında üçte iki çoğunluğun varolması koşullarında MK'dan atma hakkı. Bu önlem, bütün görüşlerin temsilcilerinin görüşlerini açıkladığı özel danışma toplantılarında bir çok kez tartışıldı. Yoldaşlar, bu noktanın uygulanmaya konacağı noktaya gelinmeyeceğini ummak istiyorum; ama yeni durumda, keskin bir dönemeçte olduğumuzdan ve ayrılıkların bütün izlerini silmek istediğimizden, bu gereklidir.

Şimdi, sendikalist ve anarşist sapmalar üzerine karara geliyorum. Burada söz konusu olan, Parti kongre-

si gündeminin dördüncü noktasında ele alınan sorundur. Tüm kararın can alıcı noktası, bazı akımlar ya da ideolojik sapmalar karşısındaki tavrımızın saptanmasıdır. «Sapma» dediğimizde, bununla kesin olarak biçime sokulmamış, mutlak ve tümüyle belirgin olmayan, ancak partinin değerlendirmesini yapmadan kalmayacağı politik bir yönün ilk belirtilerini gördüğümüzü vurgulamak istiyoruz. Büyük ihtimalle hepinizin elinde bulunan sendikalist ve anarşist sapma ile ilgili kararın üçüncü noktasında açıkça bir baskı hatası var. (dipnottan da görülebileceği gibi, bu hata keşfedilmiş bulunmaktadır). Şöyle olmalıydı: «Tipik olan örneğin onun» yani «İşçi Muhalefeti»nin, «şu tezidir: 'iktisadın yönetimini örgütlemek, sendikal üretici birliklerinde birleşmiş Tüm Rusya Üreticiler Kongresinin görevidir.' Parti Kongresinde, gerek özel danışma toplantılarında, gerekse de Parti Kongresi plenumlarında bu nokta üzerine çeşitli kereler konuştuk. Engels'de üreticilerin birleştirilmesi üzerine bir yerin olduğuna dayanarak bu noktayı savunmanın asla mümkün olmadığını açıklığa kavuşturduğumuzu sanıyorum; çünkü —söz konusu yer tam olarak gözden geçirildiğinde— Engels'de söz konusu olanın sınıfların artık olmadığı komünist toplum olduğu aşikârdır. Eğer toplumda artık sınıflar yoksa, (toplum) artık çalışan üreticilerden oluşacaktır, artık işçiler ve köylüler olmayacaktır. Marks ve Engels'in bütün yazılarından, sınıfların olduğu dönemle, artık sınıfların olmadığı dönem arasında tam bir ayrım yaptıklarını çok iyi biliyoruz. Marks ve Engles, komünizmden önce sınıfların ortadan silinmesi üzerine düşüncelerle, konuşmalarla ve öngörülerle amansızca alay ettiler ve yalnızca komünizmin sınıfların ortadan kalkması anlamına geldiğini açıkladılar.

Biz, bu sınıfların ortadan kaldırılması sorununu

pratik olarak ortaya koyanların ilki olma durumuna geldik, ve köylüler ülkesinde şimdi iki ana sınıf kaldı: İşçi sınıfı ve köylülük. Bunun yanısıra kapitalizmin kalıntılarının ve artıklarının bir dizi grubu var bizde.

Programımız, açıkça ilk adımları attığımızı ve daha bir dizi geçiş aşamaları olacağını söylüyor. Ama Sovyet çalışmamızın ve devrimin tüm tarihinin pratiğinde, muhalefetin şimdiki durumda yaptığı gibi, böylesi teorik tanımlar yapmanın yanlış olduğunu tüm açıklığıyla gördük. Bizde sınıfların kaldığını ve daha uzun süre kalacaklarını ve bunların ezici köylü nüfusuna sahip bir ülkede kaçınılmaz olarak daha uzun, daha çok yıl kalacağını çok iyi biliyoruz. Büyük sanayinin tarımı kendine tabi kılmak için fonlar yaratacak şekilde işlerliğe girmesi için asgari olabilecek süre on yıldır. Bu, görülmemiş uygun teknik koşullar altındaki asgari süredir. Biz ama, görülmemiş derecede uygun olmayan koşullar altında olduğumuzu biliyoruz. Bir büyük çağdaş sanayi temelinde Rusya'nın inşası için bir plana sahibiz; bu bilimsel güçler tarafından hazırlanan elektrikleştirme planıdır. Burada, belli ölçülerde normale yaklaşan koşullar temel alınarak asgari süre on yıl olarak konulmuştur. Ama bu koşulların olmadığını iyi biliyoruz. Bir on yıl bizim için oldukça kısa bir süre; bunun üzerine konuşmaya gerek yok. Şimdi sorunun çekirdeğine geldik: Proletaryaya düşman sınıfların var olmaya devam edeceği bir durum mümkündür, bundan dolayı Engels' de söz konusu olanı şimdi pratik olarak oluşturamayız. Önce proletarya diktatörlüğü olacaktır. Daha sonra sınıfsız toplum gelecektir.

Yani proletaryaya düşman sınıfların varlıklarını sürdürecekleri bir durum mümkündür. Bundan sonra sınıfsız toplum gelecektir. Marks ve Engels, sınıf ayrımlarını unutan ve ayrım yapmaksızın üreticilerden, halk-

tan ya da emekçilerden söz eden kişilere karşı amansız bir mücadele yürüttüler. Marks ve Engels'in eserlerini az da olsa tanıyan kimse, bütün bu eserlerde, ayrım yapmaksızın üreticilerden, halktan ya da emekçilerden söz eden kişilerin sürekli olarak alaya alındığını unutamaz. Ayrımsız emekçi ya da çalışan yoktur, aksine ya mentalitesi ve yaşam alışkanlıkları kapitalistçe olan —zaten başkaca da olamaz— üretim aracına sahip küçük mülk sahipleri vardır ya da tümüyle başka bir mentaliteye sahip olan ücretli işçi, büyük sanayinin kapitalistlerle antagonizm halinde, zıtlık halinde bulunan, onlara karşı mücadele içinde olan ücretli işçisi vardır.

Proletaryanın politik iktidarının kullanımını denedikten ve tüm sınıflar daha burda olduğundan, burjuvazinin kalıntılarına hayatımızın tüm çatlaklarında ve yarıklarında, tüm Sovyet kurumlarında rastlandığından sınıflar arasındaki karşılıklı ilişkilerdeki muazzam zorlukları bildikten sonra— bu koşullar altında sizlere okuduğum tezleri içeren bir platformun ortaya çıkması, kesin ve açık bir sendikalist-anarşist sapmadır. Bu sözler abartılmamıştır, iyice düşünülmüştür. Bir sapma, daha tamamlanmamış bir yöndür. Bir sapma düzeltilebilinir bir şeydir. Bazı insanlar yoldan biraz şaşmıştır ya da şaşmaya başlamıştır; bu düzeltilebilinir. Bu, görüşüme göre «sapma» sözcüğü ile ifade edilir. Bununla, daha keskinleşmemiş bir şeyin ortada olduğu, meselenin kolaylıkla yoluna sokulabileceği vurgulanmaktadır; bu, ikaz etme ve sorunu tüm yönleriyle ortaya serme isteği demektir. Birisi, bu düşünceleri daha iyi ifade edecek bir sözcük biliyorsa, buyursun. Kelimeler üzerine çekişmeyeceğimizi umuyorum, ama sorunun özüne gelince, «İşçi Muhalefeti» grubunun içinde düzineyle bulunan benzeri düşüncelerin hengamesinde kaybolmamak için, bu tezi temel olarak alıp çözümleyeceğiz. Bu-

nu çözümlemeyi yazarlarımıza ve bu akımın önderlerine bırakıyoruz, çünkü kararın sonunda açıkça, özel yayınlarda ve derlemelerde parti üyelerinin anılan sorunlar üzerine mümkün olduğu ölçüde esaslı bir şekilde görüş alış-verişi yapabilmeleri için yer ayrılabileceğini ve ayrılması gerektiğini söylüyoruz. Bu sorunu şimdi ertelemeye katlanamayız. Biz keskinleşmiş zorluklar koşullarında mücadele eden bir partiyiz. Kendimize şunu söylemeliyiz: Birliğin sürekli olması için, şu, şu sapma mahkum edilmelidir. Bir kere ortaya çıktı mı, teşhir edilmeli ve tartışılmalıdır. Detaylı mı tartışılması gerekir — buyrun, bizde ilgili yazından alıntı yapabilecek kişiler bulunur ve eğer gerekli ve uygunsa, sorunu uluslararası ölçülerde ortaya atacağız, çünkü biraz önce Komintern temsilcisinin raporundan dinlediğiniz ve hepinizin de bildiği gibi, uluslararası devrimci işçi hareketinin saflarında belli bir sol sapma vardır. Şimdi sözünü ettiğimiz sapma, Almanya Komünist İşçi Partisindeki, geçen Komintern Kongresinde kendisine karşı açık bir mücadele tavrı aldığımız anarşist sapmanın aynısıdır. Bu sapmayı belirtmek için kullanılan ifadeler, «sapma» sözcüğünden daha keskin geliyordu kulaklara. Bunun uluslararası bir sorun olduğunu biliyorsunuz. Bundan dolayı, her türlü tartışmaya son vererek halletmeye çalışmak yanlış olur. Ama teorik tartışma bir şey, partinin politik çizgisi, politik mücadele bir başka şeydir. Biz, bir tartışma klübü değiliz. Elbette ki derlemeler ve özel yayınlar yayınlamalıyız ve yayınlayacağız, öncelikle ama en zor koşullar altında mücadele etmek zorundayız ve bundan dolayı da pekişmiş bir şekilde birleşmek zorundayız. Politik tartışmalar, politik mücadele içine «Bütün Rusya Üreticiler Kongresi»nin örgütlenmesi gibi öneriler taşırsak, o zaman birlik ve beraberlik içinde yürüyemeyiz; bu, kendimize uzun yıllar için çiz-

diğimiz politika değildir. Bu, partinin birlikte çalışmasını geriletecek bir politikadır. Bu, sınıflar arasındaki ilişkiyi — yani onsuz Marksizmin olamayacağı ve onun üzerine Komintern II. Kongresinin bir karar çıkardığı asıl ve temel olanı yanlış tanımladığı için yanlıştır. Durum şu anda, partisiz unsurun, Rusya'nın şu anki ekonomik durumunda kaçınılmaz olan küçük burjuva yalpalanma altında bulunmasıdır. Unutmayalım ki, iç tehlike belli bakımlardan, Denikin ve Yudeniç'in tehdit ettiği tehlikeden daha büyüktür, ve yalnızca biçimsel değil, aynı zamanda daha derine ulaşan bir beraberlik ortaya koymak zorundayız. Böylesi bir berabeliği sağlamak için, benzeri bir karar olmaksızın işin içinden çıkamayız.

Ayrıca bu kararın 4. paragrafını çok önemli buluyorum. Çünkü bu, porgarmımızın bir yorumunu, ilk elden bir yorumunu, yani yazarının yaptığı yorumu vermektedir bize. Yazarı Parti Kongresidir ve bundan dolayı da yalpalanmalara, evet bazen programımızla yapılan oyunlara bir son vermek için Parti Kongresi bir yorum yapmalıdır: sanki programda sendikalar üzerine bazılarının memnuniyetle okumak istedikleri söyleniyormuş gibi. Riyazanov yoldaşın bu tribünden programa getirdiği eleştirileri duydunuz — bu eleştirilerin sahibine teorik araştırmalardan dolayı teşekkür edelim! Şliyapnikov yoldaşın getirdiği eleştirileri duydunuz. Bunlar sessizlikle geçiştirilemez. Önümüzde duran kararda, şimdi ihtiyaç duyduğumuz şeyin var olduğunu sanıyorum programı onaylayan ve partinin en yüksek organı olan parti kongresinde şu söylenmelidir: Programı böyle anlıyoruz, başka şekilde değil. Programın değiştirilmesi için öneriler getirilebilinir, bu bakımdan yasak yoktur. Programı, değiştirilmeyecek şekilde üstün olarak görmüyoruz. Ama şimdiye kadar biçimsel öneriler gelmedi, bu

sorunun ele alınmasına zaman ayırmadık. Programı dikkatlice okuduğumuzda, şunu bulabiliriz: «Sendikalar... gerçekten yoğunlaşacakları... noktaya gemelidirler» — bu vurgulanmalıdır. Biraz daha yukarda «sendikaların yasalar temelinde... üretimin bütün yerel ve merkezi yönetim organlarına katıldıklarını» okuyoruz. Kapitalist üretimin, dünyanın bütün ileri ülkelerinin ortak çabasıyla on yıllar içinde inşa edildiğini biliyoruz. İşçilerin azınlığı oluşturduğu bir ülkedeki en büyük yoksulluk, en büyük sefalet anında, bitkin ve yaralı proleter bir öncüye ve köylü yığınlarına sahip bir ülkede bu süreci bu denli hızlı bitireceğimize inanacak kadar çocukluğa mı düştük?! Biz daha hala esas temeli bile koyamadık, üretimin yönetiminin sendikaların katılımı ile nasıl olacağını deneyler temelinde yeni saptamaya başladık. Ana engelin yoksulluk olduğunu biliyoruz. Bizim kitleleri çekmediğimiz doğru değil; aksine, işçi kitlesi içindeki az çok dikkate değer her yetenek, az da olsa öne çıkan her cevher bizim içten desteğimizi bulmaktadır. Açlıktan kendimize gelebilmemiz için bir ya da iki yıla ihtiyacımız var, daha fazla değil. Tarihsel olarak bakıldığında son derece önemsiz küçük bir zaman dilimi, ama bizim koşullarımızda uzun bir zaman. Bir ya da iki yıl açlıktan kendimize gelmemiz için, bir ya da iki yıl fabrikaların çalışabilmesi için normal yakıt malzemesi temini — ve işçi sınıfından yüz kat daha fazla destek göreceğiz, saflarında, şimdi sahip olduğumuzdan daha fazla yetenek ortaya çıkacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu yok, bundan kimse kuşku duyamaz. Bugün bu desteği görmüyoruz, ama bunu istemediğimizden dolayı değil. Bu bakımdan yapılabilecek herşeyi yapıyoruz. Hükümetin, sendikaların, Partinin Merkez Komitesinin bu yöndeki tek bir olanağı bile kaçırdığını kimse söyleyemez; ama yoksulluğun aşırı derecede bü-

yük olduğunu, her yerde açlığın ve sefaletin egemenlik sürdüğünü ve bu zemin üzerinde her adımda edilgenliğin oluştuğunu biliyoruz. Belayı ve uğursuzluğu adıyla anmaktan korkmayalım. Evet, bu tam da, kitlelerin enerjilerini ortaya sermelerine engel olan şeydir. İstatistiklerden bildiğimiz gibi, yönetimde yüzde 60 işçilerin olduğu bir ortamda, programdaki «sendikalar... gerçekten yoğunlaşacakları... noktaya ulaşmalıdırlar» vb. sözcüklerini Şliyapnikov tarzı yorumlamaya çaba göstermek, kesinlikle olanaksızdır.

Programın birinci elden yorumlanması, kararın sonunda vurgulandığı gibi, dokunulmaz taktik birliği ve bütünselliği tartışma özgürlüğü ile bağdaştırma olanağı verecektir. Karar nereye varmaktadır? Altıncı noktayı okuyalım:

Bütün bunlar temelinde, RKP Parti Kongresi, sendikalist ve anarşist düşüncelerin dile geldiği bu düşünceleri kararlılıkla reddeder ve birincisi, bu düşüncelere karşı durmaksızın ve sistemli olarak ideolojik mücadele yürütmeyi zorunlu görür; ikincisi, Parti Kongresi, bu düşüncelerin propagandasının RKP üyeliği ile bağdaşmaz olduğunu açıklar.

Parti Kongresi, Partinin MK'sini bu kararlarını sık bir şekilde yürütmekle görevlendirirken, diğer yandan özel yayınlarda derlemelerde vs. parti üyelerinin anılan sorunlar üzerinde mümkün olduğunca esaslı görüş alışverişinde bulunabilmeleri için, yer ayrılabileceğine ve ayrılması gerektiğine dikkati çeker.

Şu veya bu şekilde tümü ajitatör ya da propagandacı sizler görmüyor musunuz — savaşan politik partiler içinde görüşlerin propagandası ile özel yayınlar ve derlemelerde görüş alış-verişinde bulunma arasındaki farkı görmüyor musunuz? Bu kararın anlamını gerçekten kavramaya istekli herkesin bu farkı göreceğine emi-

nim. MK'ne aldığımız bu sapma temsilcilerinin, orda Parti Kongresi kararları karşısında her bilinçli, disiplinli parti üyesi gibi davranacaklarını umuyoruz; MK' de onların yardımıyla, özel bir durum yaratmaksızın bu çizgileri çekeceğimizi umuyoruz; partide ne olup bittiğini araştıracağız: Savaşan bir politik parti içinde düşüncelerin propagandası mı, özel yayınlarda ve derlemelerde görüş alış-verişi mi? Birisi, Engels'den alıntıları en ince detayına kadar incelemeye mi ilgi duyuyor? Buyursun. Partiye sürekli olarak yararlı öğütler verecek teorisyenler her zaman vardır. Bu zorunludur. Bir iki büyük derleme yayınlayacağız, bu yararlı ve mutlak gereklidir. Ama bu, biraz platformların mücadelesine benziyor mu, bunu karıştırmak mümkün mü? Bizim politik durumumuza uyum sağlamaya istekli bir kişi bunu karıştırmaz.

Özellikle zor bir anda bizim politik çalışmamız engellenmesin, ama bilimsel araştırmalardan da vazgeçilmesin. Eğer Şliyapnikov yoldaş eşref saatini, kendisi tarafından kısa bir zaman önce yayınlanan illegalite dönemi tecrübeleri üzerine kitabını gelecek aylarda «üretici» kavramının çözümlenmesi üzerine bir kitapla tamamlamak için kullanmak istiyorsa, buyursun! Ama, alınan karar bize kılavuz olarak hizmet edecektir. Biz en geniş, en özgür tartışmayı açtık. «İşçi Muhalefeti»nin Platformu, Partinin Merkez Organında 250.000 adet basıldı. Biz onu her yönüyle ve her şekilde ölçüye vurduk, bu platform temelinde seçtik ve sonunda, politik tartışmalardan sonuç çıkaran ve şunu söyleyen parti kongresini topladık: Bir sapma tespit edilmiştir, saklambaç oyununu bırakalım, açıkça söyleyelim: Bir sapma bir sapmadır, bu düzeltilmelidir; biz bunu düzelteceğiz, tartışma, ama bir tartışma toplantısı olacaktır.

Bundan dolayı, bu kararı alma, parti birliğini pe-

kiştirme ve parti toplantılarının nelerle uğraşacağının, —partiye yardım etmek isteyen ve şu veya bu teorik soruna kendini adamış Marksist, Komünist — tek tek kişilerin boş zamanlarında nelerle uğraşabileceklerinin tanımı verme önergesini tekrarlıyorum ve destekliyorum. (Alkışlar)

(*Lenin, Eserler, Cilt 32, s. 253-261, Almanca*)

PARTİ BİRLİĞİ VE ANARKO-SENDİKALİST SAPMA ÜZERİNE KONUŞMAYA İLİŞKİN SON SÖZ

16 Mart 1921

Yoldaşlar! Burada inanılmayacak derecede keskin açıklamalar duyduk, bunların en keskini kararımıza karşı yöneltilmiş iftira suçlaması idi. Ama keskinlikler var ki, kendilerini ele verirler. Hepinizde karar var. «İşçi Muhalefeti»nin iki temsilcisini MK'ne aldığımızı, «sapma» ifadesini kullandığımızı biliyorsunuz. Bunun öneminin altını çiziyorum. Ne Şliyapnikov ne de Medvedev başka bir sözcük önerdiler. Burada, diğer bütün görüşlerin temsilcileri tarafından da eleştirilen tezleri eleştirdik. Bütün bunlardan sonra nasıl iftiradan söz edilebilinir? Eğer, insanlara gerçeğe uymayan şeyler yakıştırılsaydı, o zaman bu keskin sözün bir anlamı olurdu. Şimdi bu, basitçe, belirli bir sinirliliğin ifadesidir. Ciddiye alınacak bir itiraz değildir!

Şimdi, burada öne sürülen noktalara geliyorum. «Demokratik Merkeziyetçilik» Grubuna karşı haksızlık yapıldığı yolunda imalarda bulunuldu. Burada «Demokratik Merkeziyetçilik» grubu temsilcilerinin değindiği MK seçimleri sorununda gruplar arası anlaşma ve

görüş alışverişinin nasıl geçtiğini hepiniz izlediniz. Örneğin, «İşçi Muhalefeti» grubunun tam sayıda, ve bir dizi hatırı sayılır yoldaşın, bütün görüşlerini temsilcilerinin katıldığı özel danışma toplantısıyla başlayarak, «İşçi Muhalefeti» ve «Demokratik Merkeziyetçilik» grupların temsilcilerinin MK'de istenilir olduğunu açıkça bizzat açıkladığımı biliyorsunuz. «İşçi Muhalefeti»nden bütün yoldaşların ve bütün görüşlerin temsilcilerinin katıldığı danışma toplantısında kimse itiraz getirmedi. «Demokratik Merkeziyetçilik» grubundan bir MK üyesi değil de bir aday aldıysak, bunun uzun bir görüş alış-verişinin, grupların kendi aralarındaki anlaşmanın bir sonucu olduğu tümüyle açıktır. Ve bunda «Demokratik Merkeziyetçilik» grubuna karşı herhangi bir güvensizlik ya da haksızlık bulmak, tümüyle mızmızlıktır. Adil olduğumuzu vurgulamak için gereken her şeyi MK'de yaptık. Bu kimsenin gizleyemeyeceği bir gerçektir. Ve adil olunmadığı sonucunu çıkarmak mızmızlıktır! Ya da «Demokratik Merkeziyetçilik» grubundan bir yoldaş örneğin, kararın 7. paragrafının gereksiz olduğunu söyledi: MK'nin zaten buna hakkı var. Biz, 1. paragrafın yayınlanmamasını talep ediyoruz. Çünkü bunun kullanımına gerek kalmayacağını umuyoruz. Bu, en aşırı hal için alınan bir önlemdir. Ama, «Demokratik Merkeziyetçilik» grubundan yoldaş, «tüzüğe göre buna hakkınız var» derse, o zaman tüzüğü tanımıyor, demokratik merkeziyetçilik ilkelerini tanımıyor, merkeziyetçilik ilkelerini tanımıyor. Parti Kongresi tarafından seçilmiş MK'nin birisini atma hakkı olmasına hiç bir demokrasi, hiç bir merkeziyetçilik izin vermez. (Aradan: «parti tarafından».) Özellikle parti tarafından. Parti Kongresi MK'ni seçer, böylelikle ona en yüksek güveni dile getirir, önderliği ona verir. Ve MK'nin üyesine karşı böyle bir hakkı olmasına; böyle bir şeye Partimiz as-

la ve hiç bir yerde izin vermedi. Bu, şu anki tehlikenin bilincinde en aşırı durum için alınmış bir önlemdir. Olağanüstü bir organ oluşturulacaktır: MK artı aynı oy hakkına sahip adaylar artı Kontrol Komisyonu. Böylesine bir organ, 47 insanın plenumu tüzüğümüzde ön görülmemişti ve pratiğimizde asla kullanılmadı. Bundan dolayı, «Demokratik Merkeziyetçilik» grubundan yoldaşların ne tüzüğü, ne demokratik merkeziyetçilik ilkelerini ne de merkeziyetçilik ilkelerini tanıdıklarını bir kez daha yineliyorum. Bu, olağanüstü bir durum için alınan bir önlemdir. Bunları kullanmayacağımızı umuyorum. Bu yalnızca sizin de duyduğunuz gibi, bir tarafın bölme olasılığını yaklaştıran görüş ayrılıkları olduğunda, partinin bunu kullanacağını gösterir. Biz çocuk değiliz, zor dönemler gördük, bölünmeler gördük ve yaşadık, bunların ne kadar ağır olduğunu biliyoruz ve tehlikeyi adıyla anmaktan kaçmıyoruz. Daha, önceki parti kongrelerindeki keskin görüş ayrılıklarında bir tarafın bölünmeye yaklaştığı anlar oldu mu? Hayır. Şimdi böyle bir an var mı? Evet. Buna çeşitli kereler işaret edildi. Böylesi görüş ayrılıklarına karşı, sanıyorum, mücadele edilir.

Burda devamlı, birliğin böyle kararlarla sağlanmayacağı, karara göre eleştirinin yalnızca ve yalnızca il komiteleri üzerinden iletilebileceği, «İşçi Mu!halefeti»nden yoldaşlara karşı belli bir güvensizliğin dile geldiği ve böylelikle onların MK'de kalmalarının zorlaştığı söylendi. Ama bu da tümüyle yanlıştır! Neden «sapma» sözcüğünün seçildiğini başından beri açıkladım. Eğer hoşunuza gitmiyorsa, bu kararı, ilkede kabul ettikten sonra, gereğinde yumuşatılması için başkanlığa verin. Eğer daha yumuşak bir sözcük biliyorsanız, o zaman «sapma» sözcüğünün yerine bunu geçirmeyi ve diğer

yerlerde de metni yumuşatmayı öneririm. Buna karşı bir itiraz getirmeyeceğiz. Ama şimdi böylesi detaylarla uğraşmanın zamanı değil. Kararı, yumuşatılması için redakte etmek üzere başkanlığa verin. Bir sertleştirme burada düşünülemez; buna karşı polemiğe girmeyeceğim. Ama, burada, bu kararın partinin bir bölümünü diğerine karşı kışkırttığı söylenirse, yine bu da yanlıştır.

Samara'daki «İşçi Muhalefeti» grubunun nasıl oluştuğunu bilmiyorum, hiç orda da olmadım. Ama «İşçi Muhalefeti» dışından hangi görüşe mensup olursa olsun bir MK üyesi, hangi görüşe mensup olursa olsun bir kongre delegesi, Samara parti örgütünün bir toplantısında, bu kararın kışkırtmayı içermediğini, aksine birlik talebi olduğunu kanıtlamak isterse, zorlanmadan bunu yapabilir. Burada «kışkırtma» gibi kavramlar kullanıldığında, birlik üzerine kararın «İşçi Muhalefeti» nin kazanımlarının tanınmasının söz konusu olduğu beşinci noktayı unutmaktadır. Bunlar yan yana durmuyorlar mı? Bir yandan «onların bir sapması var», diğer yandan 5. paragraf okunsun: «Parti kongresi» aynı zamanda, — partinin proleter olmayan ve güvenilmez unsurlardan temizlenmesi, bürokratizme karşı savaş, demokratizmin ve işçi insiyatifinin geliştirilmesi vs. gibi— örneğin sözde «İşçi Muhalefeti» grubunun dkkatleri çektiği sorunlar açısından, bütün böylesi yapıcı önerilerin büyük bir dikkatle gözden geçirilmesi gerektiğini:.. açıklar.» vb. Bu bir kışkırtma mıdır? Bu kazanımların kabul edilmesidir. Biz şunu söylüyoruz: Siz bir yandan tartışmada, politik olarak tehlikeli olan bir sapma gösterdiniz, hatta Medvedev yoldaşın kararı bunu başka sözcüklerle itiraf etmektedir. Devamla ama şu söylenmektedir: Bürokratizme gelince, yapılabilecek her şeyi

yapmadığımız konusunda hemfikiriz. Bu, kazanımların tanınmasıdır ve kışkırtma değildir!

Eğer, MK'ne «İşçi Muhalefeti»nden bir yoldaş alınıyorsa, bu yoldaşça güvenin bir ifadesidir. Ve bundan sonra birisi, fraksiyon mücadelesiyle alt-üst olmamış bir toplantıya gelirse, toplantı ona, burada bir kışkırtmanın değil, yoldaşça güvenin bir ifadesinin var olduğunu söyleyecektir. Olağanüstü durumla ilgili önleme gelince, bu geleceğe yöneliktir, bunu bugün kullanmayacağız, şimdilik yoldaşça güveni dile getiriyoruz. Teorik olarak haksız olduğumuzu söylüyorsanız, bu durumda düzinelerle derleme yayınlama olanağımız var, ve örneğin Samara parti örgütünden bu sorunla ilgili yeni şeyler söyleyecek genç yoldaşlar varsa, buyurun. Samaralı yoldaşlar! Onların bazı makalelerini yayınlayacağız. Parti kongresinde söylenecekle, dışardaki toplantılarda konuşulacak şey arasındaki farkı anlamayacak bir insan yoktur. Kararın tam metnini göz önünde bulundurduğumuzda, burada ilkesel bir teorik işaretin verildiğini ve bunun alınacak bir şeyi içermediğini ve bunun yanı sıra bürokratizme karşı mücadeledeki kazanımların tanındığını, yardım alma isteğinin dile getirildiğini göreceksiniz. Bunun dışında bu grubun temsilcileri MK'ne alınmıştır, bu da en yüksek güvenin ifadesidir, partide bunun daha yükseği olamaz. Bundan dolayı yoldaşlar, bu iki kararın kabul edilmesini —ve hem de isim okunarak oylamayla— ve formülasyonun yumuşatılması için redakte edilmek üzere başkanlık divanına verilmesini öneriyorum. Ve Şliyapnikov yoldaş başkanlık divanında olduğundan, belki de «sapma» sözcüğü için daha uygun bir ifade bulabilir.

Açıklanan istifaya gelince, bununla ilgili şu kararın alınmasını öneriyorum: «Parti Kongresi, dağıtılmış

«İşçi Muhalefeti» grubunun bütün üyelerinden, parti disiplinine uymalarını talep eder, onlara verilen mevkilerde kalmalarını yükümlü kılar ve Şliyapnikov yoldaşın istifasını ve diğer istifaları kabul etmez.»

(*Lenin, Eserler, Cilt 32, s. 262-266, Almanca*)

PARTİ BİRLİĞİ ÜZERİNE KARARA İLİŞKİN RİYAZANOV YOLDAŞIN VERDİĞİ DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ İLE İLGİLİ DÜŞÜNCELER

16 Mart 1921

Riyazanov yoldaşın isteğinin, ne kadar da üzücü olsa, yerine getirilemeyeceğine inanıyorum. Temel bir sorunda görüş ayrılıkları çıktığında, partiye başvurma hakkını partinin ve MK üyelerinin elinden alamayız. Bunu nasıl yapabileceğimizi düşünemiyorum! Şimdiki parti kongresi, gelecek parti kongresi için seçimleri şimdiden herhangi bir şeyle bağlayamaz: Örneğin, Brest anlaşması gibi bir sorun çıkarsa ne olur? Böylesi sorunların çıkmayacağını garanti edebilir misiniz? Bu garanti edilemez. Platformlara göre seçim yapılması mümkün olacaktır. (Riyazanov: «Tek bir sorunda?») Elbette. Ama sizin kararınızda şöyle deniyor: Platformlara göre seçim yok. Sanıyorum, bunu yasaklayabilecek durumda değiliz. Eğer birlik üzerine kararımız ve elbetteki devrimin gelişmesi bizi kaynaştırırsa, o zaman bir daha platform temelinde seçim olmaz. Bu parti kongresinde aldığımız ders unutulmayacaktır. Ama şartlar temele ilişkin görüş ayrılıkları doğurursa, bunların tüm partinin yargılanmasına sunulması yasaklanabilir mi? Bu yapıla-

maz. Bu, yerine getirilemeyecek ve reddedilmesini tavsiye ettiğim abartılmış bir istektir.

(Lenin, Eserler, Cilt 32, s. 267, Almanca)

SBKP/B TARİHİ KISA DERS'TEN «BİR ADIM İLERİ, İKİ ADIM GERİ»NİN ÖNEMİ ÜZERİNE

Menşevikler Partiyi açıkça İkinci Kongrenin vardığı yerden geriye, eski örgütsel dağınıklığa, teşkilatın eski amatörce metodlarına ve dar görüşlülüğüne çekmeye çalışıyorlardı.

Menşeviklere şiddetli bir cevap vermek gerekiyordu.

Bu cevabı, Mayıs 1904'de yayınlanan **Bir Adım İleri, İki Adım Geri** adlı ünlü kitabında, Lenin verdi.

Lenin'in bu kitapta savunduğu, aşağıda sıraladığımız temel örgütlenme ilkeleri sonradan Bolşevik Partisinin örgütsel temellerini oluşturdu.

1. Marksist Parti işçi sınıfının bir parçası, bir müfrezesidir. İşçi sınıfının birçok müfrezesi vardır, bu yüzden işçi sınıfının her müfrezesine işçi sınıfının partisi adı verilemez. Parti, işçi sınıfının diğer müfrezelerinden, öncelikle sıradan bir müfreze olmamasıyla, **öncü** bir müfreze, **bilinçli** bir müfreze, işçi sınıfının **Marksist** bir müfrezesi olmasıyla, toplumun yaşayışının, toplumun gelişmesinin ve sınıf mücadelesinin yasalarına ilişkin bilgiyle donatılmış olmasıyla ve bu yüzden de, işçi sınıfına önderlik edebilmesi ve onun mücadelesini yönetebilmesiyle ayrılır. Dolayısıyla, bir parçanın nasıl bü-

tün ile karıştırılmaması gerekirse, Partinin de işçi sınıfı ile karıştırılmaması gerekir. Her grevcinin Parti üyeliğine kabul edilmesini kimse isteyemez, çünkü Parti ile sınıfı birbirine karıştıran bir kimse Partinin bilinç seviyesini «her grevci»nin bilinç seviyesine indirmiş olur ve işçi sınıfının bilinçli öncüsü olarak Partiyi tasfiye eder. Partinin görevi kendi seviyesini «her grevci»nin seviyesine **indirmek** değil, işçi kitlelerini, «her grevci»yi Partinin seviyesine **yükseltmektir.**

«Biz sınıfın partisiyiz,» diye yazıyordu Lenin, «bu yüzden, **sınıfın hemen tümünün** (savaşta, iç savaş döneminde sınıfın tümü) Partimizin önderliğinde hareket etmesi, Partimize mümkün olduğu kadar sıkı sıkıya bağlanması gerekir. Ama kapitalizm hüküm sürdürçe, bütün sınıfın ya da hemen hemen bütün sınıfın, kendi öncüsünün, **Sosyal-Demokrat Partinin** bilinç ve eylem seviyesine yükselebileceğini düşünmek hem Manilovizm (aşırı iyimserlik), hem de **«khvostizm»** (kuyrukçuluk) olur. Hiçbir aklı başında Sosyal-Demokrat, kapitalizmde, işçi sınıfının gelişmemiş kesimlerinin daha kolay anlayabileceği, ilkel bir sınıf örgütlenmesi olan sendika örgütlerinin bile bütün ya da hemen hemen bütün işçi sınıfını kucaklayamayacağından hiç bir zaman şüphe etmemiştir. Öncü ile ona eğilim gösteren kitleler arasındaki farkı gözden kaçırmak, kendi kendini aldatmaktan, görevlerimizin büyüklüğünü görmezden gelmekten ve bu görevleri kısıtlamaktan başka bir şey değildir.» (Lenin, **Seçme Eserler**, İng. bs. Moskova 1947, Cilt I, s. 294)

2. Parti, işçi sınıfının sadece öncü, bilinçli müfreze-

si değil, aynı zamanda tüm üyeleri için bağlayıcı olan disipliniyle işçi sınıfının **örgütlü** bir müfrezesidir. Bu yüzden, Parti üyeleri ister istemez bir Parti örgütüne de üye olmak zorundadır. Eğer Parti **örgütlü** bir sınıf müfrezesi, bir **örgütlenme** sistemi değil de, kendilerini Parti üyesi ilan eden, ama hiçbir parti örgütüne üye olmayan, bu yüzden de **örgütlü olmayan**, Parti kararlarına uymak zorunda olmayan bir insanlar toplamı olsaydı, Parti hiçbir zaman birleşik bir iradeye sahip olmaz, hiçbir zaman üyelerinin birleşik eylemini sağlayamaz ve bütün bunların sonucu olarak da, işçi sınıfının mücadelesini yönetemezdi. Parti ancak bütün üyeleri ortak bir müfrezede **örgütlenmişse** ve irade, eylem ve disiplin birliği içerisinde biraraya gelmişse, işçi sınıfının pratik mücadelesine önderlik edebilir ve onu bir hedefe yöneltebilir.

Menşevikler, bu durumda, birçok aydının —mesela profesörler, üniversite ve lise öğrencileri, vb.— Parti safları dışında kalacağını söylüyorlardı. Çünkü Menşeviklere göre, bu aydınlar, ya Parti disiplininden ürktükleri için, ya da Plehanov'un ikinci Kongrede söylediği gibi, «mahalli bir örgüte katılmayı onurlarını alçaltıcı bir şey» olarak gördükleri için, Parti örgütlerine katılmak istemeyecekledi. Menşeviklerin bu itirazı geri tepti; çünkü Partinin, Parti disiplininden ürken, Parti örgütüne katılmaktan korkan üyelere ihtiyacı yoktur. İşçiler disiplin ve örgütten korkmazlar ve Parti üyesi olmaya karar vermişlerse örgüte seve seve katılırlar. Disiplin ve örgütten korkanlar, bireyci aydınlardır ve bunlar gerçekten de Parti saflarının dışında kalmalıdırlar. Ama böyle olması çok iyidir, çünkü kararsız unsurların burjuva demokratik devrimin yükseldiği bir dönemde bir hayli artan akınından, Parti böylece korunmuş olur.

«Parti, **örgütlerin bir toplamı** (ama yalnız aritmetik bir toplam değil, aynı zamanda organik bir toplam) olmalıdır dediğim zaman,» diye yazıyordu Lenin, «... sınıf öncüsü olarak Partinin mümkün olduğu kadar **örgütlü** olması, saflarına sadece **en azından asgari bir örgütlenmeyi kabul eden** unsurları alması gerektiği yolundaki dileğimi, isteğimi açık ve kesin bir şekilde dile getiriyorum...» **(Aynı, yerde**, s. 292)

Ve şöyle devam ediyordu:

«Martov'un formülü, **görünüşte**, geniş proleter kitlelerinin çıkarlarını savunmaktadır, ama **gerçekte**, proleter disiplini ve örgütünden kaçınan **burjuva aydınlarının** çıkarlarına hizmet etmektedir. Modern kapitalist toplumun **ayrı bir tabakası olarak aydınların** ayırdedici özelliğinin **bireycilikleri** ve disiplin ve örgüt yetersizlikleri olduğunu hiç kimse inkara kalkışamaz.» **(Aynı yerde**, s. 298-299)

Ve gene:

«Proletarya örgüt ve disiplinden korkmaz... Proletarya, bir örgüte katılmak istemeyen değerli profesör ve öğrencileri, sırf bir örgütün denetimi altında çalışıyorlar diye Parti üyesi olarak tanımak için kılını bile kıpırdatmayacaktır... Partimizde, örgüt ve disiplin ruhuyla **eğitilmemiş olanlar**, proletarya değil, belli bir tabakım aydınlardır. **(Aynı yerde**, s. 322)

3. Parti sadece örgütlü bir müfreze değil, aynı za-

manda işçi sınıfının **bütün örgütleri içinde en yüksek örgüt biçimdir.** Ve işçi sınıfının bütün diğer örgütlerine **kılavuzluk etmek** Partinin görevidir. En yüksek örgüt biçimi olan, sınıfın en sağlam üyelerinden meydana gelen, ileri bir teori, sınıf mücadelesi kanunlarının bilgisi ve devrimci hareketin tecrübesiyle silahlanmış olan Parti, işçi sınıfının bütün diğer örgütlerine kılavuzluk etmek için her türlü imkana sahiptir ve kılavuzluk etmekle yükümlüdür. Menşeviklerin Partinin önder rolünü küçümseme ve aşağılama çabaları, Partinin kılavuzluğundaki bütün diğer proletarya örgütlerini de zayıflatma ve bunun sonucu olarak da, proletaryayı güçsüz ve silahsız kılma eğilimindedir; çünkü «iktidarı ele geçirme mücadelesinde, proletaryanın örgütten başka hiç bir silahı yoktur.» (**Aynı yerde**, s. 340)

4. Parti, işçi sınıfının öncüsünün **milyonlarca işçiyle** olan **birliğinin bir ifadesidir.** Parti ne kadar sağlam bir öncü olursa olsun, ne kadar iyi örgütlenirse örgütlensin, Partili olmaan kitlelerle bağ kurmaksızın ve bu bağları arttırıp kuvvetlendirmeksizin ne varlığını sürdürebilir, ne de gelişebilir. Kendi kabuğuna çekilen, kendini kitlelerden tecrit eden, kendi sınıfıyla olan bağlarını koparan, hatta gevşeten bir parti, kitlelerin güven ve desteğini kaybetmeye ve bunun sonucunda da tamamen ortadan kalkmaya mahkumdur. Parti, sonuna kadar yaşayabilmek ve gelişmek için, kitlelerle olan bağlarını arttırmalı ve kendi sınıfının milyonlarca üyesinin güvenini kazanmalıdır.

> «Sosyal-Demokrat bir **parti** olabilmek için,» diyordu Lenin, «kesin olarak sınıfın **desteğini** kazanmak zorundayız.» (Lenin, **Toplu Eserler**, Rus. bas. Cilt VI, s. 208)

5. Parti, görevlerini gereğince yerine getirebilmek ve kitlelere sistemli bir şekilde kılavuzluk edebilmek için, **merkeziyetçilik** ilkesine dayanarak örgütlenmeli, bir tek tüzüğe, mütecanis Parti disiplinine ve bir tek yönetici organa sahibolmalıdır. Bu organ, Parti Kongresi, kongreler arasındaki zamanlarda da Parti Merkez Komitesidir. Partide azınlık çoğunluğa, tek tek örgütler merkeze, alt örgütler üst örgütlere itaat etmelidir. İşçi sınıfının partisi, bu şartları yerine getiremezse, gerçek bir parti olamaz ve işçi sınıfına kılavuzluk etme görevlerini gerçekleştiremez.

Hiç şüphe yok ki, çarlık istibdadı altında Partinin illegal olarak varolduğu günlerde, Parti örgütleri tabandan seçim ilkesi üzerinde kurulamazdı; Parti çok sıkı bir gizlilik karakterini taşımak zorundaydı. Lenin, Partimizin hayatının bu **geçici** özelliğinin çarlığın kaldırılmasının hemen ertesinde ortadan kalkacağını, Partinin açık ve legal bir hale geleceğini ve Parti örgütlerinin demokratik seçim, **demokratik merkeziyetçilik** temelinde inşa edileceğini düşünüyordu.

> «Eskiden,» diye yazıyordu Lenin, «Partimiz şeklen örgütlenmiş bir bütün değildi, ayrı ayrı grupların toplamıydı; sadece ve bu yüzden, bu grupların arasında ideolojik etki ilişkilerinden başka bir ilişkinin kurulması imkansızdı. **Şimdi** ise, örgütlenmiş bir Parti haline geldik, bu, otoritenin kurulmasını, düşüncelerin gücünün otoritenin gücüne dönüştürülmesini ve alt Parti kuruluşlarının üst Parti kuruluşlarına bağlılığını gerektirir.» (**Aynı yerde**, s. 291)

Menşevikleri, Parti otoritesi ve disiplinine itaat etmeyen örgütsel nihilizm ve aristokratik anarşizm ile suçlarken Lenin şöyle yazıyordu:

«Bu aristokratik anarşizm özellikle Rus nihilistlerine özgü bir şeydir. Rus nihilistine, Parti örgütü muazzam bir 'fabrika' olarak görünür; parçanın bütüne, azınlığın çoğunluğa bağlılığını, o, 'kölelik' olarak kabul eder... bir merkezin yönetimi altında yapılan işbölümü, onda, insanların çarkın dişlileri'ne dönüştürülmesine karşı traji-komik bir feryat uyandırır (bu dönüştürülmenin en zalimce örneği olarak, yazı kurulu üyelerinin birer yazar haline getirilmesi kabul edilir); Partinin örgüt tüzüğünden sözedilecek olunduğunda, alaycı bir gülümseyiş takınır ve tüzükten tamamiyle vazgeçilebileceği yolunda, 'şekilciler'i hedef alan küçümseyici bir imada bulunur.» (Lenin, **Seçme Eserler**, İng. bas. Moskova 1947, Cilt I, s. 324)

6. Parti, pratik çalışmasında, saflarındaki **birliği** korumak istiyorsa, hem önderlere hem de sıradan üyelere, bütün Parti üyelerine **eşit** olarak uygulanan **ortak** bir proleter disiplini kurmalıdır. Böylece Parti içerisinde, disipline bağlı olmayan «seçkin azınlık» ve disipline bağlı olan «çoğunluk» diye bir bölünme olmamalıdır. Bu önşarta uyulmazsa Partinin bütünlüğü ve Parti saflarının birliği sağlanamaz.

«Martov ve şürekasının kongre tarafından atanan yazı kuruluna karşı ileri sürdüğü iddiaların tamamen **mantıksız** olduğunun en iyi örneği, şu sloganlarıdır: 'Biz köle değiliz!'... Kendini kitle örgütünün ve kitle disiplininin üstünde, 'seçkin azınlık'dan biri olarak gören burjuva aydınının anlayışı bu sözlerde en açık ifadesini bulmuştur... Aydınların bireyciliğine göre... **bütün** proleter ör-

gütü ve disiplini **köleliktir.**» (Lenin, **Toplu Eserler**, Rus. bas. Cilt IV, s. 282)

Ve gene:

«Gerçek bir partinin meydana getirilmesi yolunda ilerlediğimiz ölçüde, sınıf bilincine varmış işçi, proleter ordusunun neferinin anlayışı ile anarşist laflar eden burjuva aydınının anlayışını ayırdetmeyi öğrenmelidir; bir Parti üyesine düşen görevlerin sadece sıradan üyeler tarafından değil, «tepedekiler» tarafından da yerine getirilmesini **istemeyi** öğrenmelidir.» (Lenin, **Seçme Eserler**, İng. bas. Moskova 1947, Cilt I, s. 326)

Bütün bu ayrılıklar konusunda tahlilini özetleyen ve Menşeviklerin tutumunu «örgüt meselelerinde oportünizm» olarak tanımlayan Lenin, Menşevizmin en bağışlanmaz hatalarından birinin, proletaryanın kurtuluş mücadelesinde bir silah olarak parti **örgütünün** önemini küçümsemek olduğunu düşünüyordu. Menşevikler proletaryanın parti **örgütünün** devrimin zaferi bakımından büyük bir önem taşımadığını iddia ediyordu. Lenin, Menşeviklerin aksine proletaryanın **ideolojik** birliğinin zafer için tek başına **yeterli olmadığını**; zafer elde etmek için, ideolojik birliğin proletaryanın «maddi **örgüt** birliği» ile **«sağlamlaştırılması»** gerektiğini ileri sürüyordu. Lenin, proleteryanın, ancak bu şart yerine getirildiği takdirde yenilmez bir güç olacağını düşünüyordu.

«Proletaryanın,» diye yazıyordu Lenin, «iktidar mücadelesinde örgütten başka hiçbir silahı yoktur. Burjuva dünyasındaki anarşik rekabet yönetimi altında dağılan, sermaye için zorla çalıştırılarak ezilen, durmadan yoksulluğun, vahşetin ve yozlaşmanın «derinliklerine» itilen proletarya, an-

cak, Marksizmin ilkelerine dayanan ideolojik birlik, ezilen milyonları, işçi sınıfının ordusuna dönüştürecek olan bir örgütün maddi birliğiyle sağlamlaştırıldığı zaman, yenilmez bir güç olabilir ve mutlaka olacaktır da. Bu ordunun karşısında, ne Rus çarlığının eli ayağı tutmaz yönetimi ne de uluslararası sermayenin kof yönetimi durabilecektir.» (**Aynı yerde**, s. 340)

Lenin kitabını ileriyi gören bu sözlerle bitirir.

Lenin'in ünlü eseri **Bir Adım İleri, İki Adım Geri**'de ortaya koyduğu temel örgütsel ilkeler bunlardı.

Bu kitabın en büyük önemi parti ilkesini çevre ilkesine karşı, Partiyi örgüt bozgunculuğuna karşı başarıyla savunmasında; örgüt meselelerinde Menşeviklerin opportünizmini ezmesinde ve Bolşevik Partisinin örgütsel temellerini kurmasında yatmaktadır.

Bu kitabın tarihi önemi şurda yatmaktadır: Lenin bu yapıtta Marksizm tarihinde ilk defa Proletaryanın, —o olmaksızın proletarya diktatörlüğü için mücadelede zafer kazanmanın mümkün olmadığı— öncü **örgütü**, proletaryanın elinde esas **silah** olarak **parti öğretisi**'ni ortaya koymuştur.

(*«Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi» s. 59-66 Almanca*)

LENİNİZMİN TEMELLERİ

J.V. Stalin

(Parça)

2. İşçi sınıfının örgütlü müfrezesi olarak parti. Parti, sadece işçi sınıfının **öncü** müfrezesi değildir. Eğer bu sınıfın mücadelesini gerçekten yönetmek istiyorsa, sınıfın örgütlü müfrezesi de olmalıdır. Kapitalizm koşullarında, partinin görevleri son derece büyük ve çeşitlidir. Parti, iç ve dış gelişmenin son derece çetin koşulları altında proletaryanın mücadelesini yönetmeli; durum saldırıyı gerektiriyorsa proletaryayı saldırıya geçirmeli; durum geri çekilmeyi gerektiriyorsa, proletaryanın, güçlü hasmının darbelerinden sakınmasını sağlamalı; partisiz, örgütsüz işçi kitlesinin milyonlarına disiplin ruhunu ve sistemli mücadeleyi, örgüt ruhunu ve metaneti kazandırmalıdır. Ama parti, ancak kendisi de disiplinin ve örgüt ruhunun somut örneği ise; ancak kendisi proletaryanın örgütlü müfrezesi ise, bu görevleri başarabilir. Bu koşullar olmadan, partinin, proletaryanın muazzam kitlelerine önderlik etmesi sözkonusu bile olamaz.

Parti, işçi sınıfının örgütlü müfrezesidir.

Partinin örgütlü bir bütün olduğu anlayışı, partimizin tüzüğünün birinci maddesine konan Lenin'in ünlü formülasyonu ile saptanmıştır. Bu formülasyona göre,

parti örgütlerinin **toplamı**; ve parti üyesi de, parti örgütlerinden birinin üyesi olan kimsedir. Daha 1903'te, bu formüle karşı koyan menşevikler, bunun yerine kendi kendini partiye alma «sistemini», parti üyesi «ünvanını» şu ya da bu biçimde partiyi destekleyen, ama parti örgütüne girmeyen ve girmek de istemeyen her «profesör ve öğrenci» yi, her «sempatizan»ı ve her «grevci» yi kapsayan «sistemi» koymayı öneriyorlardı. Açıktır ki, eğer bu orijinal sistem partimizde yer etseydi, partinin profesör ve öğrencilerle aşırı derecede dolmasına neden olur ve parti ile sınıf arasındaki sınırı silerek, partinin örgütsüz kitleleri öncü müfrezenin düzeyine yükseltme görevini ortadan kaldırarak, partiyi, «sempatizanlar» denizinde kaybolmuş, biçimsiz, örgütsüz bir «kuruluş» haline getirirdi. Böyle oportünist bir «sistem» ile partimizin, işçi sınıfının devrimimizdeki örgütçü çekirdeği rolünü başaramayacağını söylemenin gereği yoktur.

> «Martov yoldaşın görüş açısından bakıldığında —der Lenin—, partinin sınır çizgisi belirsiz kalmaktadır. Çünkü 'her grevci' kendini 'parti üyesi ilan edebilir'. Bu belirsizliğin yararı nedir? Daha yaygın bir 'ünvan'. Zararı ise, **örgütsüzlük** fikrini getirmesinde, sınıf ile partiyi birbirine karıştırmasındadır.» («Bir Adım İleri, İki Adım Geri», c. IV, Rus.)

Ama parti, sadece örgütlerinin **toplamı** değildir. Aynı zamanda parti, bu örgütlerin biricik **sistemi**, üst ve alt yönetim organlarıyla, azınlığın çoğunluğa uymasıyla, bütün parti üyeleri için zorunlu olan pratik kararlarıyla, bir bütün olarak bu örgütlerin resmi birliğidir. Bu koşullar gerçekleşmeden parti, işçi sınıfının örgütlü

mücadelesinin sistemli ve örgütlü yönetimini sağlamaya yetenekli tek ve örgütlü bir bütün olamaz.

«Önceleri —der Lenin—, bizim partimiz resmen örgütlenmiş bir bütün değildi, sadece ayrı grupların toplamı idi ve bu yüzden, bu gruplar arasında, ideolojik etki ilişkileri dışında herhangi bir başka ilişki mümkün değildi. Şimdi örgütlenmiş bir parti haline geldik, bu bir otoritenin kurulmasını gerektirir, fikir gücünün otorite gücüne dönüşmesini gerektirir, alt parti kurullarının üst kurullara tabi olmasını gerektirir.» (age, s. 291)

Azınlığın çoğunluğa uyması ilkesi, parti çalışmalarının bir merkez tarafından yönetilmesi, kararsız ögelerin saldırılarına, «bürokratizm», «formalizm» vb. suçlamalarına sık sık neden olur. Tanıtlamaya gerek yok ki, bu ilkeler uygulanmadan partinin bir bütün olarak sistemli çalışması ve işçi sınıfının mücadelesinin yönetilmesi mümkün olamazdı. Örgüt sorununda Leninizm, bu ilkelerin sıkı sıkıya uygulanmasıdır. Lenin, bu ilkelere karşı mücadeleyi, alayla karşılanmaya ve reddedilmeye layık «Rus nihilizmi» ve «aristokrat anarşizmi» diye niteler.

Lenin, «Bir Adım İleri, İki Adım Geri» adlı kitabında, bu kaypak ögeler hakkında şöyle der:

> «Aristokratik anarşizm, özel olarak Rus nihilistine özgüdür. Rus nihilisti, parti örgütünü korkunç bir 'fabrika' olarak düşünür; parçanın bütüne ve azınlığın çoğunluğa tabi olmasını 'kölelik' olarak görür; ... bir merkezin yönetiminde işbölümü yapılması onda, insanların 'çark dişlileri' haline getirilmesine karşı traji-komik feryatlar uyandırır; ... partinin örgüt tüzüğünden sözetmek, aşağılayıcı bir tiksinmeye ve ... bu işin tüzüksüz de olabileceği... şeklinde küçümseyici bir beyana

neden olur.» «Bu ünlü bürokrasi hakkındaki feryatların, merkezi organların kişisel bileşiminden duyulan hoşnutsuzluğun perdesi olduğu ve... bir incir yaprağı yerine geçtiği, sanıyorum, aydınlanmıştır. Siz bir bürokratsınız, çünkü kongrede benim irademe uygun olarak değil, bilakis benim irademe rağmen seçildiniz; siz bir biçimcisiniz, çünkü benim rızama değil, kongrenin resmi kararlarına dayanıyorsunuz; siz tamamen mekanik davranıyorsunuz, çünkü parti kongresindeki 'mekanik' çoğunluğun sözünü ediyorsunuz, benim atanma (kooptasyon) isteğimi ise dikkate almıyorsunuz; siz bir müstebitsiniz, çünkü... eski ahbap çevresine iktidarı teslim etmeyi reddediyorsunuz.» (age, c. VI s. 310 ve 287)

3. Proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek biçimi olarak parti. Parti, işçi sınıfının örgütlü müfrezesidir. Ama parti, işçi sınıfının tek örgütü değildir. Proletarya, onlar olmaksızın sermayeye karşı başarılı mücadele edemeyeceği bir dizi başka örgüte sahiptir: sendikalar, kooperatifler, fabrika örgütleri, parlamento grupları, partisiz kadın birlikleri, basın, kültür ve eğitim örgütleri, gençlik dernekleri, (açık devrimci eylem sırasında) devrimci mücadele örgütleri, (eğer proletarya iktidarda ise) devlet örgütü olarak Sovyetler vb. Bu örgütlerin büyük çoğunluğu, parti-dışı örgütlerdir ve içlerinden ancak birkaçı partiye doğrudan doğruya bağlıdır ya da partinin kollarını oluşturur. Bütün bu örgütler, belirli koşullarda işçi sınıfına kesinlikle gereklidirler, çünkü bunlar olmadan mücadelenin çeşitli alanlarında proletaryanın sınıf mevzilerini güçlendirmek, burjuva düzeni yerine sosyalist düzeni geçirmekle yükümlü bir güç olarak proletaryayı çelikleştirmek olanaksızdır. Ama sayı-

sı bu kadar kabarık olan bu örgütlerin yönetim birliğini nasıl sağlamalı? Bu örgüt çokluğunun, yönetimde dağınıklığa neden olmayacağının güvencesi nerededir? Denilecek ki, bu örgütlerin her biri, kendi özel alanında çalışmaktadır ve dolayısıyla bunlar birbirlerinin çalışmasına engel olamaz. Bu, elbette doğrudur. Ama tek bir sınıfa, proleter sınıfına hizmet ettiklerine göre, bütün bu örgütlerin eylemlerini tek bir doğrultuda yürütmeleri gerektiği de doğrudur. O zaman şu soru ortaya çıkıyor: Bütün örgütlerin çalışmalarında izlemeleri gereken bu çizgiyi, bu genel doğruluyu kim belirler? Gereken deneyime sahip bulunduğu için, yalnız bu genel çizgiyi hazırlamaya yetenekli olmakla kalmayan, aynı zamanda yeterli otoriteye de sahip olduğu için, bütün bu örgütlerin yönetim birliğini sağlamak ve aykırı hareketleri gidermek üzere, bu çizgiyi uygulamaya sevketmeye yetenekli olan bu merkezi örgüt hangisidir?

Bu örgüt, proletaryanın partisidir.

Parti bunu başarmak için gerekli bütün önkoşullara sahiptir, çünkü: birincisi, parti, proletaryanın partisiz örgütlerine doğrudan doğruya bağlı olan ve çok kez bu ögütleri yöneten işçi sınıfının en iyi ögelerinin toplanma noktasıdır; ikincisi, işçi sınıfının en seçkin ögelerinin toplanma noktası olan parti, işçi sınıfının örgütlerinin her biçimini yönetmeye yetenekli önderlerin yetiştirilmesi için en iyi okuldur; üçüncüsü, işçi sınıfı önderlerinin yetiştirilmesi için en yi okul olan parti, deneyimi ve saygınlığı ile proletaryanın mücadelesinin önderliğini merkezileştirmeye ve böylelikle işçi sınıfının partisiz bütün örgütlerini, yardımcı organlar ve partiyi sınıfa bağlayan volan kayışları haline getirmeye yetenekli biricik örgüttür.

Parti, proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek biçimidir.

Elbette bu, parti-dışı örgütlerin, sendikaların, kooperatiflerin vb. partinin yönetimine resmen ast olarak bağlı olmaları demek değildir. Sadece, bu örgütlere mensup olan ve bunlarda tartışma götürmez biçimde etkili olan parti üyeleri, bu parti-dışı örgütlerin çalışmalarında proletarya partisine mümkün olduğunca yaklaşmaları ve onun siyasal önderliğini gönül rızasıyla kabul etmeleri için bütün ikna yollarına başvurmalıdır demektir.

İşte bunun için Lenin, partinin, siyasal önderliğinin proletaryanın bütün öbür örgüt biçimlerine uzanması gereken «proleterlerin sınıf birliğinin en yüksek biçimi» («Sol» Komünizm, c. XXV, s. 194) olduğunu söyler.

İşte bunun için, partisiz örgütlerin «bağımsızlığı» ve «tarafsızlığı» oportünist teorisi, **bağımsız** parlamenterlerle partiden **kopmuş** yazarların, **dargörüşlü** sendika önderleriyle, **burjuvalaşmış** kooperatifçilerin sayısını artıran bu teori, Leninizmin teori ve pratiğiyle kesinlikle uyuşmaz.

4. Proletarya diktatörlüğünün aleti olarak parti. Parti, proletaryanın en yüksek örgüt biçimidir. Parti, proleter sınıfın bağrında ve bu sınıfın örgütleri arasında asıl yönetim gücüdür. Ama bu, hiç de partinin kendi başına bir amaç olduğu, kendi kendine yeter bir güç olarak görüldüğü anlamına gelmez. Parti, sadece proleterlerin sınıf birliğinin en yüksek biçimi değildir, aynı zamanda, proletaryanın elinde, henüz kurulmadan önce diktatörlüğünün kurulmasına yarayan, kurulduğu zaman da bu diktatörlüğün pekiştirilmesine ve genişletilmesine yarayan bir araçtır. Eğer proletarya iktidar sorunuyla karşı karşıya kalmasaydı, empeyalizm koşulları, savaşların kaçınılmazlığı, bir bunalımın varlığı, burjuvaziyi devirmek ve proletarya diktatörlüğünü kur-

mak için proletaryanın bütün güçlerinin bir noktada toplanmasını, devrimci hareketin bütün iplerinin bir tek yerde toplanmasını gerekli kılmasaydı, parti, bu kadar önem kazanamaz, proletaryanın öbür örgüt biçimleri içindeki üstün durumuna erişemezdi. Parti, proletaryaya, herşeyden önce, proletaryanın iktidarı başarıyla ele geçirmesi için vazgeçilmez bir kurum olan savaş genelkurmayı olarak gereklidir. Tanıtlamaya gerek yok ki, proletaryanın kitle örgütlerini çevresinde toplamaya ve savaş sırasında hareketin tümünün önderliğini merkezileştirmeye yetenekli bir parti olmasaydı, proletarya Rusya'da devrimci diktatörlüğünü kuramazdı.

Ama parti, proletaryaya, yalnızca diktatörlüğünü kurması için gerekli değildir; parti, diktatörlüğü devam ettirmek, sosyalizmin tam zaferini sağlamak amacıyla diktatörlüğü sağlamlaştırmak ve genişletmek için daha da gereklidir.

> «Bugün —diyor Lenin—, artık herkesin, partimizde sıkı disiplin olmadan, gerçekten demir disiplin olmadan, partimize işçi sınıfının tüm kitlesinin, yani işçi sınıfı içinde düşünen, namuslu, fedakâr, etkili geri kalmış tabakalara önderlik etmeye ya da onları beraberinde sürüklemeye yeteneği olan ne varsa onun desteği olmadan, Bolşeviklerin ikibuçuk yıl değil, ikibuçuk ay bile iktidarda kalamayacaklarını görebildiği besbellidir.» (age, s. 173)

Ama diktatörlüğü «sürdürmek» ve «genilşetmek» ne demektir? Milyonlarca proletere disiplin ve örgüt ruhunu aşılamaktır; proleter yığınlar içinde, küçük-burjuva kökenli güçlerin ve küçük-burjuva alışkanlıkların kemirici etkisine karşı birleştirici bir güç oluşturmak

ve bir direniş kalesi kurmaktır; küçük-burjuva tabakaları yeniden eğitmek ve değiştirmek için proleterlerin örgüt çalışmalarını pekiştirmektir; sınıfları kaldırmaya ve sosyalist üretimi örgütlemek için zorunlu koşulları hazırlamaya yetenekli bir güç olabilmeleri için proleter kitlelerin kendilerini eğitmelerine yardım etmektir. Bütün bunları ise, birliğinden ve disiplininden güç alan bir parti olmadan başarmak olanaksızdır.

> «Proletarya diktatörlüğü, —diyor Lenin— eski toplumun güçlerine ve geleneklerine karşı, kanlı ve kansız, şiddete başvuran ve barışçı, askeri ve iktisadi, eğitici ve idari inatçı bir savaştır. Milyonlarca ve onmilyonlarca insandaki alışkanlık gücü, en korkunç güçtür. Savaşta çelikleşmiş bir parti olmadan, sözkonusu sınıf içinde namuslu olarak ne varsa onun güvenini elde etmiş bir parti olmadan, yığınların ruh halini izlemesini bilen ve bunu etkileyebilen bir parti olmadan, bu savaşı başarıyla yürütmek olanaksızdır.» (age, s. 190)

Proletarya, diktatörlüğünü kurmak ve sürdürmek için partiye muhtaçtır. Parti, proletarya diktatörlüğünün bir aletidir.

Bundan çıkan sonuç şudur ki, sınıfların ortadan kalkması ve proletarya diktatörlüğünün sönüp gitmesiyle, parti de sönüp gidecektir.

5. Hiziplerin varlığı ile bağdaşmayan irade birliği olarak parti. Birliğinden ve demir disiplininden güç alan bir parti olmadan proletarya diktatörlüğünü kurmak ve sürdürmek olanaksızdır. Ama bütün parti üyelerinin irade birliği olmadan, eylem birliği olmadan partide demir disiplin düşünülemez. Kuşkusuz ki bu, partide fikir mücadelesi olanağını dışlamaz. Tam tersine, demir

disiplin, eleştiriyi ve fikir mücadelesini dışlamak şöyle dursun, partinin bağrında eleştiriyi ve fikir mücadelesini şart koşar. Üstelik bu, disiplinin «kör» disiplin olması demek hiç mi hiç değildir. Tam tersine, demir disiplin, bilinçli ve gönüllü olarak, kabul edilen bir itaati öngörür, çünkü ancak bilinçli bir disiplin, gerçekten demir disiplin olabilir. Ama fikir mücadelesi bitince, eleştiri tükenip karara varılınca, bütün parti üyelerinin irade birliği ve eylem birliği şarttır. Bu öyle zorunlu bir şarttır ki, o olmaksızın ne birleşmiş parti, ne de partide demir disiplin düşünülebilir.

> «Bu çetin içsavaş döneminde —diyor Lenin—, Komünist Partisi, ancak en merkezileşmiş tarzda örgütlenmişse, partide askeri disipline benzer demir disiplin yürürlükteyse ve parti merkezi büyük bir otoriteye sahipse, geniş yetkileri varsa ve parti üyelerinin genel güvenini kazanmışsa, görevini başarabilir.» («Üçüncü Enternasyonal'e Giriş Koşulları», c. XXV, s. 282-283)

Diktatörlüğün kuruluşundan önceki mücadele koşullarında, parti disiplini hakkında pozisyon budur.

Diktatörlüğün kurulmasından sonra aynı şeyi, ama daha da büyük ölçüde söylemek gerekir.

«Proletaryanın partisinin demir disiplinini (özellikle onun diktatörlüğü sırasında) azcık da olsa zayıflatan kimse —der Lenin—, gerçekte proletaryaya karşı burjuvaziye yardım eder.» («Sol» Komünizm, c. XXV, s. 190)

Buradan şu sonuç çıkar ki, hiziplerin varlığı, ne parti birliğiyle, ne de onun demir disipliniyle bağdaşmaz. Tanıtlamaya gerek yok ki, hiziplerin varlığı birçok merkezlerin varlığına yolaçar; birçok merkezin varlığı ise partide ortak bir merkezin yokluğu irade birliğinin

parçalanması, disiplinin gevşemesi ve dağılması, diktatörlüğün zayıflayıp dağılması demektir. Kuşkusuz, proletarya diktatörlüğüne karşı mücadele eden ve proleterleri iktidara götürmek istemeyen İkinci Enternasyonal partileri, hizip özgürlüğü gibi bir liberalizmi hoşgörebilirler; çünkü bu partilerin demir disipline hiç gereksinmeleri yoktur. Ama çalışmalarını proletarya diktatörlüğünün kuruluşu ve sağlamlaştırılması görevine göre düzenleyen Komünist Enternasyonal partileri, ne «liberalizme», ne de hizip özgürlüğüne izin veremezler.

Parti, her türlü hizipçiliği ve parti içinde her türlü iktidar bölünmesini dışlayan irade birliğidir.

Bundan dolayı Lenin, «proletarya diktatörlüğünün başarılarının temel koşulu olan parti birliğinin ve proletaryanın öncü müfrezesinin irade birliğinin gerçekleşmesi bakımından hizipçiliğin tehlikeleri»ne değinir. Bu fikir, partimizin X. Kongresinde kabul edilen «Partinin Birliği Üzerine» başlıklı özel kararında ifade edilmiştir.

Bundan dolayı Lenin, «partiden kesin ve hemen ihraç edilme» cezası ile «her türlü hizipçiliğin tam olarak bastırılmasını» ve «şu ya da bu platform üzerinde kurulmuş bütün grupların hemen dağıtılmasını» talep eder. (Partinin Birliği Üzerine.)

(*Stalin, «Leninizmin Sorunları», Almanca, s. 89-96; İngilizce, s. 101-111.*)

BİR KEZ DAHA PARTİMİZDEKİ SOSYAL-DEMOKRAT SAPMALAR ÜZERİNE

(J.V. Stalin)

KEYK'NİN VII. GENİŞLETİLMİŞ PLENUMU
Rapor, 7 Aralık 1926

(Parça)

I. GİRİŞ

Yoldaşlar! Asıl konuyu ele almadan önce, birkaç noktaya işaret etmeme izin veriniz.

1. PARTİ İÇİ GELİŞİMDEKİ ÇELİŞMELER

Birinci sorun, partimizin içindeki mücadele, başlangıcı epey gerilere giden ve devam etmekte olan mücadeledir.

Partimizin tarihi, 1903 yılında, bolşevik grubun ortaya çıktığı andan başlanarak ve bu olayın aşamaları izlenerek ele alınırsa, partimizin tarihinin, parti içi çelişkilerin mücadelesinin tarihi olduğu, bu çelişkilerin aşıl-

masının, ve bu çelişkilerin aşılması temeli üzerinde partimizin derece derece güçlendirilmesinin tarihi olduğu, kuşkusuz, söylenebilir. Rus insanının kavgaya düşkün olduğu, tartışmayı, görüş ayrılıkları çıkarmayı sevdiği, ve bu yüzden de partisinin gelişmesinin parti içi çelişkilerin aşılmasıyla gerçekleşeceği sanılabilir. Bu, doğru değildir yoldaşlar, burada kavgacılık sözkonusu değildir. Burada, proletaryanın sınıf mücadelesinin gelişmesi, partinin gelişmesi sürecinde doğan ilke ayrılıkları sözkonusudur. Çelişkilerin, sadece mücadele edilerek, şu ya da bu ilkeler, şu ya da bu mücadele hedefleri, hedefe ulaşmak için şu ya da bu mücadele yöntemleri için mücadele edilerek giderilebileceği sözkonusudur. Günlük siyasal sorunlarda, bütünüyle pratik niteliğe sahip sorunlarda, Parti içinde farklı düşünenlerle her türlü uzlaşma yapılabilir ve yapılmalıdır. Ama bu sorunlar, ilke ayrılıkları ile ilgiliyse, hiç bir uzlaşma, hiç bir «orta» yol, sonuç veremez. İlkesel karaktere sahip sorunlarda hiç bir «orta» yol yoktur, ve olamaz. Partinin çalışmasına, ya şu, ya da bu ilkeyi temel almak zorunludur. İlke sorunlarında «orta» yol, görüş ayrılıklarını örtbas etme, gizleme «yoludur», partinin ideolojik yozlaşmasının «yoludur», partinin ideolojik bakımdan ölümünün «yoludur.»

Batıdaki sosyal-demokrat partiler, bugün nasıl yaşıyor ve gelişiyor? Bu partilerde parti içi çelişkiler ve ilke ayrılıkları var mı? Elbette var. Bu çelişkiler, ortaya çıkarılıyor mu, partili yığınların gözleri önünde açıkça ve dürüstçe aşılmaya kalkışılıyor mu? Hayır. Elbette hayır! Sosyal-demokratların pratiği, çelişkileri ve görüş ayrılıklarını örtbas etmekten, gizlemekten ibarettir. Sosyal-demokratların pratiği, konferanslarında ve parti toplantılarında, durumların iyi düzenlenmiş, düzmece ve göstermelik tablolarını sergilemekten, parti içi görüş ayrı-

lıklarını titizlikle örtbas edip gizlemekten ibarettir. Ama böyle yapılınca, beyinlerin tıkanması ve partinin ideolojik yoksullaşmasından başka birşey çıkmaz ortaya. Bir zamanlar devrimci, ama şimdi reformist olan Batı Avrupa sosyal-demokrat partilerinin gerileme nedenlerinden biri de budur.

Ama biz, yoldaşlar, böyle yaşayamayız ve böyle gelişemeyiz. İlkede «orta» yol politikası, bizim politikamız değildir. İlkede «orta» yol politikası, gücünü yavaş yavaş kaybeden, yozlaşan partilerin politikasıdır. Böyle bir politikanın, partiyi, boşuna çabalayan, işçi yığınlarından kopmuş, kof bir bürokratik aygıta dönüştürmesi kaçınılmazdır. Bu yol, bizim yolumuz değildir.

Partimizin tüm geçmişi, Partimizin tarihinin, parti içi çelişkilerin üzerinden gelinmesi ve parti saflarının çelişkilerin üzerinden gelinmesi temeli üzerinde sağlamlaşması olduğu şeklindeki tezin bir doğrulanmasıdır.

Birinci dönemi, İskra dönemini, ya da bolşevikler ile menşevikler arasındaki görüş ayrılıklarının ilk kez ortaya çıktığı ve bunun sonucu olarak partimizin bolşevik bir gurup (Lenin) ile menşevik bir guruba (Plehanov, Akselrod, Martov, Zasuliç, Potressov) bölündüğü II. Kongre dönemini ele alalım. O zaman Lenin yalnız kaldı. O zaman Lenin'i terkeden, yerleri doldurulamaz» denilen kişiler için koparılan çığlıkları, yaygaraları bir işitseydiniz! Ama mücadelenin pratiği ve partinin tarihi, bu kopmanın ilkesel bir temeli olduğunu, bu kopmanın gerçekten devrimci ve gerçekten marksist bir partinin doğması ve gelişmesi için gerekli bir aşama olduğunu gösterdi. O zaman partinin pratiği, niceliğin değil, niteliğin önemli olduğunu gösterdi, bu bir; biçimsel bir birliğin değil, bilakis ilkesel temele sahip bir birliğin önemli olduğunu gösterdi, bu iki. Tarih, Lenin'in haklı olduğunu, «yerleri doldurulamaz» denilen kişilerin hak-

sız olduğunu gösterdi. Tarih Lenin ile onlar arasındaki bu çelişkinin üstesinden gelinmeksizin gerçekten devrimci bir partiye sahip olamayacağımızı gösterdi.

Bolşevikler ile menşeviklerin hâlâ aynı partide, birlikte birbirinden tamamen farklı platformlarda, iki kamp olarak bulundukları 1905 devrim arifesi dönemini ele alalım; bolşevikler, partinin resmen bölünmesiyle karşı karşıya idiler; devrimimizin yönünü savunmak, kendi parti Kongrelerini çağırmak (III. Parti Kongresi) zorunda kaldılar. O zaman, partinin bolşevik grubu, neden üstülük sağladı, neden parti çoğunluğunun sempatisini kazandı? Bolşevikler, ilkesel görüş ayrılıklarını örtbas etmediler, tersine, menşevikleri tecrit ederek bu görüş ayrılıklarının üstesinden gelmek için mücadele ettiler de ondan.

Partimizin gelişimindeki üçüncü dönem, 1905 Devrimi yenilgisi sonrasında başta Bogdanov olmak üzere «otsovist» diye anılan bir kısım bolşeviğin bolşevizmden ayrıldığı 1907 dönemi gene söylediklerimi doğrular. Bu, partimizin hayatında kritik bir dönemdi. Bu, eski kuşaktan bir sürü bolşeviğin, Lenin'den ve partisinden ayrıldığı dönemdi. O zaman menşevikler, bolşeviklerin çöktüğünü haykırmaya başladılar. Ama bolşevizm çökmedi ve aşağı yukarı bir buçuk yıl süren mücadele pratiği bolşevik saflarındaki çelişkilerin giderilmesi için mücadele ederken, Lenin ile partisinin haklı olduklarını gösterdi. Bu çelişkiler, örtbas edilerek değil, tersine, apaçık ortaya konularak, partimizin selâmeti ve çıkarı için mücadele edilerek giderildi.

Partimizin tarihindeki dördüncü dönem, bolşeviklerin, çarcı gericiliğin hemen hemen parçalamış olduğu partiyi yeniden kurdukları ve tasfiyecileri kovdukları 1911-1912 dönemi de bunu doğrular. Bolşevikler, burada da daha önceki dönemlerde olduğu gibi, tasfiyecilerle

aralarındaki ilke ayrılıklarını örtbas ederek değil, onları açığa çıkararak ve gidererek partiyi yeniden kurmaya, güçlendirmeye giriştiler.

Bundan sonra partimizin gelişmesindeki beşinci dönemi, bir kısım bolşeviklerin Bolşevik Partisinin tanınmış önderleriyle birlikte sallandığı ve Ekim ayaklanmasına katılmak istemediği, bunu bir serüven saydığı 1917 Ekim Devrimini anabilirim. Bolşeviklerin bu çelişkiyi de örtbas ederek değil, Ekim Devrimi için açıkça mücadele ederek giderdikleri biliniyor. Mücadelenin pratiği gösterdi ki, bu görüş ayrılıklarını gidermeseydik, Ekim Devrimini kritik bir duruma düşürebilirdik.

Son olarak, parti içi mücadelelerimizin gelişmesindeki daha sonraki dönemleri, Brest barışı dönemini, 1921 yılını (sendika tartışmasını) ve hepimizin bildiği ve burada üzerinde konuşmayacağım öbür dönemleri de bunu doğrulamak için anabilirim. Bilindiği gibi, partimiz, bütün bu dönemlerde de, önceleri olduğu gibi, iç çelişkilerin giderilmesiyle gelişmiş ve güçlenmiştir.

Peki, bundan çıkan sonuç nedir?

Bundan çıkan sonuç Sovyetler Birliği Komünist Partisinin (Bolşevik) parti içi çelişkilerin giderilmesiyle geliştiği ve güçlendiğidir.

Bundan çıkan sonuç, mücadele yoluyla parti içi çelişkilerin giderilmesinin, partimizin gelişme yasası olduğudur.

Bunun SBKP (B) için bir yasa olduğu, ama öbür proletarya partileri için böyle olmadığı söylenebilir. Bu, doğru değildir. İster SSCB'nin proletarya partisi, ister Batıdaki proletarya partileri sözkonusu olsun, bu yasa birazcık büyük bütün partiler için değişmeyen bir gelişme yasasıdır. Nasıl ki, küçük bir ülkenin küçük bir partisinde bir ya da birkaç kişinin otoritesiyle görüş ayrılıkları şu ya da bu yolla örtbas edilebilirse, bunun gi-

bi, büyük bir ülkenin büyük bir partisinde de çelişkilerin giderilmesiyle gelişimin sağlanması, partinin büyümesi ve güçlendirilmesi için zorunlu bir öğedir. Bu, geçmişte böyleydi. Gelecekte de böyledir.

Bunu doğrulamak için, burada, Marx'la birlikte Batıdaki proletarya partilerine onyıllarca yol göstermiş olan Engels'in otoritesine de başvurabilirim. Almanya'da sosyalistlere karşı olağanüstü yasaların yürürlükte olduğu, Marx ile Engels'in Londra'da mülteci olarak yaşadıkları, Alman sosyal-demokrasisinin illegal yurt dışı organı olan Der Sozialdemokrat'ın Alman sosyal-demokrasisinin çalışmasını fiilen yönettiği geçen yüzyılın seksenleri sözkonusudur. O zamanlar Bernstein bir devrimci marksistti (henüz reformistlere katılmamıştı), Engels, Alman sosyal-demokrasisinin güncel sorunları üzerine onunla sürekli olarak mektuplaşıyordu. O sıralarda (1882) Bernstein'a şöyle yazmıştı;

> «Öyle görünüyor ki, diyalektik gelişim yasalarının genellikle tanıtladığı gibi, her büyük ülkedeki her işçi partisi sadece iç mücadelelerle gelişebilir. Alman partisi, bizzat kavganın başrolü oynadığı Eisenach'cılarla Lasalle'cılar arasındaki mücadelede bugünkü durumuna geldi. Birleşmek, ancak, Lassalle'in bir araç olarak, bile bile disiplin altına aldığı lumpen çete kendini tükettiğinde mümkün oldu —ve o zaman dahi bu birlik bizim tarafımızdan çok aceleci bir şekilde gerçekleştirildi. Fransa'da Bakuninci teoriyi feda eden, ama bakuninci mücadele araçlarını sürdüren, aynı zamanda hareketin sınıfsal niteliğini kendi özel amaçlarına kurban eden kişiler de, birleşmek yeniden mümkün olmadan önce, kendilerini tüketmek zorunluluğundadırlar. Böyle durumlarda birleşmeyi

öğütlemek, kuşkusuz aptallık olur. Bugünkü koşullar altında geçirilmesi gereken çocuk hastalıklarına karşı ahlâk dersleriyle hiç bir şey yapılamaz.» (Bakınız: K. Marx ve F. Engels Arşivi c. I, s. 324 - 325)

Çünkü Engels'in bir başka yerde söylediği gibi:

'Çelişkiler asla uzun süre gizlenemez, tersine, daima tartışılıp sonuca bağlanır.' (Aynı kaynak, s. 371)

Partimiz içindeki çelişkilerin varlığı ve Partimizin mücadele yoluyla bu çelişkilerin üstesinden gelerek gelişmesi, herşeyden önce bununla açıklanır.

2. PARTİ İÇİ ÇELİŞKİLERİN KAYNAKLARI

Peki ama, bu çelişkiler ve görüş ayrılıkları nerden geliyor, bunların kaynakları nerdedir?

Proletarya partilerindeki çelişkilerin kaynaklarını iki yerde aramak gerektiğine inanıyorum.

Bunlar nedir?

Birincisi, burjuvazinin ve burjuva ideolojisinin, sınıf mücadelesi koşulları altında proletarya ve partisi üzerindeki baskısıdır; proletaryanın direnme gücü en az olan tabakaları ve böylece proletarya partisinin direnme gücü en az olan tabakaları bu baskı karşısında sık sık gevşerler. Proletarya, toplumun dışına çıkılarak incelenemediği gibi, toplumdan da tamamen tecrit edilemez. Proletarya, türlü tabakaların sayısız ilişkilerle birbirine bağlandığı toplumun bir bölümüdür. Parti ise ama proletaryanın bir parçasıdır. Bu yüzden, parti de burjuva toplumun türlü tabakalarıyla bağıntısız ve onların etkisinden uzak olamaz. Burjuvazinin ve ideolojisi-

nin, proletarya ve partisi üzerindeki baskısı, burjuva düşüncelerinin, törelerinin, alışkanlıklarının, ruhsal durumlarının, proletaryanın burjuvaziye şu ya da bu tarzda bağlı bulunan belirli tabakalarından geçerek proletaryaya ve partisine girdiği anlamına gelir.

İkincisi, işçi sınıfının bileşimindeki çeşitlilik, işçi sınıfında türlü tabakaların varolmasıdır. Sınıf olarak proletaryanın üç tabakaya bölünebileceğini sanıyorum.

Birinci tabaka, proletaryanın temel kitlesi, çekirdeği olan, kapitalist sınıflarla bağlarını uzun süredir koparmış, «safkan» proleter kitledir. Proletaryanın bu tabakası, marksizmin en güvenilir dayanağıdır.

İkinci tabaka, ancak kısa bir süre önce proleter olmayan sınıflardan, köylülerden, küçük burjuva saflarından, aydınlardan ayrılanlardan meydana gelir. Bunlar, başka sınıflardan gelen kişilerdir, proletaryaya daha yeni katılmışlar, düşkünlüklerini, alışkanlıklarını, kararsızlıklarını ve ikircimliliklerini işçi sınıfına sokmuşlardır. Bu tabaka, mümkün bütün anarşist, yarı-anarşist ve «aşırı sol» gruplar için en elverişli zemini oluşturur.

Üçüncü ve son tabaka işçi aristokrasisidir, işçi sınıfının üst tabakasıdır, proletaryanın maddi durumu en iyi olan bu bölümü, burjuvaziyle uzlaşma çabasındadır, yeryüzünün güçlü kişileriyle uyuşmaya ve bir şeyler koparmaya yatkın bir ruhsal durumdadır. Bu tabaka, açık reformistler ve oportünistler için en elverişli zemini oluşturur.

Dış farklılıklarına karşın, işçi sınıfının bu son iki tabakası oportünizm için, işçi aristokrasisinin ruhsal durumu ağır basarsa açık oportünizm için, küçük-burjuva çevrelerinden henüz tamamen kopmamış olan yarı dargörüşlü tabakaların ruhsal durumu ağır basarsa «sol» safsatalarla gizlenen oportünizm için, az ya da çok elverişli bir ortam oluştururlar. Bu gerçek, «aşırı sol»

ruhsal durumların, açık opotünist ruhsal durumlarla adım başında birleşmesi gerçeği, şaşırtıcı değildir. Lenin, «aşırı sol» muhalefetin, sağ, menşevik, açık oportünist muhalefetin öbür yüzü olduğunu kerelerce açıklamıştır. Bu, tamamen doğrudur. «Aşırı solcu», devrimin zaferini hemen yarın beklediği için devrim yanlısı olduğundan, devrim geciktiğinde, devrim hemen yarın zafere ulaşmadığında kuşkuya kapılacağı ve devrimden umudunu keseceği besbellidir.

Doğaldır ki, sınıf mücadelesinin gelişmesindeki her dönüm noktasında, mücadelenin kızışması ve güçlüklerin artmasıyla, proletaryanın farklı tabakalarının görüşlerindeki, alışkanlıklarındaki, ruhsal durumlarındaki farklılıkların, belirli görüş ayrılıkları şeklinde parti içinde ortaya çıkması kaçınılmazdır. Burjuvazinin ve ideolojisinin baskısı, bu görüş ayrılıklarını keskinleştirmek zorunluluğundadır; bu da görüş ayrılıklıklarının proletarya partisi içinde mücadele yoluyla sonuca bağlanmasına yolaçar.

Parti içi çelişkilerin ve görüş ayrılıklarının kaynakları bunlardır.

Bu çelişkilerden ve görüş ayrılıklarından kaçınılabilir mi? Hayır, kaçınılamaz. Bu çelişkilerden kaçınılabileceğine inanmak, kendini aldatmak demektir. Engels, parti içi çelişkilerin uzun süre örtbas edilemeyeceğini, çelişkilerin kesin bir sonuca bağlanıncaya kadar mücadele edilmesinin zorunlu olduğunu söylerken haklıydı.

Ama bu, partinin bir tartışma kulübüne dönüşeceği anlamına gelmez. Tersine, proletarya partisi, proletaryanın bir mücadele örgütüdür ve öyle kalmak zorunluluğundadır. Bununla salt şunu demek istiyorum ki, parti içindeki görüş ayrılıkları ilkesel niteliğe sahipseler bunlardan kaçınılmamalı, bunlara gözyumulmamalıdır. Bununla salt şunu demek istiyorum ki, proletarya par-

tisi sadece ilkesel Marksist çizgi için mücadele yoluyla burjuvazinin baskısına ve sızmasına karşı korunabilir. Bununla salt şunu demek istiyorum ki, parti, ancak parti içi çelişkilerin üstesinden gelinmesiyle sağlığa ve sağlamlığa kavuşturulabilir.

(Stalin, Eserler, cilt 9, s. 3-11, Almanca'dan çevrilmiştir.)

Dipnotlar:

Komintern Yürütme Komitesi'nin VII. Genişletilmiş Plenumu, 22 Kasımdan 16 Aralığa kadar, Moskova'da toplandı. Plenum, şu raporları ele aldı: Uluslararası Durum ve Komünist Enternasyonal'in Görevleri; Çin ve İngiliz Sorunu; Tröstleşme, Rasyonalizasyon ve Komünistlerin Sendikalardaki Görevleri; SBKP(B)'nin Parti İçi Sorunları; Alman ve Hollanda Sorunu; bunlardan başka, Maslov-Ruh Fischer olayı, Brandler ve Thalheimer olayı ve Suvarin olayı ele alındı. Bir politik komisyon, bir Çin ve bir İngiliz komisyonu, bir Alman komisyonu ve başka komisyonlar teşkil edildi. J.V. Stalin plenumun politik, Çin ve Alman komisyonlarına seçildi. J.V. Stalin'in «SBKP(B)'nin Parti İçi Sorunları» adlı raporunun dinlenmesinden ve görüşülmesinden sonra plenum, SBKP(B)'ndeki trotskist-zinovyevist muhalefet blokunu, platformunda menşevik konuma düşmüş bölücüler bloku olarak damgaladı. Plenum, Komintern'in bütün şubelerini, SBKP(B)'ndeki Muhalefetin ve bunların diğer Komünist Partilerindeki taraflarının, Komintern'in ve yeryüzündeki ilk proleter devletin yöneticisi olan Lenin'in Partisinin saflarının ideolojik ve örgütsel birliğini parçalama çabalarına karşı kararlı bir mücadele yürütmekle yükümlü kıldı. Plenum, SBKP(B)'nin XV. Parti Kongresinin «SBKP(B)'ndeki Muhalefet Bloku Üzerine» kararını onayladı, ve bunu kendi kararı gibi plenumun kararlarına eklemeğe karar verdi. J.V. Stalin'in raporu, «SBKP(B)'nin Parti İçi Sorunları», ile bu rapora sonsözü, Aralık 1926'da, tek bir broşür halinde ve «Bir Kez Daha Partimizdeki Sosyal-Demokratik Sapmalar Üzerine» adıyla yayınlandı.

KOMÜNİSTLER BİRLİĞİ'NİN TÜZÜĞÜ

(Karl Marx)

1. Komünistler Birliği'nin **amacı**, her türlü propaganda ve politik mücadele araçlarıyla eski toplumu parçalama —burjuvaziyi devirme[1]—, proletaryanın fikirsel, politik ve ekonomik kurtuluşunu komünist devrimi gerçekleştirmektir. Birlik, proletaryanın mücadelesinin geçmek zorunda olduğu çeşitli gelişme aşamalarında, sürekli olarak proletaryanın bütün devrimci güçlerini kendi içinde birleştirmeye ve örgütlemeye çalıştığı gibi, sürekli olarak tüm hareketin çıkarlarını temsil eder; proleter devrimi nihai hedefine ulaşmadıkça gizli ve dağıtılmazdır.

2. Aşağıda koşulları yerine getiren kişi **üye** olabilir:

a) Bütün dinlerden özgürlük, her türlü kilise birliğinden ve burjuva yasaları tarafından öngörülmeyen tüm törenlerden pratik kopuş;

b) Proleter hareketin koşullarını, gelişmesini ve nihai hedefini kavramak;

c) Birliğin amaçlarına düşman ve onları engelleyici her türlü ilişkiden ve partisel çabalardan uzak durmak;

d) Propaganda yeteneği ve çabası, sarsılmaz inanç sağlamlığı, devrimci enerji;

e) Birliğin işleri ile ilgili sıkı suskunluk.

3. **Üye kabul yetkisi** üzerine komünün oybirliği karar verir. Üye kabulü adet olduğu üzere, tüm komün önünde komün yöneticisi tarafından gerçekleştirilir. Üyeler, Birlik'in kararlarına tabi olmaya ant içerler.

4. Üyelik koşullarını zedeleyen, üyelikten atılır. Tek tek üyelerin atılması konusunda, komünün oy çoğunluğu karar verir. Eğer çevre komünü tarafından talep ediliyorsa, tüm komünü merkezi yönetim atabilir. Atılanlar tüm Birlik'e duyurulur ve ayrıca tüm şaibeli unsurlar Birlik tarafından gözetlenir.

5. Birlik, kendi içinde komünlere, çevrelere, merkezi yönetime ve kongreye ayrılır.

6. Komünler, aynı yöreden en az üç üyeden oluşur. Oturumları yöneten bir başkan ve kasa işlerine bakan bir yardımcı seçerler.

7. Bir ülkenin ya da bir eyaletin komünleri, merkezi yönetim tarafından atanan bir ana komüne, çevreye, tabidirler. Komünler yalnızca çevreleriyle, çevreler merkezi yönetimle doğrudan temas halindedirler.

8. Komünler, en az 14 günde bir düzenli olarak toplanırlar; çevreleriyle en azından aylık yazılı haberleşme yürütürler; çevreler en az iki ayda bir yazılı olarak merkezi yönetimle haberleşme yürütürler; Merkezi Yönetim her üç ayda bir Birliğin durumu ile ilgili rapor verir.

9. Komünlerin ve çevrelerin yöneticileri ve yardımcıları bir yıllığına seçilir ve her zaman için seçmenleri tarafından azledilebilirler; Merkez Yönetimin üyeleri ancak kongre tarafından azledilebilir.

10. Her Birlik üyesi, asgari miktarı kongre tarafından tespit edilen aylık bir aidat ödemek zorundadır. Bu aidatların yarısı çevreye ve yarısı da merkezi yönetime gönderilir ve idari giderlerin karşılanması, propaganda yazılarının dağıtılması ve delegelerin gönderilmesi ama-

cıyla kullanılır. Çevreler komünleriyle haberleşmenin giderlerini taşırlar. Aidatlar, her üç ayda bir, tüm gelirlerinin yarısını merkezi yönetime gönderen ve aynı zamanda komünlerine giderleri ve gelirleri üzerine rapor veren çevrelere gönderilir. Merkezi Yönetim, kendisine gelen paralarla ilgili olarak Kongreye hesap verir. Olağanüstü giderleri, olağanüstü aidatlarla karşılanır.

11. **Merkezi Yönetim**, tüm Birliğin yürütme organıdır. En az üç üyeden oluşur, seçimle başa gelir ve kongrenin Merkezi Yönetimin ikametgahını naklettiği çevre tarafından tamamlanır ve yalnızca kongreye hesap vermekle yükümlüdür.

12. **Kongre**, tüm Birliğin yasakoyucu organıdır. Her beş komün için bir delege seçen çevre genel kurullarının delegelerinden oluşur.

13. **Çevre Genel Kurulu**, çevrenin temsilcisidir. Her üç ayda bir, ana komünün yönetim kurulunun yönetiminde, çevrede, çevrenin işlerini görüşmek üzere toplanır. Her komün bir üye gönderir. Birlik delegeleini seçmek için Çevre Genel Kurul toplantısı, değişmeksizin her yılın Haziran ayının ortasında toplanır.

[2]Mad. 5 **Komünler**
Mad. 6 **Çevre**
Mad. 7 **Merkezi Yönetim**
Mad. 8 Kongre
Mad. 9 Birliğe Kabul
Mad. 10 **Birlikten atılma/Para**[3]

14. Çevre Genel Kurulu seçim toplantılarının bitiminden ondört gün sonra, kongre tüzüğe uygun olarak, eğer Merkezi Yönetim tarafından başka bir yer belirlenmemişse, Merkezi Yönetimin olduğu yerde toplanır.

15. Kongre, kongrede sandalyesi bulunan ama oyu bulunmayan Merkezi Yönetimin tüm faaliyeti ve Birlik'in durumu üzerine sunduğu raporu kabul eder; Birliğin izleyeceği politikanın ilkelerini açıklar, tüzük değişikliklerini kararlaştırır ve Merkezi Yönetimin gelecek yılkı ikametgâh yerini belirler.

16. Merkezi Yönetim, acil durumlarda olağanüstü kongre toplayabilir. Kongre delegeleri, çevreler tarafından en son seçilen delegelerden oluşur.

17. Aynı komünün tek tek üyeleri arasındaki uyuşmazlıkları o komün, aynı çevrenin üyeleri arasındakileri çevre komünü, ayrı çevrelerin üyeleri arasındakini Merkezi Yönetim kesin karara bağlar; Mekezi Yönetimin üyelerine ilişkin şikayetler kongreye gelir. Aynı çevrenin komünleri arasındaki uyuşmazlıkları çevre komünü, komünlerle çevre arasındakileri ve çeşitli çevreler arasındakileri Merkezi Yönetim karara bağlar; ama birincilerinde Çevre Genel Kurullarında, ikincilerde kongrede temyiz yolu açıktır. Kongre, Merkezi Yönetimle, Birliğin alt yönetimleri arasındaki tüm çatışmaları da karara bağlar.

Bir kopyaya göre Marx'ın dipnotlarıyla

(*Marx-Engels, Eserler, c. 7. s. 565-567, Almanca*)

Dipnotlar:

---

(1) Eklemeyi yapan Marx

(2) Mad. 5'den Mad. 10'a kadar Marx tarafından burada sona eren üçüncü el yazması sayfanın alt boşluğu yazılmıştır.

(3) Okunmuyor

RSDİP I. Kongresinde Kabul Edilen

KARAR (1898)

1. «İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği», «Raboçaya Gazeta» ve «Rusya ve Polonya Genel Yahudi İşçi Birliği» (Bund — ÇN) örgütleri, «Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi» adı altında tek bir örgüt olarak birleşmektedirler. «Rusya ve Polonya Genel Yahudi İşçi Birliği», yalnızca yahudi proletaryasını ilgilendiren sorunlarda bağımsız olmak üzere, Partiye özerk bir örgüt olarak katılmaktadır.

2. Partinin yürütme organı, Kongre tarafından seçilen ve faaliyeti ile ilgili olarak ona hesap vermek zorunda olan Merkez Komitesidir.

3. Merkez Komitesinin görevleri şunlardır:

a) Partinin plana uygun faaliyetini sağlamak (güçlerin ve araçların dağılımı, birleştirilmiş taleplerin öne sürülmesi ve bunların gerçekleştirilmesi) Merkez Komitesi, burada parti kongreleri tarafından verilen genel talimatlara göre davranırlar.

b) Yazın'ın üretimi ve bunun yerel komitelere ulaştırılması;

c) Tüm Rusya için öneme sahip olan girişimlerin örgütlenmesi (1 Mayıs kutlamaları, olağanüstü durumlarla ilgili bildirilerin yayınlanması, grevcilerin desteklenmesi vs.)

4. Özel önemli durumlarda Merkez Komitesi aşağıdaki ilkelere göre hareket eder:

a) Ertelenebilecek sorunlarda, Merkez Komitesi, talimat için Kongreye baş vurmakla yükümlüdür.

b) Ertelenmeye gelmeyecek sorunlarda Merkez Komitesi, oybirliği ile alınan karar temelinde özgür hareket eder ve bir dahaki düzenli ya da olağanüstü kongreye yapılanlarla ilgili rapor verir.

5. Merkez Komitesi, mevcudunu yeni üyelerle tamamlama hakkına sahiptir.

6. MK'nin kullanımında olan parti araçları şunlardır:

a) Partinin kuruluşu dolayısıyla yerel komitelerin bir kerelik gönüllü ödentileri;

b) Yerel komitelerin araçlarından gelen gönüllü periyodik bağışlar ve

c) Partinin özel gelirleri.

7. Yerel komiteler, Merkez Komitesinin kararlarını, yerel koşullar için en uygun buldukları şekilde uygularlar. Yerel komiteler, istisnai durumlarda, reddetme gerekçelerini bildirdikten sonra, Merkez Komitesinin taleplerini yerine getirmeyi reddetme hakkına sahiptirler. Bunun dışında yerel komiteler tümüyle bağımsız davranırlar ve yalnızca programa göre hareket ederler.

8. Parti, diğer devrimci örgütlerle Merkez Komitesi aracılığıyla, programının ilkelerini ve taktiğinin yöntemini zedelemediği sürece, ilişki kurar. Parti, her ulus için kendi kaderini tayin hakkını kabul eder.

Açıklama: Yerel komiteler böylesi örgütlerle ancak Merkez Komitesinin bilgisi ve talimatları temelinde ilişki kurar.

9. Partinin en yüksek organı, yerel komitelerin de-

legelerinin kongresidir. Kongreler olağan ve olağanüstüdür. Olağanüstü kongreler, hem Merkez Komitesinin kendi insiyatifiyle, hem de yerel komitelerin üçte ikisinin talebi ile toplanır.

10. «Yurtdışı Rus Sosyal Demokratları Birliği», partinin bir parçasıdır ve onu yurtdışında temsil eder.

11. «Raboçaya Gazeta», partinin resmi organı olarak ilan edilir.

(Detaylı bir parti programı, yerel komitelerin bunu gözden geçirmesinden sonra yayınlanacaktır.)

(Kaynak: KPSS v rezoljucujach i resenijach s «ezdov, konferencij i plenumov CK, Moskova 1954 Cilt I, s. 14/15)

RSDİP II. Kongresinde Kabul Edilen

RSDİP ÖRGÜT TÜZÜĞÜ (1903)

Karar:

Partinin genel Tüzüğü partinin tüm bölümlerini bağlar. İstisnalar Tüzüğe özel eklerde belirlenir.

Tüzük:

1. Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin üyesi, partinin programını kabul eden, partiyi maddi olarak destekleyen ve partinin bir örgütünün idaresi altında partiye düzenli kişisel yardım edendir.
2. Partinin en yüksek organı, Parti Kongresidir. Parti Kongresi, Parti Konseyi tarafından (eğer mümkün ise, 2 yılda bir defadan az olmamak üzere) toplantıya çağrılır. Parti Konseyi, eğer birlikte Kongre'deki oyların yarısına sahip olacak olan parti örgütleri tarafından talep edilirse, Kongre çağırmak yükümlülüğüne sahiptir. Kongre, eğer Kongrede temsil edilen örgütler birlikte karar verici oyların yarısından fazlasına sahip iseler karar alma yeteneğindedir.
3. Kongrede temsil edilme hakkına sahip olanlar:
   a) Parti Konseyi
   b) Merkez Komitesi
   c) Merkez Organ

d) Özel birliklere dahil olmayan tüm yerel komiteler

e) Bu açıdan komiteler ile aynı seviyede olan diğer örgütler

f) Parti tarafından tanınan bütün komite birlikleri.

Sözü edilen örgütlerin her biri Kongrede iki oy hakkına sahip bir tek delege ile ve Parti Konseyi, herbiri tek oy hakkına sahip olan bütün üyeleri tarafından temsil edilir.

Birliklerin temsil edilmesi özel kurallar ile tespit edilir.

Not 1. Temsil edilme hakkı, yalnızca Kongreden en az bir yıl önce onaylanmış örgütler tarafından kullanılır.

Not 2. Merkez Komitesi, Not 1'deki istenenleri yerine getirmemiş örgütlerin delegelerini Kongreye (danışma oyuna sahip delegeler olarak) katılmaya davet etme hakkına sahiptir.

4. Kongre, Parti Konseyinin beşinci üyesini, Merkez Komitesini ve Merkez Organın Yazı Kurulunu atar. (seçer — ÇN)

5. Parti Konseyi, Merkez Organın Yazı Kurulu ve Merkez Komitesi tarafından, herbirinin ikişer üye göndermesi ile atanır. Ayrılan Konsey üyelerinin yeri, onları aday gösteren organlar tarafından doldurulur. 5. üyenin yeri Konseyin kendisi tarafından doldurulur. Onun görevi, Merkez Komitesinin ve Merkez Organın Yazı Kurulunun faaliyetlerini birleştirmek ve koordine etmek ve partiyi öteki partiler ile olan işlerde temsil etmektir. Parti Konseyi, Merkez Komitesinin, veya Merkez Organın Yazı Kuru-

lundan birinin bütün üyelerinin birlikte ayrılması durumunda bunları yeniden kurma hakkına sahiptir.

Parti Konseyi, Parti Merkezleri, yani Merkez Organ YK veya Merkez Komitesi ya da Konseyin 2 üyesi talep ettiği zaman toplanır.

6. Merkez Komitesi, komiteler, komite birlikleri ve bütün öteki parti kurumlarını örgütler ve onların faaliyetlerini yönlendirir. Bütün parti için önemli olan teşebbüsleri örgütler ve yönetir; partinin güçlerini ve kaynaklarının dağılımını yapar ve partinin merkez kasasını yönetir. Değişik parti kurumları içinde ve birbirleri arasında olan anlaşmazlıkları giderir ve genelde partinin bütün pratik faaliyetlerini yönetir ve koordine eder.

NOT: Merkez Komitesinin üyeleri, aynı zamanda, Parti Konseyi hariç, partinin herhangi bir örgütünün üyesi olamazlar.

7. Merkez Organının Yazı Kurulu partinin ideolojik önderliğinden sorumludur.
8. Partinin bütün örgütleri, bilhassa ve sadece, kendilerinin uğraşması için saptanmış olan parti faaliyet alanıyla ilgili bütün işleri bağımsız olarak sürdürürler.
9. Parti Kongresi tarafından onaylanmış örgütlerin dışında bütün diğer parti örgütleri Merkez Komitesinin onayına tabidir. Merkez Komitesi tarafından alınan tüm kararlar, bütün parti örgütleri için bağlayıcıdır. Bu parti örgütleri ayrıca parti merkez kasasına, Merkez Komitesi tarafından tespit edilen belirli bir maddi katkıyı yapmakla da yükümlüdürler.

10. Her parti üyesi, ve parti ile herhangi bir ilişkisi olan herkes, kendisinin yaptığı bir açıklamanın, tam metin halinde, Merkez Komitesi, Merkez Organın Yazı Kurulu veya Parti Kongresine iletilmesini talep edebilir.
11. Her parti örgütü, kendisinin faaliyetlerinin her yönü ve üye durumu hakkındaki bütün bilgiyi Merkez Komitesine ve Merkez Organın Yazı Kurulunun her ikisinin de kontroluna sunmakla yükümlüdür.
12. Partinin bütün örgütleri ve partinin tüm hukuki şahısları (kurulları, heyetleri, vs. — ÇN) basit çoğunlukla karar alırlar ve atama hakkına (kooptasyon) sahiptirler. Gerekçeli bir itiraz yok ise, yeni üye atama veya üye çıkarmak için 2/3'lik bir çoğunluk gereklidir. Herhangi bir örgütün yeni üye alması veya atması kararı hakkında, Parti Konseyine itirazda bulunulabilir.

    Merkez Komitesi ve Merkez Organın Yazı Kuruluna, üye atama (kooptasyon) oy birliği gerektirir. Merkez Komitesine veya Merkez Organın Yazı Kuruluna atamanın oy birliği ile onaylanmadığı durumlarda, Parti Konseyine itiraz edilebilir ve Parti Konseyinin, sözkonusu olan organın kararını bozması halinde; kesin karar basit çoğunlukla alınır.
13. Merkez Komitesi ve Merkez Organın Yazı Kurulu, aldıkları yeni üyeler hakkında birbirlerini haberdar ederler.

Rus Devrimci Sosyal Demokratları Yurtdışı Ligası, RSDİP'in Rusya dışındaki biricik örgütü olarak, yurtdışında propaganda ve ajitasyonu sürdürmek ve de Rusya'daki harekete yardım etmek görevine sahiptir. Liga, komitelerin sahip olduğu bütün haklara sahiptir, şu farkla ki; Rusya'daki harekete sadece Merkez Komitesi

tarafından özel olarak görevlendirilen kişiler ve gruplar aracılığı ile destek verir.

(*Kaynak: KPSS v rezoljucujach i resenijach s «ezdov, konferencij i plenumov CK, Moskova 1954, Cilt I, S. 45/47*)

RSDİP III. Kongresinde Kabul Edilen

PARTİ TÜZÜĞÜ (1905)

1. Parti programını kabul eden, partiyi maddi araçlarla destekleyen ve örgütlerinden birinde kişisel olarak çalışma yürüten kimse parti üyesi olarak kabul edilir.

2. Partinin en yüksek organı parti kongresidir. Parti MK tarafından her yıl toplantıya çağrılır. Merkez Komitesi, birlikte ele alındıklarında, kongredeki oyların yarısına sahip olan parti örgütleri tarafından kongrenin toplantıya çağrılması talep ediliyorsa, kongreyi iki ay içinde toplamak zorundadır. Karar verici nitelikteki oyların yarısından fazlasına sahip örgütler kongrede temsil ediliyorsa, kongre bağlayıcı kararlar alabilir.

1. **Açıklama:** MK, komitelerin yarısı tarafından talep edilen kongreyi toplamayı reddederse, bu durumda kongre, tam haklara sahip komitelerin temsilcilerinin bir konferansında seçilen bir ÖK tarafından toplantıya çağrılır. Kongrenin toplantıya çağrılması için oluşturulan örgütleme Komitesi, Merkez Komitesinin bütün haklarına sahiptir.

2. **Açıklama:** Yeni onaylanan örgütlerin listesi, onaylanma tarihleri verilerek, MK tarafından gecikmeksizin Parti MO'da yayınlanır.

3. Kongrede temsil edilenler: a) MK; b) Özel teşkilatlara mensup olmayan yerel komiteler; c) Bu açıdan komitelere eşit olan diğer örgütler; d) Parti tarafından kabul edilmiş komitelerin teşkilatları. Bütün anılan örgütlerden her biri, kongrede bir oya sahip bir delege tarafından temsil edilir; MK her biri bir oya sahip 2 delege tarafından temsil edilir; bu delegelerden biri Merkez Organın sorumlu redaktörü olmak zorundadır. Teşkilatların temsil edilmesi özel kurallarla belirlenir.

1. **Açıklama:** Temsil edilme hakkına yalnızca kongreden en geç yarım yıl önce onaylanmış örgütler sahiptir.

2. **Açıklama:** MK, 1. açıklamada belirtilen koşulları yerine getirmeyen örgütlerden danışma niteliğinde oy hakkına sahip delegeleri kongreye davet etmekte serbesttir.

4. Kongre, Merkez Komitesini seçer.

5. Merkez Komitesi, diğer partilerle ilişkide temsil eder, kendi içinden MO'nın sorumlu redaktörünü atar, komiteleri, komite teşkilatlarını ve diğer parti kuruluşlarını örgütler, onların çalışmalarını yönetir; tüm parti için önemli olan girişimleri örgütler ve yönlendirir; partinin güçlerinin ve araçlarının dağılımını yapar, partinin merkezi kasasını idare eder; gerek çeşitli parti kurumları arasındaki ve gerekse de bunların içindeki anlaşmazlıkları çözümler ve genel olarak partinin tüm faaliyetini birleştirir ve yönlendirir.

6. Kapsamlı bir çalışma yürüten bütün parti örgütleri (yerel komiteler, bölge işletme komiteleri vs.), özellikle ve yalnızca parti faaliyetinin yönetimini sürdürmek üzere oluşturuldukları (çalışma) alanıyla ilgili olarak bütün işleri bağımsız olarak yürütürler; tek tek ve

özel işlevleri yerine getiren grupların (teknik, ajitatif gruplar vb.) bağımsızlık derecesi, bu grupları oluşturan merkezi organlar tarafından belirlenir.

7. Kongre ya da MK tarafından onaylanan her örgüt, kendi adına parti yayını çıkarma hakkına sahiptir. Merkez Komitesi, eğer bunu tam hakka sahip 5 komite talep ediyorsa, her örgütün yayınını göndermekle yükümlüdür. Periyodik parti yayınının yayıncıları, MK'nin talebi üzerine, onun bütün açıklamalarını basmakla yükümlüdür.

8. Parti Kongresinin onayladığı örgütlerin dışındaki diğer parti örgütleri, MK tarafından onaylanır; yerel şube örgütleri, yerel merkezi örgüt tarafından onaylanır. MK'nin bütün kararları, aynı zamanda gelirlerinin yüzde 20'sini mekezi kasaya aktarmakla yükümlü olan tüm parti örgütleri için, yüzde 90'ını MK'ne vermekle yükümlü olan Yurtdışı örgütü Komitesi dışında, bağlayıcıdır.

9. Aynı zamanda MK oylarının üçte ikisi ve sözkonusu yerde çalışan parti örgütü mensubu işçilerin oylarının üçte ikisi dağıtılmasından yana ise, MK yerel komiteyi dağıtmak zorundadır.

10. Her parti üyesi ve partiyle herhangi bir şekilde ilişkisi bulunan herkes, açıklamalarının MK'ne ya da MO'nın yazı kuruluna ya da parti kongresine olduğu gibi iletilmesini talep edebilir.

11. Her parti örgütü, en az iki haftada bir faaliyetleri üzerine MK'ne detaylı bir rapor vererek, evraklarını, tüm faaliyetlerini ve üye mevcudunu incelemeleri için hem MK'ne hem de MO'nın yazı kuruluna iletmek zorundadır.

12. Bütün parti örgütleri sorunlarını basit oy çoğunluğu ile karara bağlarlar; özerk örgütle yeni üye alma hakkına sahiptirler. Üye alımı ya da atılması için oyların üçte ikisi gerekir. Komiteler, özerk şube örgütlerine

üye alma hakkına sahiptir. Yeni üye alımı ya da üyelerin atılması ile ilgili kararlara karşı, Merkez Komitesine itirazda bulunulabilir.

MK'ne üye alımı oybirliği ile olur. Komitelere ya da onlara eşit örgütlere, MK ya da özerk şube örgütleri tarafından resmen önerilen adaylar basit oy çoğunluğu ile alınır.

(Kaynak: KPSS v rezoljucijach i resenijach s «ezdov, konferencij i plenumov CK, Moskova 1954, Cilt I, s. 87-89)

RSDİP IV. (Birlik) Kongresinde Kabul Edilen

ÖRGÜT TÜZÜĞÜ (1906)

1. Parti programını kabul eden, partiyi maddi araçlarla destekleyen ve herhangi bir parti örgütüne mensup olan kişi, parti üyesi olarak kabul edilir.

2. Partinin bütün örgütleri, demokratik merkeziyetçilik temelinde inşa edilmiştir.

3. Bütün parti örgütleri iç işlerinde özerktirler. Onaylanmış her parti örgütü, kendi adına parti yayını çıkarma hakkına sahiptir.

4. Yeni parti örgütleri, ya bölge konferansları ya da iki komşu örgüt tarafından onaylanır. Onaylama üzerine denetimi Merkez Komitesi yürütür.

5. Bir bölgenin örgütleri, bölge teşkilatlarında birleşebilirler. Bölgenin merkez organı, bölge konferanslarında ya da kongrelerinde seçilir.

6. Bütün parti örgütleri MK'ni bütün gelirlerinin yüzde onu tutarında bir parayla desteklemek zorundadırlar.

7. Merkez Komitesi ve MO'ın sorumlu Yazı Kurulu, kongrede seçilir. Merkez Komitesi, diğer partilerle ilişkide partiyi temsil eder; çeşitli parti kurumlarını örgütler ve onların çalışmalarını yönetir. Tüm parti için önemli olan girişimleri örgütler ve yönetir; partinin güçlerinin ve araçlarının dağılımını yapar, partinin merkezi

kasasını yönetir; çeşitli parti kurumları arasındaki ve bunların içindeki anlaşmazlıkları giderir ve genel olarak partinin tüm faaliyetlerini birleştirir. Politik nitelikteki sorunların karara bağlanmasında, Merkezi Organın sorumlu Yazı Kurulu da MK'ne dahildir. MK üyeleri ayrılırsa, MK kongre tarafından belirlenen adaylar arasından, kongrece saptanan adaylar arasından sıraya göre tamamlanır. MO'ın sorumlu Yazı Kurulundan ayrılan üyeler, MK tarafından geride kalan Yazı Kurulu üyeleri ile birlikte tamamlanır.

8. En yüksek parti organı kongredir. Olağan kongreler MK tarafından her yıl toplanır. Olağanüstü parti kongresi, parti üyelerinin en az yarısı tarafından talep edilirse, 2 aylık zaman zarfında toplanmalıdır. MK bu koşulların yerine getirilmesi durumunda kongreyi toplamayı reddederse, bu durumda toplantıyı talep eden partinin yarısı, kongreyi toplamak açısından MK'nın bütün haklarına sahip olan bir örgütlenme komitesi oluşturma hakkına sahiptir.

Kongrede, delege seçimlerine katılmış her 500 üyeye bir delege düşmek üzere, bütün onaylanmış örgütler temsil edilir. En az 300 seçim hakkına sahip üyeye sahip örgütler, bir delege gönderme hakkına sahiptirler. Yeterli sayıda üyesi olmayan örgütler, eğer birlikte en az 500 oy hakkına sahip üyeleri varsa, komşu örgütlerle ortak bir delege gönderilmesi için bir araya gelebilirler. Kongre için seçimler, demokratik ilkelere göre yapılır. Kongrede eğer parti üyelerinin yarıdan çoğu temsil ediliyorsa, kongre karar alabilir.

Her kongrenin toplantıya çağrılması ve gündemi, MK ya da ÖK tarafından partiye en az birbuçuk ay önce bildirilir.

(Kaynak: KPSS v rezoljucujach i resenijach s» ezdov, konferencij i plenumov CK, Moskova 1954, Cilt I, s. 135-136)

RSDİP V. (Londra) Kongresinde Kabul Edilen

ÖRGÜT TÜZÜĞÜ (1907)

1. Parti programını kabul eden, partiyi maddi araçlarla destekleyen ve her hangi bir parti örgütüne mensup olan kişi, parti üyesi olarak kabul edilir.

2. Partinin bütün örgütleri, demokratik merkeziyetçilik temelinde inşa edilmiştir.

3. Bütün parti örgütleri iç işlerinde özerktir. Onaylanmış her parti örgütü, kendi adına parti yayını çıkarma hakkına sahiptir.

4. Yeni parti örgütleri, ya bölge konferansları ya da iki komşu örgüt tarafından onaylanır. Onaylama üzerinde denetimi Merkez Komitesi yürütür. MK, her yeni örgütün onaylanmasını, parti basınında zamanında yayınlar.

5. Bir bölgenin örgütleri, bölge teşkilatlarında birleşebilirler. Bölgenin merkez organı bölge konferanslarında ya da kongrelerinde seçilir.

6. Bütün parti örgütleri, MK'ni bütün gelirlerinin yüzde onu tutarında bir parayla desteklemek zorundadırlar.

7. Merkez Komitesi, kongrede seçilir. Merkez Komitesi, diğer partilerle ilişkide partiyi temsil eder, çeşitli parti kurumlarını örgütler ve onların çalışmalarını yönetir, kendi denetimi altında çalışan MO'ın yazı kurulunu

atar, tüm parti için önemi olan girişimleri örgütler ve yönetir, partinin güçlerinin ve araçlarının dağılımını yapar, partinin merkezi kasasını yönetir; çeşitli parti kurumları arasındaki ve bunların içindeki anlaşmazlıkları giderir ve genel olarak partinin tüm faaliyetini birleştirir. MK üyeleri ayrılırsa, MK kongre tarafından belirlenen adayları arasından, kongrece saptanan sıraya göre tamamlanır.

8. Parti yaşantısının özel öneme sahip sorunlarını görüşmek üzere, MK düzenli olarak en az 3 ya da 4 ayda bir kez olmak üzere, tek tek parti örgütlerinin bölge teşkilatlarının, Bund'un, Polonya ve Litvanya sosyal-demokrasisinin, Letonya Bölgesi sosyal-demokrasisinin temsilcilerini, son parti kongresi seçimlerine katılan örgütlü işçilerin sayısına göre, 5000 seçmene bir delege düşmek üzere, danışma toplantılarına çağırır.

Bölge teşkilatlarında birleşmemiş bütün örgütler, delegelerini, kendi konferanslarında aynı ilkeye göre seçerler. Danışma toplantısının kararları, ancak bunların MK tarafından onaylanması halinde yürürlüğe girer.

9. En yüksek parti organı kongredir. Olağan kongreler, MK tarafından her yıl toplantıya çağrılır. Olağanüstü parti kongresi, parti üyelerinin en az yarısı tarafından istenirse, 2 aylık zaman zarfında toplanmalıdır.

MK, bu koşulların yerine getirilmesi halinde kongreyi toplamayı reddederse, bu durumda toplantıyı talep eden partinin yarısı, kongreyi toplamak açısından MK'nın bütün haklarına sahip olan bir örgütleme Komitesi oluşturma hakkına sahiptir.

Kongrede, kongrenin toplantıya çağrılma tarihinden 3 ay önce onaylanmış bütün parti örgütleri, delege seçimlerine katılan her 1000 üyeye bir delege düşmek üzere, temsil edilirler. Yeterli sayıda üyesi olmayan örgütler, eğer birlikte en az 1000 seçmene sahiplerse, or-

tak bir delegenin gönderilmesi için komşu örgütlerle bir araya gelebilirler. Kongre için seçimler demokratik ilkelere göre yapılır.

Kongrede eğer parti üyelerinin yarıdan çoğu temsil ediliyorsa, kongre karar alabilir.

Her kongrenin toplantıya çağrılması ve gündemi, MK ya da ÖK tarafından partiye en az birbuçuk ay önce bildirilir.

(Kaynak: KPSS v rezoljucijach i resenijach s» ezdov, konferencij i plenumov CK, Moskova 1954, Cilt I, s. 170-172)

PARTİNİN ÖRGÜTSEL TÜZÜĞÜNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER

Karar:

Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin 6. (Prag) Tüm-Rusya Konferansında (1912) kabul edilmiştir.

2. Maddeye şu eklenilmiştir:

Yeni üyelerin atanması (Kooptasyon) 1908 Aralık Konferansının kararlarına göre geçerli kabul edilmiştir.

8. Madde silinmiş ve yerine şu konmuştur:

MK, olanaklar ölçüsünde bütün örgütlerin temsilcilerinin katıldığı konferansları sıkça toplantıya çağırır.

9. Maddenin kongrede temsil edilmeyle ilgili 3. Paragrafı şöyle değiştirilmiştir:

Gelecekteki parti kongreleri için temsil oranı, MK tarafından, yerel örgütlerle görüşüldükten sonra saptanır.

Kaynak: KPSS v rezolijucijach i resenijach s»ezdov, konferenciji plenumov CK, Moskova 1954, Cilt I. s. 284

RSDİP(B) VI. Kongresinde Kabul Edilen

RUSYA SOSYAL-DEMOKRAT İŞÇİ PARTİSİ'NİN TÜZÜĞÜ (1917)

1. Parti programını kabul eden, onun örgütlerinden birine mensup olan, bütün parti kararlarına uyan ve üye aidatı ödeyen kişi, parti üyesi olarak kabul edilir.

2. Yeni üyeler, yerel parti örgütleri tarafından, 2 parti üyesinin tavsiyesi ile alınır ve örgütün bundan sonraki ilk genel üye toplantısı tarafından onaylanır.

3. Üye aidatı, yerel örgüt tarafından, en az ücretin yüzde 1'i olmak üzere saptanır.

Yeni üyeler 50 Kopek miktarında bir kayıt ücreti öderler.

Açıklama: 3 ay boyunca neden göstermeksizin aidat ödemeyen üyeler, örgütten ayrılmış sayılırlar. Bu durum genel kurula duyurulur.

4. Bir parti üyesinin atılması sorunu üzerine, üyesi olduğu yerel örgütün genel kurulu karar verir. Genel kurulun kararına karşı, bağlı bulunulan parti organına, il ve bölge konferanslarına (Başkent'de Şehir Konferansına) itirazda bulunulabilinir.

En yüksek organ Parti Kongresidir.

Açıklama: Parti üyelerinin atılması, parti organlarında duyurulur.

5. Partinin bütün örgütleri, demokratik merkeziyetçilik temelinde inşa edilir.

6. Bütün örgütler iç çalışmalarında özerktir. Partinin her örgütünün kendi adına parti yayını çıkarma hakkı vardır.

7. Parti örgütleri, illerde ve bölgelerde birleştirilir. İl ve bölge komiteleri, il ve bölge konferanslarında seçilir.

İllerin ve bölgelerin sınırları, il konferansları tarafından belirlenir. Komşu bölgeler arasındaki görüş ayrılıkları, Merkez Komitesine, sorun üzerinde karar vermek üzere iletilir.

8. Yeni parti örgütleri, bölge komiteleri tarafından, eğer bunlar yoksa Merkez Komitesi tarafından onaylanır. Onaylama üzerinde denetimi Merkez Komitesi yürütür. MK, her yeni örgütü, parti basınında tanıtır.

9. Bütün yerel örgütler üye aidatlarının yüzde onunu ve ne amaç için harcanacağı belli olmayan diğer gelirlerini MK'ne vermek zorundadırlar.

Açıklama: Örgütlerin bölge ve alt bölge diye ayrıldığı yerlerde, bölge ve alt-bölge komiteleri yerel örgüt sayılırlar.

10. En yüksek parti organı, Parti Kongresidir. Düzenli kongreler, her yıl toplanır. Olağanüstü kongreler ya MK'nin girişimi üzerine ya da son kongrede temsil edilen üyelerin üçte birinin talebi üzerine toplantıya çağrılır. Parti kongresinin toplantıya çağrılması ve gündemi, kongreden en az birbuçuk ay önce açıklanır. Olağanüstü kongre 2 ay içinde toplantıya çağrılır. Kongrede, parti üyelerinin en az yarısı temsil ediliyorsa, kongre karar alabilir.

Parti Kongresi için temsil edilme oranı, MK tara-

fından, bölge komitelerinin rızası ile, oran ilkesinin elde tutulması temelinde belirlenir.

11. MK, olağanüstü kongreyi, 10. Maddede belirtilen süre içinde toplamazsa, bu durumda, bunu talep eden örgütlerin, kongreyi toparlamak açısından MK'nin bütün haklarına sahip olan bir örgütleme komitesi kurma hakları vardır.

12. Kongre: a) MK, denetim komisyonu ve diğer merkezi kurumların raporlarını alır ve onaylar; b) Parti programını gözden geçirir ve değiştirir; c) Yürütülmekte olan işlerde partinin taktik çizgisini belirler, ve d) MK ve denetim komisyonunu seçer.

13. Merkez Komitesi her yıl parti kongresinde seçilir. Yürümekte olan işler için MK kendi içinden daha dar bir Merkez Komitesi çevresi seçer. MK plenumları ayda en az iki kere toplanır. Merkez Komitesi, diğer parti ve kuruluşlarla olan ilişkide partiyi temsil eder, çeşitli parti kurumları örgütler ve onların çalışmalarını yönetir, kendi denetimi altında çalışan MO'nın yazı kurulunu atar, tüm parti için önemi olan girişimleri örgütler ve yönetir, partinin güçlerinin ve araçlarının dağılımını yapar, partinin merkezi kasasını yönetir.

MK üyelerinin ayrılma durumunda, MK, kongre tarafından seçilen adaylar içinden, kongrenin saptadığı sıraya göre tamamlanır.

14. Denetim Komisyonu, her yıl kongrede seçilir, kasayı ve MK'nın girişimlerini kontrol eder ve bir sonraki parti kongresine rapor verir.

(Kaynak: KPSS v rezolijucijach i resenijach s«ezdov, konferenciji plenumov CK, Moskova 1954, Cilt I. s. 384-385)

KOMÜNİST ENTERNASYONAL YÜRÜTME KOMİTESİ ÖRGÜTLEME ŞUBESİ TARAFINDAN BİR KOMÜNİST PARTİSİ İÇİN HAZIRLANMIŞ MODEL TÜZÜKTEN (TASLAK HALİNDE) ÖZETLER

Ocak 1925

Inpekorr, v.p. 212,
Ocak 1925

(Bu taslak KEYK Örgütleme Bürosu tarafından, genişletilmiş 5. Plenum toplantısının yapıldığı bir sırada çağrılan örgüt konferansında tartışılıp oybirliği ile kabul edildi; örgüt konferansının kararları Nisan'da KEYK tarafından onaylandı ve Mayıs'ta yayınlandı. KEYK 6. Komintern Kongresi'ne sunduğu raporunda, şubelerin 1925 ortasından itibaren, örgütleme şubesinin kılavuzluğu altında kendi tüzüklerini tekrar gözden geçirmeye başlamış olduğunu belirtmiştir. Pek çok dirençle karşılaşılmış, fakat bu çalışma birçok Avrupa ülkeleri için tamamlanmıştır. Bu, sömürge ve Latin Amerika ülkelerinde daha yeni başlamıştır.)

I. PARTİNİN ADI

1. Komünist Partisi Komünist Enternasyonal'in bir şubesidir, ve Komünist Enternasyonal'in şubesi, ... Komünist Partisi olarak çağrılır.

II. PARTİ ÜYELİĞİ

2. Üyelik. Komünist Partisinin ve Komünist Enternasyonal'in program ve ilkelerini kabul edenlere açıktır. Partinin temel bir organının üyeliği, çalışmasında aktif yer alanlardan, tüm Parti ve Komintern kararlarına uyanlardan ve üyelik aidatlarını düzenli ödeyenlerden oluşur.

3. Yeni üyelerin kabulü parti hücresi aracılığı ile sonuçlandırılır ve bölge veya mahalli komite tarafından onaylanmalıdır.

III. PARTİ YAPISI

6. Komintern'in tüm şubeleri gibi, ... Komünist Partisi demokratik merkeziyetçilik üzerine kurulur. Esas ilkeleri:

a) Parti organları, hem alt hem üst parti üyelerinin kitle toplantılarında, konferanslarında ve kongrelerinde seçilir.

b) Parti organları tarafından seçmenlerine yapılan düzenli rapor verme.

c) Üst Parti organları kararları, ast parti organları tarafından, kesin olarak tanınmalıdır, sıkı parti disiplini, ve KEYK ve öncü parti organlarının kararları tümüyle hemen uygulanmalı... Parti sorunları, ilgili parti organı tarafından sorunun kararlaştırılmasına kadar, sadece parti üyeleri tarafından tartışılabilir. Komintern Kongresi tarafından bir karar alındığında, bir parti kongresi veya bir öncü parti organı, hatta üyelerinin bir kıs-

mı veya bazı bölgesel örgütleri bu kararla aynı fikirde olmasalar bile, onu kesinlikle uygulamalıdır.

7. İllegalite şartlarında, üst parti organlarının, yeni üyelik durumlarında olduğu gibi alt parti organlarının terkibine (composition - orijinalde — ÇN) de karar verme yetkisi vardır.

8. Parti örgütleri, bölgesel meseleler üzerinde, Komintern ve Parti kararları çerçevesinde, özerktir (autonomous-orijinalde — ÇN).

9. Parti örgütünün en yetkili organı, o örgütün kütle toplantısı, konferansı yada kongresidir.

10. Kütle toplantısı, konferans veya kongre, iki toplantı arasında yetkili organ olarak hizmet eden ve örgütün günlük işlerini uygulayan yetkili organı seçer.

11. Partinin genel plan yapısı aşağıdakilerdir:

a) Bütün ülke sınırları için: Parti Kongresi-Merkez Komitesi (MK)

b) Bölge sınırları için: Bölge Konferansı - Bölge Komitesi (BK)

c) Alt-Bölge alanı için: Alt-Bölge Konferansı - Alt - Bölge Komitesi.

d) Kasaba kısmı bölgesi için: Mahalli (district-orijinalde — ÇN) Konferansı - Mahalli Komite.

e) Küçük kasaba, köy, vb. için: Mahalli-Hücre Konferansları (köy-hücre Konferansı veya mahalli kütle (köy kütlesi)-Mahalli Komite.

f) Ayrı fabrikalar, daireler, dükkanlar, toplu binalar, sokaklar vb. için: Hücre toplantıları-Hücre komiteleri.

12. Parti komiteleri, özel parti görevlerini uygula-

mak için özel şubeler kurar, örneğin: örgütlenme, ajitasyon, propaganda, sendikalar, kadınlar için vs. Bu şubeler parti komitesine bağımlıdır ve onun direktifleri doğrultusunda çalışır.

IV. HÜCRE

13. Partinin temel organı, temeli, içinde çalışan tüm partililerin üyesi olması gereken fabrika (fabrikada, maden ocaklarında, atölyelerde, dairelerde, vs.) hücresidir... En az üç üyesi olmalıdır.

14. Bir veya iki parti üyesi olan fabrikalarda, onlar en yakın fabrika hücresine bağlanabilirler. Not: Fabrikada vs. çalışmayan parti üyeleri, ilke olarak, fabrika hücrelerine bağlanabilir; eğer olmazsa sokak hücreleri (orijinalde-street cells — ÇN) oluşturur.

15. Hücre, partinin işçi ve yoksul köylülerle (orijinalde-small peasants — ÇN) bağ kurmasını sağlayan organdır. Hücrenin fonksiyonu, partili olmayan çalışan emekçi kitleler arasında, sistemli komünist ajitasyon ve propaganda yoluyla, parti işlerini yürürlüğe koymak, yeni üyeler kazanmak, parti siyasetini yaymak, fabrika gazetesi yayınlamak, fabrikadaki parti üyeleri ve işçiler arasında kültürel ve eğitim çalışmalarını yönetmek, hiçbir engel tanımadan, yılmadan sürekli olarak fabrikadaki tüm resmi pozisyonları kazanmak, işçilerin tüm endüstriyel anlaşmazlıklar ve talepleriyle ilgilenmek, onlara devrimci sınıf mücadelesinin esaslarını açıklamak, inatçı ve kararlı çalışma yoluyla işçilerin bütün mücadelelerinde önderliği ele geçirmektir.

16. Hücre 3-5 üyeden oluşan, genel çalışmaları yürütmek için bir komite seçer. Komite hücre çalışmasından sorumludur.

V. BÖLGE GURUBU

17. Bölge gurubu belirli bir alan içerisindeki hücrelerden oluşur...

18. ...Alt-bölge komitesinin en az yarısı, fabrika hücrelerinin üyeleri olmalıdır. Komite sorumlu bir sekreter veya başkan seçer. Komite, gurubun çalışmasından sorumludur. O, bölgesel çalışmalardan yükümlüdür.

19. İlke olarak, bölge kütle üye toplantıları ayda bir yapılır.

VI. BÖLGE ÖRGÜTÜ

20. Partinin bölge alanı içinde en yetkili organı bölge konferansında seçilen bölge komitesidir.

21. Bölge komitesi daha üst parti organlarının kararlarını uygular ve bölgedeki bütün parti çalışmalarına önderlik eder. O, bölge konferansını en az 3 ayda bir (çeyrek) çağırır. Bölge komitesi il komiteleri ile ilişki kurmak için, bir bölge sekreteri seçer.

22. Bölge konferansına hücrelerden delegeler katılır. O, bölge komitesinin raporlarını ele alıp onaylar ve bölge komitesini seçer.

23. Bölge komitesi bölgesel çalışmalardan yükümlüdür.

VII. İL-ALT ÖRGÜTÜ

24. İl-alt komitesi ...il-alt konferansı tarafından seçilir; konferansta temsiliyetin temeli il komitesi tarafından belirlenir.

25. İl-alt komitesi... bölgedeki (il) tüm parti çalışmasına önderlik eder. O, en az yılda iki kez il-alt konferansını çağırır. Sekreter seçiminde, il komitesinin onayı alınır.

26. Hücre delegeleri, il-alt komitesinin raporlarının sunulup onaylandığı, il-alt konferansına katılır ve il-alt komitesini seçer.

27. İl-alt komitesinin delegeleri olduğu kasabada, parti çalışması komite tarafından idare edilir.

28. İl-alt bölgesel çalışmalarından il-alt komitesi sorumludur.

VIII. İL ÖRGÜTÜ

29. İldeki en yüksek parti organı, yılda iki defa toplanan il konferansıdır. Olağanüstü konferanslar, il komitesinin veya Merkez Komitesinin ildeki partili örgütlerin yarısının isteği üzerine çağrılabilir. İl konferansına, il komitesi ve il denetim komisyonu tarafından raporlar sunulur, ve il komitesi ile il denetim komisyonunu seçer.

30. İl komitesi, iki il konferansı arasındaki sürede il komitesi il dahilinde en yetkili parti organıdır. O, bir kısım fabrika işçilerinden oluşmalı ve ilin başlıca kasabalarının ve diğer önemli merkezlerin temsilcilerini bağrında toplar. O, umumi oturumların ne kadar aralıklarla toplanacağını, en az ayda bir olmak şartıyla, belirler. İl komitesi, genel çalışmayı yöneltmek için bir büro seçer. Komitedeki ve bürodaki üyelerin sayısı parti merkezi tarafından belirlenir. İl komitesi merkez ile temaslarda sorumlu olacak il sekreterini seçer. Sekreter en

az üç yıl parti üyesi olmalıdır. Merkezin kabülü halinde istisnalar olabilir.

31. İl konferansı, fonksiyonu, ilin tüm mali ve yürütme işlerini ve herhangi bir ildeki parti yatırımlarını kontrol etmek olan denetim komisyonunu seçer.

32. İl komitesi Merkez Komitesinin kararlarını uygular, ve çeşitli görevler ile (örgütlenme, ajitasyon, propaganda, işçi sendikaları, köylüler arasında çalışma, kadınlar vs. için) özel organlar oluşturmakla yükümlüdür. Bu organlar, ilke olarak il komitesinin bir üyesinin sorumluluğunda olacak ve işlerini il komitesi direktifleri doğrultusunda uygulayacaktır. İl komitesi, Merkez Komitesi ile uyum içinde, il parti yayının, yayın kurulunu tayin eder. İl komitesi, il içindeki tüm parti çalışmasından yükümlüdür. O, her ay yazılı rapor vermekle yükümlü olduğu il konferansına ve Merkez Komitesine yaptığı çalışmalardan sorumludur.

33. İl komitesinin yerleşmiş bulunduğu kasabada, partiye bağlı parti bölge komitesi yoktur. Çalışmalar il komitesi tarafından yürütülür.

IX. PARTİ KONFERANSI

34. Parti konferansı ilke olarak yılda iki defa toplanır. Konferansın temsiliyet ve içeriğinin temelleri merkez tarafından saptanır. İl temsilcileri il komiteleri tarafından seçilir. Merkez, bireyler durumundaki partili işçileri konferans toplantısına ayrı ayrı gözlemci vasfıyla (orijinalde-consultative voice — ÇN) çağırır.

35. Parti konferans kararları Merkez Komitesi tarafından onaylandıktan sonra hayata geçirilir.

36. Parti konferansı eğer dünya kongresinden he-

men önce yapıldıysa, Komintern'in dünya konferansına delege seçebilir.

X. PARTİ KONGRESİ

37. Parti kongresi, partinin en yüksek organıdır ve ilke olarak Komintern Yürütme Kurulu ile uyum içinde Merkez Komitesi tarafından yılda bir defa çağrılır. Olağanüstü kongreler ya Merkez Komitesinin kendi insiyatifinde ya da KEYK'nun insiyatifinde yahut da bir önceki kongrede temsil edilen toplam üye sayısının en az yarısının isteği ile çağrılabilir. Olağanüstü kongre KEYK'nun onayı olmadan yapılamaz. Kongrenin çağrısı, gündemi de olduğu gibi, en az bir ay önceden peşinen bildirmelidir. Toplam üyeliklerin en azından yarısı temsil edilirse, Kongre karar almakta yetkilidir.

Kongrede temsiliyet esasları ya Merkez Komitesi, ya da kongreden önce yapılan parti konferansı tarafından kararlaştırılır.

38. Parti kongresi.

a) Merkez Komitesi ve Denetleme Komisyonunun raporlarını alır;

b) Parti programının meselelerini kararlaştırır;

c) Tüm siyasal, taktik, örgütsel sorunlar hakkında kararlar alır;

d) Merkez Komitesi ve merkez denetleme komisyonunu vs. seçer.

39. Parti kongresi, il konferansları tarafından seçilmesi gerekli delegelerden oluşur. İllegalite şartlarında delegelerin seçilmeleri acil olarak bir kısmı il komitesi

delegelerinin tayini ile, KEYK'nun onayı ile değiştirilebilir. Ayrıca parti kongresi KEYK'nun onayı ile parti konferansı olarak da değiştirilebilir.

XI. MERKEZ KOMİTESİ (MK)

40. MK iki parti kongresi arasında partinin en yüksek organıdır. O, partiyi diğer parti kuruluşları karşısında temsil eder, çeşitli parti organları kurar, bütün siyasi ve örgütsel çalışmalara önderlik eder, kendi önderliği ve kontrolü altında çalışan merkez organın yayın kurulunu tayin eder, tüm parti için önemli olan faaliyetleri örgütler ve yönetir, partinin bütün gücünü ortaya koyar ve partinin bütçesini idare eder.

MK ülke içindeki örgütler içerisinde yapılan çalışmalardan sorumludur.

41. Merkez Komitesi'ndeki üyelerin sayısı parti kongresi tarafından saptanır.

42. MK kendi üyeleri arasından siyasi çalışmayla sorumlu siyasi büroyu, örgütsel çalışmadan sorumlu bir örgütleme bürosunu, gerekli çalışma için bir sekreter seçer. MK bunlardan başka daha değişik şubelerin sorumlularını tayin eder; bunlar mümkünse MK üyeleri olmalıdır. (Not: 42. paragraf yalnızca geniş partiler için geçerlidir; daha küçük partiler içinde MK'nin bir prezidyum seçmesi yeterlidir)...

XII. MERKEZ DENETLEME KOMİSYONU

45. Parti kongresi, partinin maliye işlerini, kitaplarını tutmasını ve partinin bütün diğer mali işlerini ida-

re etmekle yükümlü bir merkez denetleme komisyonunu seçer.

XIII. PARTİ DİSİPLİNİ

46. En sıkı parti disiplini, tüm parti üyelerinin ve parti örgütlerinin en yüksek görevidir. Komünist Enternasyonal'in (KE), parti kongresinin, parti merkezinin ve tüm yüksek parti organlarının kararları tam ve kesin olarak hayata geçirilmelidir. Görüş ayrılıkları olan tüm meseleler, karara bağlanıncaya kadar serbestçe tartışılabilir.

47. Parti disiplinine aykırı hareket edenler ilgili veya bir üst parti organı tarafından cezalandırılır. Örgütlerle ilgili olarak aşağıdaki cezalar verilebilir: uyarı; uzaklaştırma, konferans toplanıncaya kadar, uzaklaştırılan organın durumunu incelemek üzere geçici bir komitenin tayin edilmesi, örgütün fesh edilmesi ve üyelerinin tekrar kayıdı. Birey üyelerle ilgili olarak aşağıdaki cezalar verilecektir: parti uyarısı, kitle nezdinde uyarı, görevden uzaklaştırma, belirgin bir zaman için ihraç (geçici ihraç), kesin ihraç.

49. Partiden bir üyenin kovulması meselesi, onun üstündeki parti komitesinin (hücrenin) parti örgütünün bir toplantısında önerilir. İhraç konusundaki karar, il komitesi tarafından onaylanınca hayata geçer. Alınan karara karşı başvuru partinin en yüksek organına kadar çıkarılabilir. İhraç kararının onayı henüz kararlaştırılmamışken, ilgili üye, parti çalışmalarından men edilmelidir.

İlke olarak, partiden ihraçlar parti basınında yayınlanmalıdır.

XIV. PARTİNİN MALİ KAYNAKLARI

50. Parti örgütünün mali kaynakları üye aidatlarından, özel bağışlardan, parti yatırımı gelirlerinden, üst parti organlarının bağışlarından vs. oluşur.

51. Üyelik aidatları parti gelirinin ...den az olmamak şartıyla toplanır. Aidatların oranı parti merkezi veya parti komitesi tarafından kararlaştırılır.

52. Yetesiz sebeple aidatlarını üç ay ödemeyen parti üyeleri partiden ihraç edilmiş gibi kabul edilmelidir; konuyla ilgili hücrenin toplantısına bilgi verilmelidir.

XV. GURUPLAR

53. İçinde en az iki komünistin bulunduğu tüm partisiz işçi ve köylü örgütleri içinde (sendikalar, kooperatifler, kültür dernekleri, spor cemiyetleri, fabrika komiteleri, işsizler komiteleri, belediyeye ait şuralar (meclis), parlamentolar, kongreler, konferanslar, vs.) bir komünist gurup, partinin etkinliğini artırmak için örgütlenmeli, ve partili olmayan çevre içinde komünist siyaseti hayata geçirmelidir.

54. Guruplar, partinin partili olmayan örgütler içindeki organlarıdır. Onlar, bağımsız değil, fakat parti komitesinin uygun yardımcı kollarıdırlar.

İç işlerinde ve günlük çalışmalarında, gurup özerktir. Gurup ile komite arasında anlaşmazlık doğarsa komite gündemdeki sorunu gurubun temsilcileri ile tartışmakla mükelleftir ve gurup alınan kararlara şartsız uymak zorundadır. Karara karşı gurup tarafından başvuru nihai olarak bir sonraki üst komite tarafından karara bağlanır. Başvuru görüşülürken, gurup komitenin kararlarını uygulamalıdır.

55. Gurup çalışmalarına ait tartışılan meselelerde, komite gurubun bir temsilcisini; danışman olarak, davet etmelidir.

56. Komünist guruplar kendi önderliklerini seçerler; karar ilgili parti komitesi tarafından onaylanmalıdır. Gurup önderleri gurubun çalışmasından komiteye karşı sorumludur.

Komite gurubun önderliğine üyeler katmada yetkilidir.

57. İleri sürülecek adaylar üzerinde, gurup ile ilgili parti komitesi fikirbirliği içinde olmalıdır. Birey halindeki yoldaşların bir guruptan diğer guruba aktarılması aynı yolla yapılır.

58. Gurubun içinde çalıştığı organın herhangi bir sorun hakkında vereceği karar önceden bir bütün olarak gurup tarafından ya da önder kadroları tarafından tartışılmalıdır.

Gurubun karar aldığı her sorun hakkında, gurubun üyeleri ilgili örgüt toplantısında konuşmalı ve bir bütün olarak oy vermelidir. Bu ilkeyi ihlal eden herhangi bir gurup üyesine disiplin cezası verilecektir.

KOMÜNİST ENTERNASYONAL YÜRÜTME KOMİTESİ'NİN AJİTASYON-PROPAGANDA ŞUBESİ TARAFINDAN KOMİNTERN ŞUBELERİNİN AJİTASYON-PROPAGANDA ÇALIŞMASININ ÖRGÜTLENMESİ İÇİN SUNULAN TASLAK İLKELERDEN ÖZETLER

Mart 1925

Inprekorr, v. 34, p. 514
12 Mart 1925

(3 Nisan'daki toplantısında bu ilkeleri tasviple, KEYK parti üyelerinin ideolojik eğitiminin gerekliliğini vurguladı; karar, kısmen, şöyledir:

«Genişletilmiş Yönetim, Yönetim toplantısı ile ilişki içinde hazırlanan ajitasyon-propaganda konferansının kararlarına bütün şubelerin dikkatlerini çekerek, bu alanda aşağıdaki güncel görevlerin önemine dikkati çekiyor:

«1. Bütün parti üyelerinin parti eğitimi sorununa, şimdiye kadar pasif bir yaklaşımları olan şubelerin bu tutumuna bir son verilmelidir...

«2. Her parti merkezi, temel parti kadrolarının teorik eğitimi için, pratik olanaklar dahilinde 2-9 ay arası kurslardan oluşan merkezi parti okulu

kurmalıdır... KEYK'nin ajitasyon-propaganda şubesi bu okulları her yönden desteklemeli ve teşvik etmelidir.

«3. Genişletilmiş Yönetim, Moskova'da enternasyonal parti kursları örgütleme planını onaylar, ve prezidyumu, işlerin bu okullarda, o senenin sonbaharında başladığını denetlemesi talimatını verir...

«6. Sovyetler Birliğinin ekonomik ve kültürel yaşamı hakkında çalışan geniş kitlelerin sürekli gelişen ilgileri ve burjuva ve reformist basının devam eden iftira kampanyası, Sovyetler Birliğinde şartlar hakkında doğru ve etraflı bilgi sağlamaya özel dikkat tahsis etmede kendisini gerekli kılıyor. Bütün şubeler KEYK'nin ajitasyon-propaganda şubesi ile, kendi ajitasyon-propaganda şubeleri aracılığıyla, en sıkı ilişkileri sağlamakla yükümlüdürler.»

Bukharin, ajitasyon-propaganda konferansındaki konuşmasında, geleceğin pratik faaliyetlerinde teorik eğitimin önemini ve parti basınının teorik seviyesinin yükseltilmesine olan ihtiyacı vurgulamış; İngiliz parti basını kendi bölgesel problemleri ile uğraşmada en iyisi idi; O (Bukharin), Britanyalı veya Amerikalı parti basınının sapmalar gösterdiğini söyleyemez, çünkü kendi yayın organları içinde hiçbir teori yoktu. 3 Nisan'daki aynı toplantıda komünist basının görevleri konusunda parti propagandasını fabrikalara taşımasını öngören bir tasarı kabul edilmişti. Basın en geniş kitlelerce kolay anlaşılır olmalıdır. SSCB hakkındaki bilgiler güçlü bir propaganda silahı idi ve özellikle özen gösterilmelidir. Burjuva ve reformist basındaki yalanlara vaktinde cevap verilmeliydi. Bir ülkenin tecrübesinin kullanışlı ola-

bilmesiyle, hem uyarı hem de ders olarak diğer ülkelerde, şubeler propaganda çalışmalarında düzenli rapor vermeli ve üyeleri, raporları toplamak ve okumak için ayırmalıdır.)

A. MERKEZ KOMİTESİ (MK)

1. Her durumda parti ajitasyonunun ve propaganda çalışmasının birleştirilmiş tavrı için, yayınlanmış olduğu kadar, fiili olarak da Komintern'in her şubesi, partinin etkisinin veya içinde çalıştığı siyasal şartlarına bakmaksızın MK'ne bağlı bir ajitasyon propaganda bölümü olmalıdır.

2. Partinin MK tarafından yönlendirilen, ajitasyon-propaganda bölümü partinin değişik dallarındaki ajitasyon ve propagandasının bütün planlarını çözer ve kongrenin bütün bölgesel parti örgütleri tarafından icrasını idare eder, ve MK'nin bu sorunlar üzerindeki kararları üzerine yoğunlaştırılmalıdır.

3. MK bu bölümün çalışmalarının kontrol altına alınabilmesi için, üyelerden birini atar.

4. Bölümün başı, MK tarafından atanan 4-8 üyeden oluşan bir ajitasyon-propaganda komisyonu ile başkanın önderliğinde; çalışır. Komisyon genel ajitasyon-propaganda sorunları üzerindeki ilk adımı atar ve bölümün çalışmalarının taslağını çıkarır. Komisyon en az haftada bir olmak şartıyla düzenli bir şekilde toplanır.

5. MK'nin diğer bölümleri ve Komünist Partisi'ne bağlı örgütlerle ilişkilerini sürdürebilmek, ve resmiyeti kendi çalışmalarına getirmek için, MK'nin, kadınlar sekreterliğinin, genç komünist liderlerinin, kızıl spor örgütünün, örgütleme bölümünün temsilcileri, Enternasyonal Kızıl Yardım ve diğerleri komisyona eklenecek. Ko-

misyonun atanmasında, düşünülen yoldaşların işçi sendikaları ve kooperatifler içindeki eğitim çalışmaları gözönüne alınarak dikkat gösterilmelidir.

6. Şube ajite komisyonu içindeki fonksiyonu belirlerken, aşağıdaki üç ana maddeyi gözönünde bulundurmalıdır: a) Kitleler arasında ajitasyon çalışması; b) Propaganda veya parti eğitimi ile ilgili çalışma; c) Düzenli politik yayın. Komisyon, bu üç alandaki çalışmaların düzenli yürümesini sağlamak amacıyla özel alt komisyonlar oluşturabilir. Onların (alt-komisyonların — ÇN) içeriği, ve her alt-komisyonun sorumlu başkanının belirlenmesi (choice - orijinalde — ÇN), ajitasyon - propaganda komisyonu tarafından belirlenir ve partinin MK tarafından onaylanması gerekir. Ajitasyon-propaganda komisyonunun üyesi olmayan yoldaşlar da girebilir.

7. Henüz fazla gelişmemiş bölümler içinde herhangi bir alt-komisyon oluşturmaksızın, bölümün, bir başkanın da dahil olduğu üçlü bir komisyondan oluşan bir küçük ajitasyon-propaganda bölümü oluşturmak yeterlidir. Yalnızca parti basınının geliştiği veya işçi sendikaları basını içinde yoldaşlarımız için iyi imkanların var olduğu basın için bir yardımcı komite kurulması gerekir.

8. ...İki ya da üç önder parti üyesinin zamanlarını bu işe ayırabilmeleri için düzenli bir şekilde ödenmeleri uygundur (makuldur).

9. MK'nin ajitasyon-propaganda bölümünün tüm çalışmaları bütün mahalli parti örgütlerinin çalışma tecrübeleri temelinde uygulanmalıdır. Eğer MK, herhangi bir duyuru veya direktif yayınlarsa, bölüm, talimatların gerçekten uygulanıp uygulanmadığını kontrol etmelidir.

10. MK. 3-5 en büyük fabrika hücresinin ajitasyon-propaganda örgütleyicilerinin yanısıra en önemli il ve

mahalli komitelerin ajitasyon-propaganda önderleri ve bölüm (şube) üyelerinin katıldığı, ajitasyon-propaganda bölümünün (veya onun alt-kollarının) genel sorunlarının tartışıldığı yaklaşık yılda iki defa toplantıya çağırmalıdır.

B. İL KOMİTELERİ

11. Ajitasyon-propaganda bölümleri, il komitelerine, MK şubesine uygulanan çizginin aynısı, fakat daha küçük çaplı olacak şekilde bağlanırlar...

C. MAHALLİ KOMİTELER

12. Mahalli komitenin prezidyum veya bürosunun bir üyesinin, bölgenin tüm ajitasyon ve propaganda çalışmasından sorumlu olarak atanması gerekir, atanan kişi bu görevinde il komitesine karşı sorumludur.

13. Bütün hazırlık çalışmaları için, 12. paragrafta belirtilen lider ve 5-7 üyeden oluşan bir komisyonu kapsayacak bir ajitasyon-propaganda şubesi olacaktır. Bunlardan biri, bölgenin tüm propaganda (parti eğitimi) çalışmalarından sorumlu olacak olanı Marksizm-Leninizm teorisi ile iyi eğitilmiş bir üye olmalıdır... Bu komisyonun toplantılarında, hücre ajitasyon-propaganda örgütleyicisi çalışmaları hakkında rapor verecek ve komisyon çalışmalarının genel sorunları hakkındaki tartışma ve kararlarda yer alacaktır.

15. Genel bir karakteri olan ajitasyon-propaganda komisyonunun tüm kararları, il komisyonunun prezidyumu veya bürosu tarafından tasdik edilmelidir.

17. Komite, en az iki ayda bir, fabrika hücreleri ve

bölge parti komitelerinin ajitasyon-propaganda örgütleyicilerini ve sekreterlerini şubenin raporlarını dinlemek ve ajitasyon-propaganda çalışmalarını tartışmak için toplantıya çağıracaktır.

18. Mahalli komitenin ajitasyon-propaganda bölümü merkezi parti ajitasyon-propaganda şubesine düzenli raporlar göndermelidir.

E. FABRİKA HÜCRELERİ

22. Fabrika hücrelerinin örgütlenmesinin ilk başlarından itibaren, fabrikanın çalışan kitleleri arasında hücrenin ajitasyon ve propaganda çalışmasına çok büyük dikkat edilmelidir. Hücrenin bir üyesi kararların uygulanmasını yönetmek ve sorumlu olmak için ajitasyon-propaganda örgütleyicisi olarak atanacaktır.

23. Ajitasyon-propaganda örgütleyicisinin görevleri şunlardır:

a) Ajitasyon-propaganda çalışmaları için uygun bir gurubun üyelerinin listesini çıkarmak;

b) Parti programı ve parti taktiklerini araştırmak için bir gurup örgütlemek;

c) Partili olmayan işçiler arasında, öncelikle partiye sempati duyanlar, bireysel ajitasyonu örgütlemek;

d) Ajitasyon toplantılarını örgütlemek;

e) İşçi sendikaları ve diğer organlar tarafından çağrılan toplantılarda partinin iştirakını örgütlemek;

f) Parti yayınlarının dağıtımını vs. örgütlemek.